In
I
Rector. Josephus Bronie
Vice - Rector. Mich
pelski . . . .
Pater Spiritualis. Felix
stianski . . . . .

Studiorum Præfect

Ambrosius Piątkowski
Adalbertus Roszkowicz

In C. R. Instituto P
rali Viennæ, *ad* S. A
num.
Demetrius Goydan .

1 Chce chwalic, ſzanowac godnijm uklonem czcic, powazac, nade wſzijstko milowac Troijce przenaſwietſza, Boga Oijca Sijna ij Ducha swietego, Jezuſa Pana ij odkupiciela moiego, przenachwalebnieyſza matke Boza, marijia. panne wſzijſtkich swietijch. Anniolow, amia nowicie N N..

2 Chce naſladowac iako nadoſkonali wewſzijstkiem Troijci przenaſwietſzeij, Chrijstuſa Jezuſa dla mnie wzgardzonego, zaglupiego pocżijtanego cierpiancego, meke ikrzijz. matki iego przenasnietſzeij wſzijstkich swietijch -

3 Chce dziekowac Troijci przenaſwietſzeij, iz zlaſki ieij. chrijstuſowi Panu iz ziego zaſlug naijgodnieyſzey matce Bozeij ij swietijm, iz za ich pomoca modlitwa, cokolwiek czijnic ijcierpiec moge.

4 Chce ſobie zaſluzijc laſke, poſwiecaia, pomagaianca, zpol robiaca, &c od

ego Jezusa Pana ÿ odkupiciela moiego przenachwalebnieÿsza matke Boza Maryia Panne swietÿch wszÿstkich: ÿ Anniolow, amianowicie NN

2 Chce nasladowac iako nadoskonaleÿ wewszÿstkim Troÿce przena swietszeÿ, Chrÿstusa Jezusa dla mnie wzgardzonego zaglupiego po czÿtanego Cierpiacego meke ÿ krzÿz, matki iego przenaswietszey wszÿstkich swietÿch.

3 Chce dziekowac Troÿci przenaswietszeÿ, iz z laski ieÿ Chrÿstusowi Panu, iz ziego zaslug, Naÿgodnieÿszeÿ Matce Bozeÿ ÿ swietÿm, iz za ich pomocna modlitwa cokolwiek czÿnic ÿ cierpiec moge.

4 Chce sobie zasluzÿc laske poswiącaiaca, pomagaiąca, spol robiaca etc odpuszczenie grzechow, za ktore zaluie, odpuszczenie karania, przÿmnozenie milosci Bozeÿ ÿ cnot inszÿch, To wszÿstko czego wola Boza we mnie zÿczÿ chwale ÿ zÿwot wieczny,

5 Chce uprosic sobie ÿ przÿiaciolom ÿ nieprzÿiaciolom wszÿstkim Blo

goſtawienſtwo wpotrzebach wurzedach wpowinnosciach, łaſki sku
teczne obecna, dokonca trwaiącą swiatobliwoſci, przÿczÿniaiące.
wgrzechach lezacÿm prętkie powſtanie, niebeſpiecznie konaiącÿm ła
ſkę, ÿ pomoc, duſzom wczÿsciu, oſobliwie opuſczonÿm ratunek etc etc
Chce uprosic koſciołowi Bozemu ÿ zakonowi memu ÿ inſzÿm spokoÿne
zachowanie, pomnozenie przez wiarę katolicką wpoganſtwie, wÿkorze
nienie hereſÿi, odſczepienſtwa, zgodę Panow chrzescianſkich, pomnozenie
wnabozenſtwie czułosc ÿ pilnosc zwierchnosci. godnÿch naſladowcow
Apoſtolſkich Biſkupow, kapłanow, kaznodzieÿ spowiednikow, slubow
zakonnÿch ÿ uſtaw doſkonałe wÿpełnienie, oddalenie wzgorſzenia,
ÿ wzgorſzenie czÿniącÿch, miłoſc ÿ zgodę od chrÿstuſa zalecona,, na
bozenstwo do sakramentow swiętÿch ochotne ÿſczÿre,, gorące nabo
zenstwo do Przeczÿſteÿ Matki Bozeÿ etc

7 Chce dosyc czynic y dosyc cierpiec za grzechy wszystkie moie ktorymi sie brzydze, za ich karania odpuszczenie: Za karanie grzechow Cudzych przełozonych, Przyiaciol, nieprzyiaciol Pokrewnych, Braciey siostr zakonnych mnie powierzonych, poddanych, za dusze wczyscu.

8 Chce, aby wszystkie y kazda zosobna zabawy moie y cierpienia (aia naprzod znimi y przez nie) były ofiara, Wonna, y Całopalona Przed Bogiem. na uszanowanie, wychwalenie, Czci Boskiey iak naygodnieysze (z miłoscia, nigdy nieustaiaca a zawsze wieksza, a wieksza,) oddanie, Wnagrode wszystkich deffektow, krzywd, nieszanowania, bluznierstw, od ludzi grzesnych, potepionych Anyołow przekletych Wnagrode, niedbalstwa katolikow o ziebłych etc

9 Chce nakoniec wszytkie sprawy y cierpliwosci moie, ofiarowac y ofiaruie Bogu memu tym y takiem affektem, ktorym iakiem mu ofiaruia, y ofiaro

wali, ÿ ofiarowac, będą, wszÿscÿ swiecÿ ÿ wszÿstkie swiete ktorzÿ sie iemu naÿwieceÿ podobali, podobaią ÿ będą podobac od poczatku, stwor zenia, asz do sądnego dnia, ÿ na wieki, ÿ daleÿ gdÿ biÿ mozna. Ja kim affektem ofiarowała Naswietsza Matka Boza, ÿ sam chrÿstus ile człowiek, z ich affektem ia moÿ tącze, ÿ tobie Bogu memu z ich miłoscią ÿ zasługami oddaie ÿ ofiaruie. Wszÿstko z dobrowolneÿ wo leÿ moieÿ, z rozmÿsłem ÿ baczeniem, ÿ przedsiewzieciem takiem, zebÿ to ofiarowanie moie wazne było nietÿlko na ten czas gdÿ ie czÿnie, ale i na kazdÿ naÿmnieÿszÿ moment zÿcia ÿ smierci mo ieÿ, wszÿstko na całe upodobanie woli Bozÿ na uszanowanie matki Bozeÿ, ÿ wszÿstkich swietÿch Amen Amen

Przestrogÿ.

1 Aby pomieniony Sposob był skuteczny do wiekszey zasługi, potrzeba tego aby go wprzod uważnie przeczytał ten kto go chce zażywać, a do piero z uwagą Offiarować Sprawy y Cierpliwosci swoie.

2 To ofiarowanie, tu położone nie iest tak dostateczne, aby sie mu wiecey, przydać niemogło, dla tegoż nieprzeszkadza temu ktore każdy według osobliwey łaski Bożey sobie sporządził, abo sporządzić może,

3 Pozyteczna rzecz iest, aby było czesto odnawiane Uważanie: a przynamniey raz w tydzien, iesli niemożna na każdy dzien dla zabaw,

4 Kilka razy zas nadzien może bydz odnowione tymi słowy kro tko, abo tym podobnemi Panie Boże moy, wszystkie sprawy y Cierpliwosci moie ofiaruie tobie taką intencią, iakam niegdy o

fiarował (maiąc wmyśli czas pewny, to iest dzisieyszy abo dawnieyszy tegodniowy wpospolitosci,) abo taka intencia, iaka iest wtamtym pismie wyrazona.

§ Pomaga y to, mieć ten Sposob osobno nakarcie iakiey, mianowicie wxiąszkach, ktorych częsciey zazywasz: awmieszkaniu abo komorce, mieć także znak iaki (inszym nieznaiomi) na ktory gdy poyźrzysz, przyidzieć napamieć ta intencya abo ofiarowanie krotkie, aż sie do niego zwyczaisz y przy inszych zabawach, Tenże znak, abo inszy iaki, bardzo pożyteczna, może bydz pamiatka, abysmy wszystkie mysli, mowy y sprawy nasze łaczyli y ofiarowali zona, nayswietszą ofiara, ktora sie nakazda godzine narożnych częsciach swiata y upodziemnych odprawia, y ktora za nas chrystus nakrzyzu raz odprawieł, ten znak może bydz abo krzyz abo obraziaki

Bogu nawieksza zawsze czesc y chwałe, Amen

Na wieksza chwałe Boza

Poniewasz wtych słowiech, Nawieksza chwała Boza: zamyka sie suma intenciey naszey, godne sa uważenia, iako sie maia rozu mieć. Wiec Dwoiakiem sposobem moze sie co ofiarowac nawieksza chwała Boza, Pierwszy iest. gdy kto tak, wnabozenstwie abo wćzwi czeniu sie wcnotach, postępuie, iz sie zawsze przyczynia chwały Bozey, naprzyklad ze y dzis y iutro iwtrzeci dzien iest nabozny y wcnotach sie ćwiczacy, luboby nabozenstwo abo cnoty iednego dnia uczynione, rowne były nabozenstwu drugiego y trzeciego tak, ze dnia; iako sie bowiem nabozenstwa przyczynia z samym czasem, tak y wieksz chwała Boza roscie. a kto dzis nabony, iutro opusci toz na bozenstwo, aboie ciezskim grzechem przerwie, nieczyni wiekszy

chwały Bozeÿ, Drugi Sposob iest, gdÿ kto nietÿlko zawsze postepuie wnabozenstwie ÿ w Cnotach toz nabozenstwo ÿ Cnotÿ powtarzaiąc ÿ ponawiaiąc ale tez tak postepuie, ze sie samegoz nabozenstwa ÿ Cnot przÿczÿnia ÿ pomnaza, Naprzÿkład, Wÿprawieł kto dzisia nabozenstwo, abo Akt Cnotÿ iakieÿ wazącÿ Przed panem Bogiem iako tÿsiąc, iutro wÿprawi wazącÿ iako dwa tÿsiaca, wtrzeci dzien iako trzÿ ec zawsze azawsze postepuiąc, iakobÿ postopniach wlidzbie, Abo wiec tak: cnota miłosci Bozeÿ, abo Cierpliwosci wktoreÿ sie kto czwiczÿ wazna iest dnia dzisieÿszego iako tÿsiąc drugiego dnia iako dwa tÿsiaca, trzeciego iako czterÿ, czwartego iako osmÿ piatego iako szesnascie szostego iako 32 ec ec zawsze wdwoÿ nasob postepuiąc, ktoremu postepkowi konca niebedzie, lubo mÿ go ÿ wmÿsli nie poÿmuiemÿ, ale iednak oswiadczenie takie godne iest nieskonczoneÿ godnosci Boskieÿ, ÿ sam Bog takiego Postepowania zna liczbe, ÿ iemu

sie podoba taki WcSęci naszey wzrost y pomnazanie, kto tedy ma inten
cia wszystko na wieksza chwale Boza ofiarowac, niema sie kontentowac
Pierwszym sposobem, (lubo iest dobry, ale stoiacy iakoby wswey mierze
anie postepuiacy) Lecz iesli pragnie doskonałosci, ma zazywac tego
drugiego doskonalszego, aby nietylko rownym sobie nabozenstwem na
kazdy dzien postepowal, ale zeby co dzien wieksze awieksze wsa
mym affekcie y wniego oswiadczeniu było. etc A co sie mowi odniach
toz sie ma rozumiec y ogodzinach y omnieyszych czastkach czasu
do naymnieyszych momentow, tak ze co sie mowi, onabozenstwie abo
zabawie iakiey ktora, Panu Bogu afiaruiemy, toz sie ma rozumiec
oczastkach tey zabawy naymnieyszych, iz naprzyklad, moze kto
taka intencia, czynic tey zabawy moiey reczney wszystkie czastki
naymnieysse na troie sie rozdzielic moze, chce aby sie tak sciagały na
wieksza chwale Boza, iakoby kazda znich, doskonałoscia, miłosci

Bozeÿ y upodobaniu sie woleÿ iego, swieteÿ, Druga, czaſtke zwÿciezała
tÿsiącem ÿ tÿsiac tÿsiacem razÿ: tak iako kozda zabawa moia niniejſza cała
chce abÿ inſze uprzedzaiące zwÿciezała takze tÿsiącem ÿ tysiąc tysiącem
razÿ doſkonałosci, ałe iako nakazdÿ dzien tak nakazda, godzine ÿ nako
zdÿ namnieÿſzÿ moment według teÿ intencieÿ iakąm kiedÿ ofiarował
zabawÿ ÿ cierpliwosci moie, Ałe obadwa ſpoſobÿ ofiarowania na
wiekſza, chwałe Boza, zamÿkaią, sie wonÿch słowiech wÿzeÿ połozo
nÿch wliczbie: 8: (zmiłoſcia, nigdÿ nieuſtaiąca, drugi zas wÿra
zaią one słowa: zawſze wiekſza, awiekſza,, Zamÿkaia, sie tez ſpo
sobÿ wonÿm oswiadczeniu wliczbie: 9: takim affektem iakiem
wſzÿsczÿ swieci ÿ swiete ec zjakim naswietſza Matka Boza ec bo
tęn ieden bÿł (mogę mowic naÿmnieÿſzÿ) ſpoſob pomnazania sie
matki Bozeÿ ÿ wtaſce ÿ w zaſługach. Nakoniec, to wſzÿstko co sie tu

szerzey opisuie, y zdałoby sie podobno bydz komu do ufatigowania ÿ pomieszania głowy, iednak gdy sie raz drugi abo ÿ trzeci przeczyta, (lubo nie wszystko oraz) ÿ gdy sie poymie, bardzo sie w krotka, ÿ łatwa rzecz zbierze, bo sie temu wszystkiemu dosyc uczyni taka intencia czyniac przed kazda zabawa abo wiec przed wiekszemi) iaka intencia wyzey połozona iest na teyze karcie: tey zabawy moiey etc Abo wiec iescze krotey przynamniey sama mysla tak, Panie Boze moy, wszystke te zabawe, (abo Cierpliwosc, kłopot utrapienie) ofiaruie tobie• ta intencia ktoram kiedykolwiek ofiarował, tak ia terasz ponawiaiac, ia kobym ia, od słowa ztamtey karty czytał, zktoreiem przed tym czytał, abo naktorey pisał, połysiac kroc, ÿ po tysiac kroc tysiecy, tysiecy tysiacow zwieksza checia miłosci twoiey nadewszystko, ÿ upodobania sie woley twoiey Przenaswietszey, Oczym tez wyzey wpospolitosci w

przestrodze : 4 : Wielka rzecz krotka mysl odprawic moze, gdy ona
rzecz dobrze iest kto rozumie poieta a zwyczay ynatog tatwosc czy
ni, y tak nietrudno naprzyktad Xiege czytaiącemu (kto sie wto w
prawi) tak sie myslą do Pana Boga podniesc yle tu liter y punktow
naymnieyszych zyczytbym sobie tyle, miec, serc y ust nasmietszey ma
tki Bozey, na oddanie Bogu chwaty tą intencyą, iakam ofiarowat
zabawy moie, toz rozumiec, o modlitwie o mowieniu koronki abo
Rozanca . o spiewaniu w choże, o rozmowie z drugimi yle stowek y
literek ec toz ochodzeniu ; oddychaniu , iedzeniu piciu ec ec ile wnim
poruszenia tak wnetrznego iako powierzchnego wszystko ofiaruie
intencią ec ec toz o robocie w kuchni w szafarniey , przy szysciu ec ec . yle
kroc noszę ręką abo igta, tylekroc (raz za wszystkie ofiaruiąc)

chce aby byla wazna y odnawiana moia pierwsza tamta intencia, e c e c, ktoram czynieł, O iakobyśmy wiele sobie zarobić mogli, y w zasługach sie wzbogacic, byśmy tylko wpamieci ten sposob zarobku duchow nego mieli Niechay ze nam pamietna bedzie nauka przytym, Ducha swietego y eklezyastyka[14] nieutracmy dnia dobrego (abo niechay sie oszukiwac oddnia dobrego) a czastka dnia sposobnego Niechay ci niemiia a pomnyimy y naprzestroge samego Chrystusa Pana ktory do Jana swietego mowi w Rozdziale : 6 : Robcie niena chleb ktory ginie, ale ktory trwa na zywot wieczny.

DISCIPLINI DVSZNE TO IEST

Rozmayte sposoby karania y ponizania, y kształtowania dusze naszy Przed Boskiem maiestatem

Przedmowa

Kazdÿ tak sądzi ze tego karac trzeba ktorÿ grzeszÿ, ÿtego barzi ktorÿ wiecÿ winien, człowiek złozonÿ iest sciała ÿ zduszę, gdÿ grzeszÿ ÿ ciałem ÿ duszą, Ale wiecÿ duszą, nisz ciałem bo ona iest początkiem ÿ powodem ÿ rządzcą ciała we wszÿstkiem, zatem gdÿ kto grzechÿ swe ukarac chce, mac wprawdzie karac swoie ciało, ale wiecÿ dusze iako te ktora iest winnieÿsza. Do tego służÿ, ze karanie ciała iestci pożÿteczne ÿ do poku tÿ potrzebne, ale iesli sie bes dusznego ÿ serdecznego karania dzieie, wa zÿ nic, według Panski ÿ apostolski nauki, potrzeba tedÿ nietÿlko ciało ale zaras przÿtem ÿ Dusze dÿscÿplinowac abÿ cielesne karanie ÿ Bogu przÿjemne ÿ do odpuszczenia grzechow pożÿteczne bÿło, nad to iescze wiele ich iest ktorzÿ ciała karac niemogą, ostro, czescią, niechcą. A przecie grzechÿ swe maią ÿ zanie pokutowac potrzeba, niechaÿ zeci

przynamni dusze swoie karzą y dyscyplinuią aby miłosierdzie y odpuszcze
nie win swoich u pana Boga nalezli, Tego karania y dyscyplinowania
dusze, sposob sie tu podaie y dyscypliny do tego sposobne przekładaią,
od ktorych nikt sie słusznie wymowic nie moze, bo te ani zdrowiu
wadzą, ani sieł tracą, y kazdego czasu na kazdem mieysc u czynione być
dz mogą,, Dusze to y samego serca robota y zabawa, do ktorego iako
nikt inny zayrzec krom Boga samego nie moze tak tesz nikt do tey
zabawy przeszkadzac niebedzie mogł, byle nam lenistwo nasze nie
przeszkadzało, Te dyscypliny na troie sie dzielą, Jedne są boiazni.
Drugie pokory. Trzecie miłosci, Ofiara Bogu duch utrapiony, serca
skruszonego y upokorzonego Boze nie wzgardzisz wpsal. 50. Cwiczy
tem sie y umiatałem ducha mego wpsalmie: 76:

Dyscypliny Boiazni, Dyscyplyna: I: Uznanie y wy

Znanie grzechow y niedoskonałosci swoich.

Boze Twórco y odkupicielu moy, Dobrodzieiu y Oycze dusze moiey, Z nam do siebie, zem przed maiestatem twoiem Boskiem nagrzeszeła wiele y bez liczby mysla, mowa, y uczynkiem, opuszczeniem y do cudzych sie grzechow przyczynieniem Zgrzeszyłam wyniosłoscia serca mego y nadeta pycha, y miłoscia mnie samey, przekładaniem sie nad inne, Zgrzeszyłam nieporzadkiem chciwosci moiey, zbytniem chceniem y staraniem sie orzeczy y dostatki tego zywota; Zgrzeszyłam wygodami niepotrzebnemi y pieszczotami ciała mego y zmysłow moich ukochaniem Zgrzeszyłam popedliwoscia Affektow moich, iako miłoscia zbyteczna stworzenia rozmaytego, gniewem, nienawiscia, zazdroscia, pomsty pragnieniem, niecierpliwoscia, boiaznia, frasunkiem, staraniem smutkiem, zalem, proznowaniem zbytecznem, nieporzadnem

Zgrzeszyłam mowy moiey nieostroznoscią, y niepomiernem iezyka uzywaniem, cudzych spraw obyczaiow, serc y umysłow badaniem szacowaniem, szkodliwem cudzemu dobru y sławie powiedaniem y słuchaniem Zgrzeszyłam zgoła bez liczby y miary, y grzesznieyszam iest, anizeli sercem y pamiecią moią obiąc moge, To wszystko przed tobą bogiem, ktoremu tayno nic nie iest wyznawam tego sie spowiedam za to sie wstydze y ciebie dobrodzieia mego y dobroc nawieksza, przepraszam

Dyscyplina: Z: Zal za wszystkie grzechy.

Wspomni sobie nedzna agrzeszna duszo moia na wszystkie nieprawosci twoie ktoremis od rozumu wziecia az do tego czasu obrazała y obrazac ach iescze nieprzestała Boga twoiego, o iako tego wielka liczba, iaka tam tych nieprawosci rozlicznosc y aka szkaradosc y brzydkosc Przed maiestatem Boskiem, o Boze Dobrodzieiu odkupicielu

Oycze moy ynako zem ya stworzona, nakosz krwia y smiercia twoia od kupiona, Na kosz dobrodzieystwy twemi otoczona niepoliczonemi y utu czona iezdem, abys ze mnie nieiakie dobre owoce stuzby twoiey, ale to przemierzte zniwo grzechow niezliczonych zbierat, Ach dobroci moia Boze iakosz teras tego z zalem y wstydem zazywam zem tak niewdzie czna beta dobroci twoiey, zem tak zle szanowata godnosc twoie, zem tak niegodnie odstugowata mitosci twoiey, zem sie tak przykrzyta nieznij ciezony cierpliwosci twoiey, Widzisz moy Panie zec teras tego z zatoscia serdeczna zazywam, ze to ze wstydem y zalem gorskiem wyznawam ze to serdecznem obrzydzeniem sobie obmierzam zatuie Boze dobry, Boze mitosierny, Boze mitosciwy zem ia nalisza rak twoich stworzenie prze ciwic sie woli twoiey swiety powazata, -

Dyscyplina 3: wzbudzenie dusze do czuynosci nad soba

Iczemusz tak bespieczna czemu tak ufale sobie poczynasz duszo moia

wtem zÿwocie z Bogiem twoiem, czÿlis zapomniała grzechow twoich dawnÿch, ÿ teraznieÿſzÿch, czÿlis iuſz za wſzÿstkie Boſki sprawiedliwosci doſÿc opłaciła, czÿ iuſz ÿezdes upewniona oodpuſczeniu, czÿs iuſz przebrneła ÿ wÿbrneła zniebespieczenstwa Swiata ÿ zÿwota tego, czÿ iuſz przeſtali nie prÿÿiąciele twoieÿ natwą zgube gonic ÿczuwac, Ach moÿ Boze tozem niebaczna ÿ niebespiecznie bespieczna Wiem ÿzem siła ÿ cieſzko przewiniła, Wiem iſz ieſcze niemaſz konca nieprawosciom moiem, wiem ÿzem zwaſniła na sie zapalczÿwosc gniewu twego, wiem iſz licha ÿlekka barzo ieſt pokuta ÿ barzo nieſkuteczna ani ſtateczna poprawa moia, A przecie tÿ widziſz ktorÿ wſzÿstko widziſz Boze ÿako ozieble zÿie iak mizernie czaſ do pokutÿ ÿ poprawÿ uzÿczonÿ trawie, iak uſtawicznie nowÿch niedoſkonałosci do ſtarÿch natogow Przÿczÿniam, Ocuc sie kiedÿ A ſtatecznie ocuc duſzo moia pomiarkuÿ zabawÿ twe ÿ starania ktorec do wiecznosci niesłuza, A wezmi

Przed sie to co cie lepsza, wobyczaiach, milsza woczach Boskich, gore
lsza, wsluzbie Bozy Bogatsza wdobre uczynki, pewnieysza, wnadzieyei
grzechow odpuszczenia, gotowsza do laski Bozy, godnieysza do zywo
ta wiecznego uczyni.. - .

Dyscyplina. 4: powszechne oplakanie nadz duszny ch przes wszystkie sily yczesci czlowiecze.

Slusznie rzecz musze ynaczy osobie trzymac niemoge przed Bo
skiem ysumnienia mego okiem ze niemasz wemnie zdrowia ze od sto
py nozny az do wierzchu glowy osypaly mie nieprawosci moie niemasz
czastki wciele moiem ktoraby naczeniem grzechu iakiego niebela nie
masz siely wduszy moiey ktoraby Bogu y zbawieniu memu nieprawa
nie bela iak [3] wrzodu nietylko bolesc ybrzytka ropa plynie, tak ia, wna
tosci moiey wszystka iezdem wrzodem nieprawosci zawsze plynaca

Ach Boze moy dobroci moia wszystkam ty wiesz grzeszna iako drzewo liściem tak ia złościami osypana, wszystka załuie, wszystka pokutuie, wszystka obrzydzam sobie złości moie ciałem y duszą, częściami y siłami moiemi wszystkiemi wszystka sobą, opłakuie zgorzszkiem żalem to com tesz wszystka sobą, przeciw tobie przewiniła, zażyi że Panie nad nędznem stworzeniem twoiem dobroci twoiey, uczyn miłosierdzie ulecz łaską twoią rany moie choroby moie uzdrow, zastaw potoki te brzydkie złości moich omyi mie wodą łaskawości twoiey: własni ran męki y drogiey krwie Jezusa zbawiciela mego, a day napotym od tąd zacząć prowadzic skonczyc statecznie y co raz goręcy doskonałą służbe twoie

Dyscyplina: 3: Naśladowanie pokutuiących za grzechy

Jezdem pokolenie grzesznikow, Jezdem córka grzesznych, urodziłam sie w grzechu przepędziłam żywot moy w grzechu, towarzyszkam y naśladowcą grzesznikow ze wszystkiemi grzeszna iezdem y zewszystkich

nagrzeſznieÿsza : Na wzor wſzÿſtkich teſz ktorzÿ pokutowali pokuto
wac pragne przed toba : o nieprzebrany wmiełosierdzia owſzÿstkich
nedznÿch, Jedÿna Ucieczko Boze : załuie zAdamem ÿ z Jewą pierwſze
mi grzeſznikami ÿgrzeſznemi rodzicami memi, ÿ to nedzne. aktopotli
we swiata tego pomieſzkanie za grzechÿ moie przÿimuie ÿ tobie
ofiaruie, załuie zdawidem upadłem, ÿ tobie grzechÿ moie. wÿzna
waiąc od ciebie miłosiernego opuſczenia proſze, załuie zpiotrem
upadłem, agorſzkiem płaczem miłosiernych oczu twoich poÿrzenia ÿ
przerazenia oczekiwam, załuie zmagdalena, wſtÿdliwem serca mego załem
ÿ płaczem nogi twoie dla mnie zranione obmÿwaiąc wnich odpuſczenia
wſzÿstkich moich grzechow zebrze, załuie, zmarnotrawnem Sÿnem nie
mni marnotrawna Corka, aprzed wſzÿstkiem niebem nieprawosci moie
wÿznawaiąc Ciebie Naſłodſzego Oÿca mego przepraſzam, załuie ÿ

ſchananeyſką, aiako liche ſczenie odrobinek łaſki twey y odpuſczenia wy glądam, załuie z Jawnogrzesnikiem wniebo poyrzec niesmiem, piersi biiąc mowie, Boże odpuść abądz miłosciw wſzyſtkiem grzechom moiem: za łuie złotrem nakrzyżu, awyznawaiąc ciebie Boga y odkupiciela mego, przy puſczenia złotrem do raiu łaſki y chwały niebieſki proſze.

Dyscyplini Pokory

Dyscyplina: I poniżenie Dusze zmizeryi ciała

Cosz ieſt człowiek moy Panie tylko nedza zupełna, y coz ieſt cor ka ludzka tylko zgnilizna robak y naczenie obrzydliwosci, Co ciało ieſt wktorem uboga duſza moia mieſzka tylko kuczka do czaſu po stawiona, olepiona błotem, amierziwa ladaiaka, pokryta, ktory

Lada wdzien odbiezec trzeba: Co iest ciało to ktore nosze tylko wor gnoiem natkany Strawa robactwa gotowa zywy grob, dusze wiezienie własne mieszkanie ciasne cieszkie niewczesne naczenie złosci: co iest ciało to wktorym mieszkam tylko bydle bezrozumne ale przeciwko rozumne, tylko wasz wzanadrzu, tylko nieprzyiaciel chytry, ktory sam zginac gotow tylko zeby mnie zsoba, y przes sie zgubił, Co iest ciało to sktoregom złozona tylko zle zwiazany gnoia, snopek, niewczesna gospoda, niewola długa, przemierzły towarzysz, słuzba plugawa Spital kłopotow, nadeta pecherzyna y pod nieta grzechowa, aprzecie ta taka, zgietosc y okropna, nikczemnosc nosze dzwigam chowam pieszczotami wczasami dogodami, zatym zniego y wniem sie pysznie y pokazuie, aco nazałosnieysza Boga Przez nie obrazam dusze zabiiam y nawieczna zgube

zarabiam, o nierozumny rozumie moy, glupia zabawo o nie wola zle dobro wolna.

Dyscyplina Z. ponizenie Dusze znikczemnosci yey wlasny

Jakosz sie szacuiesz duszo moia znisczego wyprowadzona znikczemnosci uczyniona, Oyczyzna y wlasne dziedzictwo twoie nic a nic, ystota twoia wczem byc, potega twoia nic niemoc robota twoia nic dobrego nierobic, godnosc twoia nic nie maiyc y zanic niestac, koniec twoy ustawicznie do wrodzony nikczemnosci y niczego ciagnac, maietnosc twoia nic slabosc, utomnosc, niewiadomosc, ubostwo, niedostatek, ustawiczne ginienie, nedza niestatecznosc odmiennosc a na dewszystko grzech y zlosci popedliwosc, do wszelkiego dobrego ociętnosc upornosc, trudnosc cieszkosc, a zatym nagosc, y z Bogiem

nieprzyjaźn do wieczny zguby zapędzona y oślepiona śpieszność, ta iest oduszo mizerna ysstota y maiętność twoia, skąd że przecie nadęto sc y wyniosłość y chluba ustawiczna, sobie szkodliwa, stworzeniu innemu cieszka samemu tylko gniewu Bożemu y surowy sprawiedliwosci iego nagotowana,

Dyscyplina :3: poniżenie dusze zniezliczonych występkow

Wzdychay y całem sercem żałuy duszo moia nad tobą, abowiem mizerniey szy iest stan twoy niżeli sama dostatecznie widziec możesz, żałuy żeś była kiedy y teraz iescze wnamiętnościach tak pełna pożądliwości y nieporządkow, tak nieostrożna wzmysłach, tak wielekroc uplęciona wielu prożnych fantazyiach: tak wielce skłonna do zwierzchnych rzeczy, tak niedbała do wnętrznych: tak łacna ku śmiechowi y rozpuszczeniu, tak chciwa do

prozny chlubij ij ludzkich pochwał, tak słaba ij smutna wprzeciwnosciach: tak wijniosła wsczesciu, tak twarda do skruchij ij płaczu, tak porijwcza ku własnijm pozijtkom ij cielesnijm wijgodom, tak leniwa ku ostrosci ij go racosci, załuij ij wijznaij zes tak dworna ku słuchaniu nowin, ij patrza niu na cudze rzeczij, aniedbała do przijimowania podłijch, ij ciebie poni zaiącijch okazij, załuij zes tak chciwa ku mieniu wiele, a tak skąpa ku dawaniu ij tak scisła ku zatrzijmaniu, załuij zes tak nieopatrzna wmowieniu, łacna do posądzania trudna do milczenia, załuij zes tak nieopatrzna wsprawach skrzetna wobijczaiach, niestateczna wdobrze zaczetijch sprawach, załuij zes tak głucha ku Bozemu słowu, nieobij czaijna z Bogiem, oziebła na modlitwie, pochlebuiąca sobie wrachunku sumnienia, pretka do odpoczijnku, nie rijchła do pracij, czuijna ku pro znijm powiesciam, teskliwa wswietijm cwiczeniu, nie rzewliwa na spo

wiedziach nienabozna wswietiych komoniiyach: iy przy strasliwych ofiarach, Zaluij zes tak tacna do rozerwania trudna do siebie zebrania: pretka do gniewu, tacna do przykrzenia sie drugiem, niedotkliwa wniewygodzie, ostra wstrofowaniu, trudna do ublagania, te niedostatki twe znaij do siebie nedzna duszo one wyznawaiy iyoptakuij przed Bogiem twoiem a za wsze do polepszenia sie garnieiy sobą pogardzaiy a Bogu sie zupetna na dzieią, mietoscią, powolnoscią, poddawaiy iyoddawaiy.

Dyscyplina: 4: ponizenie dusze 4: zdrobnosci cnot iy dobryh uczyinkow iy zastug naniebo

CHocbys sprawiedliwa byta duszo moia, cosz są, bowiem za sprawiedliwosci twoie uznaiy awyznaiy prawde Bogu twemu, ktorego oczom niesą, taiyne niedoskonatle doskonatosci twoie, A za niewiesz iyaka iest nieczerstwa wiara twoia, iyaka staba iynieryichta nadzieia twoia,

ijako zimna mietosc twoia ku Bogu nayiwyſzemu dobru y dobrodzieio mi twemu, czy niebaczyſz ijakos ieſt nieochotna nieſkuteczna nie gorą cą nie żywa wſtuzbie Boga twego, Jakos rzatka krotka rozerwana na rozmyslaniu y modlitwie twoiey, ijakos nieſpoſobna niezwyczay na nie umieietna do wylania ſerca twego przed Bogiem twoiem: ijakoſ teſkliwa ynieobyczayna wobcowaniu y bawieniu sie z Boſkiem maieſta tem, ijakos uporna y ocietna nakontentowanie yſtoſowanie sie zkazdą wolą Boſką: niewieſz tego duſzo moia ijakos ieſt nieroſtropna w Boſki roſtropnosci, nieumieietna w Boſki nauce nieurownana wſprawiedli wosci yſtuſznosci, nie mocna wmeznosci, niepotezna na trudnosci, nie pomiarkowana wiednoſtayny miernosci, O ijako licha ieſt pokora na ſza duſzo moia, ijako czeſto wſtowach ieſt anie wſercu, ijako czeſto wpo nizeniu sie chwaty ſzukaniu y wleda okazyi pokory zaniedbywaniu,

wysoko sie kładziemy anaymnieysze zniewagi barzo czuiemy y one ciasno rozbieramy, długo pamietamy Nusz cierpliwosci nasza oduszo yakie sa; : postuszenstwo ku Bogu y ludziam skromnosc wpostepkach, wdziecznosc zado brodzieystwa, waznosc wzmystach y słowach powolnosc ku rozumowi prawdzie słusznosci wzdrowy radzie, władza nad Affektami y popedliwosciami : miłosierdzie y politowanie nad nedza lucka. Ach yako te cnoty sa u ciebie duszo moia gosciem, yako słabo zawziete yako mało wkorzenione; Wiec dobrych uczynkow kazdodziennych, yako mało yako niedoskonały ch, yako niestatecznych : yako styim coby sie dla Boskiey miłosci y dla wy sługi uniego y dla postepku wcnotach czynic sposobnie mogło porownania nimasz, yako naostatek to coszkolwiek sie czyni oziebłe zez wyczaiu dla, obyczaiu zrespektami y defektami sie czyni, yakosz tu gorno trzymac osobie duszo moia, anie raczy zapomniawszy tego co sie czyniło Jac sie tego co sie czynic yescze ma y moze, y naco Bog sposobnosci y

czasu użyczania Boski sie woli łasce y miełosierdziu położyc, aprzez krew zbawicielowe y wysługi smierci iego, y przez przyczyne SS. Bożych, iako znowu na zbawienie robic.

Dyscyplina. 3. poniżenie dusze: z: zrozmaytych nądziey

Gdy sie sobie ystanu twego teraznieyszego kondycyiam przypatrzysz duszo moia O yakoc pretko ytałwie piorka ogarnia, niepożyteczna a nimuszowosc łacno by sie nadymac gdyby smierc nieczekała, ba gdy by ustawicznie do wyploszenia sie sty lepianki cielesny nieczuwało, wyszed szy stey zgnielizny sąd cie czeka gdzie oddawac rachunek zmysli y słowa proznego Bogu czynic potrzeba, zatym karanie namni czysco we nastepuie na ktore sie zarabia ustawicznie, takze y same dobre spra wy nasze ogniem czyscowem probowane beda, y przeczysciane byc musza, sama niebepiecznosc zbawienia yako strasżna: wiem pewnie y zem

zarobiła nagniw Boga mego, aniewiem ijeslim ubłagała sobie ij ziednała mi łosierdzie uniego ogrzechach pewna ijezdem: achociasz bijch łijsz nieczuła sie wniwczem iednak nie wtijm sprawiedliwa ijezdem abowiem Boga se dziego mam ktorij inaczij sądzi niżeli oczij luckie zwijkłij, wsamij łe dij dobroci twoiej moij Boze wsamijch zasługach zbawiciela mego na dzieia moia łaska ijmiełosierdzie twoie Panie ufnosc moia iest azijwot ij zba wienie moie na woli ijupodobaniu twoim wktorym bespiecznie odpoczijwam ,ij wiem ijsz niebede pochanbiona ani zawstijdzona.

Dijscijplinij miłosci

Dijscijplina: I: Oddalenie duszij od wszijstkiego stworzenia zobroceniem sie do Boga samego.

Niemiłuij duszo moia stworzenia ani sie płątaj rzeczami tego zywota zijwot ten wszijstek ijco ieno naniem sie dzieie komedija, własna a

Smieszmem zalem y zalosnym Smiechem zmieszana chwila: na czem pole gasz duszo moia na czem na swiecie zdradlimem, na ciele gniyącem na zywocie ustaiącem nadostatkach niedostatnich, ktore wiecy są cudze nisz twoie, y sama ich scudzych reku patrzysz na chorobach maszkarom podobnych, na pochwałach kłamliwych ani gdy nieprawdziwych, na ludziach, sktorych wzadnem sczerosci niemasz ktorzy wszyscy swego ucie bie y sciebie szukaią, O nieufay marnem marnosciom, uwolniey serce, Sidła y peta te stargay, o iako lepsza z Bogiem sprawa, ktory sam zawszystko y nad wszystko, stoi, anigdy sie niemieni, nikogo zufaiących sobie nieomyla, miłosniki swe mietuie y wiecznoscią, dobr swoich napełnia.

Dyscyplina. Z. Rospalenie dusze miłoscią samego Boga

Bendzieſz miłowała duſzo moia Boga twego ze wſzystkiego serca ze wſzystkich sił, ze wſzystkiey iſtoty twoiey, komuſz ſłuſzni maſz miłoſc twa, y poſzanowanie oddawac iedno Bogu twemu ktorego do broci nimaſz miary, ktorego dobrodzieystwom nimaſz liczby, ktorego miłosierdziu niemaſz konca ktorego łaſka zywotem ktorego miłoſc Błogoſławienſtwem ieſt. **O duſzo moia kiedysz sie rozmiłuieſz** cale y ſta tecznie Boga twego, O kiedyſz iako zelazo wogniu, tak rozgoreſz sie w Bogu, O kiedyſz wynidzie zciebie oſtydłosc twoia a ogniſtem ſerca twego zapałem ſerafinom wmiłoſci zarzyſty podobna bedzieſz, O miłoſniku duſz ludzkich Boze izali ty niepragnieſz, niekazeſz, nie wyciagaſz miłoſci naſzy ku tobie, czemuſz nieroſpaliſz, czemu niepaliſz duſze moiey ogniem gorącem anieuſtawaiącem miłosci twoiey O kiedysz wygaſna, inne wſzy stkie ku stworzeniu miłoſci wemnie, A sama tylko miłosci twoiey O

gnisty zupełnosc osiądzie y opanuie dusze moie y wszystkie istotę moie.

Dyscyplina: 3: powzdanie dusze nawszelką wolą Bozą

Nie moia Panie ani dusze moiey wola niech sie dzieie zemną, y ze wszy stkiemi do mnie nalezącemi osobami rzeczami sprawami cielesnemi y du sznemi y doczesnemi, ale niech sie wszystko prowadzi według nasmietszego y naslotszego upodobania twoiego, Czyn Panie zemną coc sie podoba y iako y kiedy podoba, Ciało moie y dusza moia, zywot moy yzdrowie moie, przyiacie le moy y krew moia, czeladz sludzy domownicy poddani, dobra dochody maie tnosci moie, zamysły postanowienia sporządzania moie, potrzeby sprawy zaciągi moie, przyiaciele y nieprzyiaciele moy, Ja wszystka y wszystko moie twoie iest Boze, y od ciebie, y u ciebie. Tobie to ią, wszystko całe zupełnie do skonale na wolą rząd upodobanie twoie Boskie powzdaie y oddaie, chcesz

zebym ia, wczem uciészona y wygodzona była, Badz pochwalony ty y Błogo
sławiony, Chcesz abym ia wczem była Utrapiona y niewygodzona, Badz tak
ze ty moy Panie pochwalony y Błogosławiony, Twoia niewolnica ia je
zdem y wszystko moie wreku y mocy y wrządzie twoiem, lepiey ty mies
w nieomylny mądrosci twoiey co mnie zdrowo y zbawienno, Wieksza
iest dobroc y miłosc y opatrznosc twoia, około mnie y około rzeczy mych,
nizeli moia własna albo innych moych wszystkich mozniejsza iest wsze
chmocna wola y reka twoia na dokazanie wszystkiego nizeli wszystki
rady, zamysły, koszty odwagi moie. A przetosz tobie panie odlecam to
bie oddaie tobie porucząm y mnie y wszystko moie, y wszystkich moich,
y wszystko co nalezy iakozkolwiek do mnie A ia wszystko cale mile w
dziecznie spokoynie z dziekczynieniem biore y przyimuie z oycowski
y dobrotliwy reki y opatrznosci twoiey.

Dyscyplina: 4. oddanie y przyypisanie Bogu wszystkiego dobra

Nie nam Panie nie nam ale nayzacnieyszemu Jmieniowi twemu Boskiemu niechay bedzie czesc, poszanowanie wdziecznosc y chwała, Cożem ia iest tylko robaczek lichy wzgardzony, sczenie, sierota tobie opuszczona Corka niewolnice twoiey y wrodzona niewolnica twoia, Co iezdem, Co mam, Co moge wszystko to stwoich reku, wszystko stwego daru, wszystko twoie iest, y teras moy Panie własnem acałem upodobaniem woli moiey, szczerem astatecznem zamystem serca mego wszystke siebie y wszystkie moie rzeczy wszystko dobre imie, y wszystko dobre mienie y wszelkie powodzenie tobie woli twoiey oddaie odbieram y oddalam wszystko od siebie, a odsyłam do ciebie, boc uciebie tego własnosc, a umnie pozy

czenie, U ciebie wiecznosc, a u mnie do wiernych rąk szafowanie, oddaiec wszÿstko iako twoie iest wszÿstko, pożÿczÿłes do chowÿwam udzieliłes trzÿm, zechcesz odebrac wracam, ÿ wszÿstko ÿ cale ÿ do niteczki iednÿ ÿ do ostatnieÿ czasteczki Ciała ÿ dusze moieÿ, Twoie Abowiem iest wszÿstko, co moie ÿ około mnie iest, A ia ÿ sama nie swoiam, ale twoia, od ciebie stworzona ÿ pożÿczona, Zupełnieÿ ÿ słusznieÿ twoia nizli swoia, ÿ owszem niskąt nie swoia tÿlko cale ÿ wszelkieÿ słusznosci prawem własna twoia, a zatem ÿ wszÿstko moie, nie moie ale własne twoie.

Dÿscÿplina: 8: uprafzanie ÿ zebranina wszÿstkiego u Boga

Boze moÿ bez ciebie iezdem, iako rÿba bez wodÿ, iako ciało bez dusze, iako oko bez swiatła, iako dziecina bez matki, Coz ia iezdem abo coz iest za moc ÿ dzielnosc moia bez ciebie zrzodła ÿ dawce ÿ sprawce wszÿstkiego moÿ Boze wszÿstko to cos mi złaski tweÿ dac raczÿł twoie iest, ÿ ia u ciebie wszÿ

ſtkiego zebrac muſze, ba ÿowſzem rada zebrze ÿkocham sie ſtego, ze zsiebie nic niemaiąc nic niemogąc nic niebedąc: od ciebie wſzÿstko brac, od ciebie wſzÿstkiego czekac uciebie wſzÿſtkiego zebrac ÿ tobie wſzystkiego winna bydz muſze, Jako tedÿ Sługa od paniey Swoiey, iako gołe ptaſze od matki ſwey, iako ſczenie od Pana ſwego, iako niemowle od matki swey, iako zebraczka od dobrodzieÿki swey tak ia od wſzechmocnÿ, ſczodrobliwÿ, Oÿcowski Boſkiey dobroci ÿ woli twey czekam wÿglądam, ÿ zebrze wſzÿstkiey ÿ wſzelakiey tak do czeſnÿ iako ÿ duchownÿ ÿ wiecznÿ odrobinÿ laſki twoiey.

Dÿscÿplina: 6: Obmÿwanie Duſze wlazience laſki Bozey ÿ krwie Pana Jezuſowey

Mieſzkam wtem Przegniełem ciała mego domeczku, iak wokopciałem

ſądzami kominie, iako zewſząd przeciekaiącem poddaſzku, chodze po tem żywocie iako po błotnistem rÿnku, albo iako po cierniu ÿrzepia pe trem płaczu, trudno ochronic nogi od błota, ſzatÿ od ſzarpania, gdzie sie ruſze co ieno pocznę zaraſ z sidełkiem ÿ trucizną, ÿ zlipką mazią, ÿ z uſtawicznem anieuchronnem niebeſpieczenstwem potÿkac, witać ÿ wiktac ymazac ie muſze, Ach iako wiele zdrad ÿ zaſadzek na uboga, a nieoſtrozną duſze moie, Jak uſtawiczne zmazÿ ÿ zarazÿ rowne geſte mu dzdzowi na sumnienie, na ſerce na duſze moie przÿpadaią, nigdÿm nie ieſt wolna od brudu ÿ zmazÿ, zawſze abo błotem albo prochem przÿkurzona iezdem, zawſze albo do roſkoſzÿ iakieÿ lipkieÿ przÿl gnęła albo oſtrem fraſunkiem sie nakole albo zarazliwą ſweÿ woli słodÿczą sie uniode, albo chÿtrem właſnÿ miłosci nieporzatku sie uwikłe albo proznosci ÿ marnosci ÿ nadętosci ÿ okazałosci swiatoweÿ, na wzor głupieÿ dzieciny

polize. Dla tego ſtem brakiem ÿ prochem ukalanem duſze moieÿ Przÿchodze do ciebie moÿ Boze ÿ one wmiłosierdziu · ÿ wmiłosci wwÿznawaniu ÿ w sprawiedliwosci właſce ÿ wdobroci tweÿ Boſkieÿ zanurzam ÿ obmÿwam, wiec ÿ z otworzÿſtÿch ran a scieptey krwie ÿ z drogÿi meki Jezuſa od kupiciela mego łaznia, ſobie przÿbierani przÿdawaiąc z meÿ ſtronÿ gorzkiego, zalu, a ſtatecznego do poprawÿ ſerca ÿ goracÿ miłosci ku tobie Bogu a zbawicielowi memu Tÿ sam Boze moÿ obmÿi mie zew ſzÿſtkich ułomnosci moich ÿ uczÿn mie ſobie wdzieczną woczach swie tÿch twoich achowaÿ mie pod ſkrzÿdłami dobroci twoieÿ zebÿm za wſze bÿła bez winÿ grzechowÿ.

Dÿſcÿplina: 7: wÿpalenie Duſze miłoscią Bozą,

Naÿdroſzÿ. Naÿgodnieÿſzÿ, Naÿłaſkawſzÿ, Naÿmiłosiernieÿſzÿ, Nasłodſzÿ,

Naÿchwalebnieÿſzÿ, Naÿdoſtoÿnieÿſzÿ, nadoſkonalſzÿ, Boze ſtworco Dobrodzieiju moÿ ciebie ią Boga mego wſzÿſtka ſobą ÿwſzÿſtkiemi siła mi moiemi, ÿ wſzÿſtkiemi czesciami moiemi ykazda, wſzelkiego zoſobna stworzenia twego iſtotą, siła ÿczaſtką, ciebie mowie Boga mego cała, zupełnoscią miłosci miłuie ſzanuie, chwale wielbie ÿ nad wſzÿstkie rzeczÿ ÿdobra przekładam ÿ przeſadzam ÿ przedrozam, ÿtąz znowu całoscią zupełnÿ ku tobie miłosci, wſzÿstke moie ÿſtworzenia wſzelkiego iſtote, siłe ÿczaſtke zaprawiam, napełniam zapalam ÿco zemnie ieſt wſzÿſtko wzapał ÿ wogien ÿwpozar obracam, zebÿ wſzÿſtkie tak moieÿ iako ÿ wſzÿſtkiego ſtworzenia istocie ÿiſtotÿ albo siłÿ odrobinke, nic niebÿło, tÿlko miłosc twoia ÿ pozar nieugaſzonÿ miłoſci twoieÿ, O moÿ Boze ktoz bÿmi to dał sprawic ÿwidziec ÿ czynic zebÿ ÿia ÿ ten wſzÿſtek swiat

twoy stał sie zupełnie y cale szczerem pozarem nieugaszony y nieustaiący mi łosci ychwały y poszanowania nagodnieyszego maiestatu twego, niech tak bedzie O niech sie tak stanie.

Dyscyplina: 8: Tesknica z tego swiata do Boga

Tesknienie obieło dusze moie do ciebie Boze, oby prawdziwe, skuteczne a tobie miłosnikowi memu przyiemne, Iakosz nie tesknic mam sobie w tem padole płaczu, Iako nie teskni w tych troskliwych niebespieczenstwach y w niebespiecznych troskach, Cieszka iest rzecz w ustawicznem rosole y fasole nietylko doczesne ale daleko więcy odusne y wieczne rzeczy zyc, nigdym zbawienia niepewna, zawszem w okazyiach upadku, czesto y w sa mem grzechu, o łasce y przyiazni Bozy ku sobie niewiem iako ten zywot y kiedy y w iakiem przygotowaniu skoncze wiedziec niemoge, czas

uchodzi y zdrowie niszczeie, robota na wysluge korony niebieskiey nie spora, Jakoz nieobciązac y nieutesknic sobie, Ale nadewszystko zem iest daleko od Boga, zem wtem pielgrzymowaniu sie zamieszała, zem ieszcze nie woyczyznie, ze Boga niewidze, ze niezazywam dobra mego naywyzszego, ze niemiłuie tak iako pragne cale zupełnie, nieustaynie wiecznie, iako nie tesknic, otesknic, y barzo tesknic, ale wszystko to na woli twoiey Boze, wszystko sie niech dzieie wedlug opisu upodobania twego, Badz wola twoia Boze, unas, Badz miłosc twoia wnas, a przyidz y pospiesz krolestwo twoie do nas.

Dyscyplina: g: pociechy prawdziwe Dusze wtem zywocie

Niechce Pociechy Dusza moia Boze niechce, tylko od ciebie, ba y tey nie

chce, ale chce zapociechę samego ciebie, nic ieÿ niesmakuie tÿlko tÿlko
tÿ sam, ÿze iescze niestobą wtesknicÿ ÿzalu zÿie, ÿzÿc bedzie, asz
ow czas przÿidzie, gdÿ wtobie zrzodle dobra zÿwego ÿwiecznego
zanurzona bedzie Ach kiedÿsz ta godzina zawita duszÿ moieÿ,
Teras sie tem cieszÿ ÿ tak wtem zÿwocie, ze sobie zarabiac chce
ÿ moze na taske wieksza awieksza, zawsze azawsze uciebie moÿ
Boze - cieszÿ sie ÿ tem ze sie wÿpłacac zniedostatkow swoich ÿ
skarania czÿscowego rozlicznemi sposobami moze Cieszÿ sie ÿ
tem ze wtem pielgrzÿmowaniu ma towarzÿsza obecnego choc
zakrÿtego chrÿstusa Jezusa wprzenaswietszÿ ofierze ÿwprze
nadroszem Sakramencie Cieszÿ sie ÿ tem ze wobronie przenadro
szÿ matki Bozÿ, ze wstrazÿ Anielski, ze wopiece swietÿch

Bozych droge zÿwota swego prowadzi Bądz pochwalona Dobroci Boska za te wielkie ÿ pewne wteÿ nedznij drodze zÿwota naszego pociechÿ, daÿ ich dobrze zazyc, Daÿ bespiecznie wnich skonczyc: Dÿscÿplina

10 Wÿdanie sie Bogu na ofiare zupełna, Zÿwiesz tÿ Boze moÿ, dawco wszÿstkiego, Duszo prawdziwa dusze moÿ ktorem ia zÿie lepieÿ ÿwiecÿ nizli dusza moia, zÿwiesz tÿ mowie Bog moÿ, niepotrze buiąc nic dobr moich, ÿ wszÿstka istota moia iako cien ÿnic przed toba, Jednak ia, tobie Bogu memu na ofiare zÿwą ÿ cała, oddaie ÿofiaruie siebie same wszÿstke, ciało ÿ dusze moie, ÿ wszÿstko co iezdem ÿ co mąm, Offiara moia tobie Boze moÿ, ią wszÿstka ze wszÿstkiem na wieki, przy imii moÿ Panie przÿimÿi aniepogardzaÿ tą choc uboga, ÿ płonna, alec wszczerosci ÿ wzupełnosci tobie oddana Offiara moią, Albowiem tobie

zawsze przyiemna była chec pokornych miłosnikow twoich doktoryck-
yia, policzona bydz pragne y zebrze, Ty Boze miłosci moia przy
tul mie do piersi twoich Boskich, anie oddalay mie oddziecinek
twoich, karm mie mlekiem łaski twiy yugruntuy wmiłosci twey
yuczyn godna, wieczny chwały twoiey, wktory ty Bog wtroycy ie
dyny zswietemi twemi kroluiesz wiecznie Amen.

SPOSOB ZYCIA ZSPOKOIEM Sumnienia Bespie czsnego wKtorem kto Trwa AZ DOSmierci Bez Boia zni na SAD Panski STAWIC Sie moze.

Nauka I

O Sporzadzeniu czasu y godzin

Iako wkazdÿ, rzeczÿ ÿwsprawie ludzkieÿ, tak tez ÿwpoboznem zÿciu porzątku potrzeba: bez ktorego zaden duchownÿ postepek, anÿ trwatÿ anÿ spo[illegible] bÿc niemoze Ten porządek dwoiaki bÿc ma, ieden czasu ÿ godzin to dziennÿch, drugi spraw ÿzabawek takze codziennych, porządek czasu ÿgodzin taki bÿc ma, abÿ cztowiek miat catego dnia roztozone, ÿ wiedziat ktorÿ godzinÿ ma co czÿnic, y zebÿ kazdą sprawe swoie pewnego czasu odprawowat, Naprzÿktad ma miec pewnÿ czas wstania ze snu rano: pewnÿ czas stuchania mszÿ: s: pewnÿ czas robotÿ recznÿ, pewnÿ czas czÿtania, modlitwÿ iedzenia odpoczynku rozmowÿ spania że ktorego czasu pilno prsestrzegac, ÿiako bÿ zreyestru zÿwot od godzinÿ dogodzinÿ prowadzic ma: bo stego porządku godzinnego poidzie, ÿz cztowiek bedzie zawsze wswoiey mocÿ czulÿm nad soba, ÿnad sprawami swemi, niebedzie sie mieszat, ani ptątat w zÿciu swoiem, tacno sie zbierze do siebie ÿ do Boga sercem, ÿmÿsla, rachunek

Sumnienia bez trudnosci bedzie mu przychodzit,

Przestroga niebedzie iednak zuszczerbkiem nabozenstwa przerwac tenporzadek, kiedy potrzeba iaka, mitosc yustuga, yludzkosc przeciw blizniemu wyciaga,

NAVKa :11:

OSporządzeniu Zabaw Zwyczaynych

Nie dosyc iest miec czasy ygodziny roztozone yzabawy kazdemu czasowi naznaczone, trzeba y same zabawki sporządzic: ato tym sposobem, zeby cztowiek miat pewny iaki sposob, ktoremby kazda sprawe swoie powierszchowna, yserdeczna, pobozne, spomnozeniem wnetach, zastugach ytasce Bozy, yzinnemi pozytkami duchownemi od prawowat, Naprzyktad: ma cztowiek miec pewne swoie swiete ypobozne zwyczaie, ktoreby zachowywat zaraz, przy ocuceniu ze snu, przy wstaniu, przy poczynaniu modlitwy, przy samey modlitwie, przy do

koncseniu iey, prsy sluchaniu mssy: S: prsy obiedsie, prsy csytaniu, prsy rachowaniu, sumnienia, prsy sabawie posmierschny, prsy sabawie s ludsmi, prsy wisciu sdomu, prsy wroceniu sie do domu, prsy sposobieniu sie do spania: Takse ma czlowiek miec pewny sposob, y porsadek ktory by zachowal, gdy sie gotuie do sakramentu spowiedzi swiety: gdy sie spowieda, gdy odprawi spowic gdy doprsyiencia Nas: sakramentu isc ma: gdy go iusz prsyimuie, Takse ma miec pewne swyczaie swe nabosne, prsy Umartwieniu sie na ciele, dyscyplina, potem włosiennica, kleczeniem zc co acz pospolicie ludsie pobosni miewaią, ale se nieporsądnie ynienamyslnie, y niestatecznie, ieno iako sie trafi, albo iako namysl prsyidsie, dla tego niewielki stal maią posytek, y postepek wdoskonalosci sycia swego, ale wiec co raz inacsy syią, inacsy csynią, pocsna, porsucą co innego przed sie wesmą, y tak sawsze iakoby dsiecmi są wsyciu swym :

Złego porzatku to, co y z pierwszego pozytku płyna, y iescze barziey
skego, bo ten barziey uchodzi wsprawy ludzkie, y barziey człowieka
wdobre wsprawuie, wdobrem trzyma, wdobre zwyczaie y cnoty usta
wnie wciaga, atoc iest bydz doskonałem, miec zwyczay wdobrym
taki, ze człowiekowi łatwie przychodzi, dobrze pobożnie, porządnie
czynic wszystko, y zyc zawsze, azas trudno zle czynic y o siebie,

Przestroga, wten porządek łacno sie człowiek wprawic mo
ze, tymi sposobami naprzod iesli sie wpierwszy porządek wkładac
y onego sie trzymac bedzie chciał statecznie, potem iesli nie wiele brac
razem przed sie bedzie spraw, y zwyczaiow wsprawach, ale potrosze,
po woli, wprawiwszy sie wporządek iedney sprawy, tosz postapic do
drugi, do trzeci, potym az tak za czasem we wszystkie sie wuczy, y
sporządzi, przyczym nie trzeba byc skrzętnem ani trwożliwem,

ani frasowliwem iesli sie kiedy co niepowiedzie wtym zamierzonem porzatku, ale wniedbalstwie y womytce uznac swą krewkosc, y słabosc, y zniey sie upokorzyc przed Boskiem maiestatem, y pomocy żądac, y do poprawy sie napotem brac,

NAVKA. 3.

Co za zwyczaie mogą byc pobozne, wsprawach y zabawach zwyczaynych.

Na kazdego to iest dobrey woli y upodobaniu przybrac sobie zwyczaie, takie albo owakie do spraw swoich ktoreby były do smaku iego nabożnemu sercu, gdyż tyss wrzeczach duchownych maią ludzie rozne smaki y upodobania, y Bog nieprowadzi ani niewoli wszystkich do iedney drogi, y niewszystkich są iednakie siły, nie iedna sposobnosc.

To tedy bywa nasmacznieysze, co kto sobie upodoba, acz wtym rady kogo doswiatczonego, y pobożnego zazyc potrzeba, dla omelki, dla miary dla doprowadzenia do inszych wyższych, y pożytecznieyszych, a panu milszych cwiczenia y zwyczaiow, nieci tez y do tego służy trzymac sie zdawna zawzietych, lubo znauki czyiey, lubo sprzykładow SS: Bozych, lubo zKsiazek duchownych, lubo zwłasnego niegdy upodobania ydoswiadczenia, zwyczaiow y sposobow y nielatwie ich opuszczac albo odmieniac ale ie by to wporzadek, y iako wregestr wprawic, y serce wnych upewnic, kazdo dziennem nieodmiennem zachowaniem, Do tey ze rzeczy pomoze, to co sie wnastepuiacy nauce położy,

NAVKA: 4

Co sa, za pozytki spraw uczynionych, od ludzi własce Bozey bedacych, kazdy człowiek pobo

zny własce Bozy bedący, kazda sprawa y zabawa swoia (lubo to myśl lubo mowa, lubo uczynek bedzie) dobra, własce Bozy uczyniona dobrowolnie y rozmyslnie, moze te nizy połozone pozytki od niesc duchowne, a zatym tez moze sprawy swoie wszystkie dla tych pozytkow dostąpienia ofiarowac y prostowac, Naprzod sobie zasłuzyc pomnozenie własce Bozey, a za łaska Bozą, tez ychwale wieczny, Druga moze Pana Boga w troycy: S: iedynego, Pana yezusa Boga y człowieka, przenadroszą matke iego, wszystkich: SS: z Bogiem wniebie kroluiących, pochwalic y uczic wedle kazdego stanu, to iest Boga y chrystusa Syna iego czcią Boską, SS: Bozych czcią swietym powinną y przyzwoytą: Trzecia moze sobie uprosic u Pana Boga potrzeby swe duszne na ktorych uproszenie ofiarowac bedzie ktorą kolwiek sprawe swoie co tez moze uprosic y komu inszemu, iesli zan ofiarowac bedzie, y iesli tez on przeszkody wsobie niema do uproszenia onego, y iesli tak sie woli swiety Bozey podobac bedzie: Czwartta moze tez uprosic sobie

ſamey albo komu innemu potrzeba iaka, powierſzchowną według upodo
bania Boſkiego. Piata: moze tez ſprawa ſwoia kazdą, doſyc uczynic Pan Bog
za grzechow karanie, tak ſwoich iako y cudzych, iako ofiarowac bedzie
według upodobania Boſkiego ywagi ſprawy ofiarowany, *Tego tylo
potrzeba, aby człowiek właſce bozey bedący ſprawy ſwoie iakieſzkolwiek
(byle ieno niebyły złe zsiebie y grzechem y przeciw woli Bozy) odpra
wuiący, one ofiarował Panu Bogu nadoſtąpienie Pięci przerzeczonych
pozytkow Dla tego pozyteczna y potrzebna ieſt, przy poczynaniu dnia
kazdego, yowſzem przy poczynaniu, kazdy ſprawy zwłaſzcza głownieyſzy,
ofiarowac Panu Bogu wſzyſtkie ſprawy nachwałe iego y SS: iego, naprzy
mnozenie łaſki Bozy wſobie, nauproſzenie ſobie, y drugiemu komu chce
łaſki Bozey, pomocy iakiey pewny, wrzeczach do duſze, do Ciała, do
rzeczy doczeſnych nalezących, na doſyc uczynienie za grzechy ſwoie, a
lbo kogo innego zywego Umarłego według upodobania naſwiętſzy woli
Boſkiey

NAVKA :5:

Czego sie chronic potrzeba wodprawowaniu spraw swoich człowiekowi poboznemu,

Krom tego ze sie człowiek pobozny wyſtrzegac powinien kazdy spra wy ktoraby : grzechem była : ma nad to warowac sie niektorych przyſad, ktore byz ſprawe iego y zabawe mogły niewdzieczną albo mniey wdzieczną boſkim oczom czynic, Naprzod strzec sie ma tego, aby wzadny ſprawie ſwoiey nieſzu kał ſwego ſmaku y upodobania, pozytku, y pochwały od kogo, y dogodzenia, albo uciechy, y ſwey woli własny, mac poprawdzie człowiek czynic wszyſtko, zdobrey swy woli, zuciechą, zweſelem, pokoiem zſmakiem, pozytkiem, y tak zeby słuſznie mogła ſprawa byc pochwalona odludzi : iednak niema czynic, ani dla ſamey ſwoiey dobry woli, ani dla uciechy, weſela, ſmaku, pozytku, pochwały, ale to wszyſtko ma ſamemu upodobaniu, woli, godnosci, ſmakowi Boſkiemu poddac, zeby y zsprawy ludzkiey, y zwoli, y zsmaku, y zpozytku y zpochwały, za ſpra

wa, ona, idący, Bog sam był pochwalony, y ucieszony, chocby dobrze bez wszelkiego innego ludzkiego pożytku: to za nawiętszy pożytek y owoc zabawy swoiey ma iąc, ze sie Bogu podoba y iego smakowi samemu: Druga ma sie wystrzegać w sprawach swoich wszystkich człowiek pobozny ufania wswoiey sile, y dozorze, y rostropnosci, biegłosci, umieietnosci, godnosci, ale ma zwątpic wswych siłach iako tych ktore bez łaski y pomocy iego, ma sie pokładac, y nadzieie swą zasa dząc: a to tak wnaswiętszych, y nawaznieyszych, iako wnamnieyszych rzecza ch y zabawach, tak duchownych, iako y powierszchownych sprawach, y w samem pomysleniu, wsamem palcem ruszeniu, okiem mrugnieniu, To ufanie wsobie wszystko psuie dobre wludzkich sprawach y sercach, y odgania pomoc bo ską odnich: iako zas ufanie wsamem Bogu niewoli łaske y pomoc boską, do człowieka y z tego sobie albo Bogu ufania płynie pospolicie niepowodzenie albo powodzenie wdrodze Bozy, y wzamysłach innych ludzkich, Trzecia ma sie czło wiek strzedz, aby po zabawach swoich nic sobie nieprzypisował ani sie znich niepodobał sobie, ale wszystko Bogu zupełnie oddawał, y onemu serdecznie

dziekowac, Czwarta: ma pilnowac aby ſpraw ſwoich chociaſz zwyczaynych (wedlug pierwſzy y wtory nauki) niezezwyczaiu, ani dla zatkania geby ſumnienia odprawowac, ale dla tego ze sie to Boſkiey woli podoba, y chce tego tak Pan Bog, lubo przez sie, lubo przez tego, ktorego ſluſzna iest uſluchac, Piąta, ma sie wyſtrzegac leniſtwa y ociętnosci, tak duſzny iako y cieleſny, ale ma sie ſtarac, aby to, co czyni: zſerca czynil, zochoty, zpilnoſcią, zprzylozeniem woli, rozumu y sil cieleſnych, potrzebnych do odprawowania tego, co ma przedſobą, yzeby to co czyni, czynil bacznie, ſtatecznie ſwego czaſu, ſwym ſpoſobem zwyczaynem iako rzecz wyciąga aſz doſkonczenia ſluſznego, albo wiec aſz do czaſu zamierzonego, tak przed Boſkiemi oczema, iako dla Boga y dla miloſci, godnosci y ſmaku iego naywiętſzego: Ten ſpoſob odprawowania ſpraw ſwoich maią Ludzie zachowac, chcąſi aby ich ſprawy Pan Bog, mile y wdzieczne, a ym tesz ſamem do zywota wiecznego, y do poſtepku wcnotach, y zaſlugach, u pana Boga byly ſpoſobne,

NAVKA: 6:

ÿako moze byc wszelki wÿstepek ÿ złÿ nałog zdusze wÿpedzonÿ.

Zgłozÿwszÿ to napierwÿ, iz łaski Bozÿ potrzeba, iako do kazdÿ rzeczÿ dobrÿ, tak tesz ÿ do wÿpedzenia kazdego wÿstepku ma tez człowiek czÿnic co zniego iest, ÿ złaska, Boza, robic, gdysz pan Bog do gotowego, ÿ on pomagac nam tÿlo chce ÿ znami robic aniesam wszÿstko bez naszego przÿłozenia sprawo wac, kto tedÿ chce iaki wÿstepek zsiebie wÿkorzenic, albo namietnosc, ÿ pa sÿia, swoie poskromic ÿ pod rozum podbic, te rzeczÿ niech zachowa nizÿ poło ne, Naprzod niech Pana Boga, napomoc wezmie, Druga niech sie dobrze przeÿrzÿ wtÿm wÿstepku ktorego zbÿc chce, iaki wsobie iest, iak złÿ ÿ szko dliwÿ przed Bogiem ÿ ludzmi, na duszÿ, na ciele, na sławie iakie karanie Boze zaciaga, do iakich dobr przeszkadza, Trzecia, niech sie przÿpatrzÿ kazdÿ, kedÿ, ziakiej okazÿi, przÿczÿnÿ zwÿkł wpadac wten wÿstepek, czÿ nie raczÿ on sam sobie przÿczÿna, iest upadku, ze snac nieostrozny, nieo patrznÿ, ze sobie pobłaza, ze nadrugiego, anie nasie wine wciaga,

ze na swą wolą nastąpić niechce, że chce sobie wszystkiego pozwolić niwczym sobie nieprzeczyć, y nikogo sprzeczącego niemieć y nie znosić. Piąta niech z sobą sie sam naradzi człowiek, czymby, y iako mogłaby sie ustrzec występku, albo oprzeć upadkowi, y od niego uwolnić złaską Bozą. *

NAVKA 7.

yako sie człowiek wkazdą cnotę ma wprawić

Tenże właśnie sposob może y ma być zachowany wnabywaniu cnoty iakiey, albo iakiego 5° nałogu y obyczaiu dam naprzykład, chce sie wprawić wpodłe wnie samy rozumienie, tak sobie postąpić. Naprzod PanaBoga. o pomoc, y o łaskę prosić będę do tey rzeczy: Druga obacze co iest gardzić sobą, i a tacno sie tego nauczyć, gdy sobie wspomnie iakom ią sama zwykła gardzić kim albo iaką rzeczą, iako iey sprawie chowam waże, kładę, iako mie to nie obchodzi, gdy drudzy tak że oto niedbaią: Tosz tedy iest sobą gardzić o ykim innym, co y czym innym, Trzecia acz zawsze y wszedzie chce sobą gardzić

wewnetrznie, iednak naznacze sobie czasu (miesiąc, tydzien, Czwarta, częsc
roku ZC) cokolwiek do tego cwiczenia, w tym czasie naznacze sobie wiele
razy sie na kazdy dzien upokorze, y soba, pogardze, wiele mowie razy rano
, wiele po obiedzie y ktorych czasow, albo godzin, albo przy kazdych zaba
wach, Czwarta rano napoczątku powstania, uczynie postanowienie takie
albo temu podobne, Panie moy, y Boze, dla miłosci twoiey Boskiey, dla mi
łosci y nasladowania pana moiego IESVSA, dla panny Nas. y ss. twoich, dla
podłosci y nikczemnosci moiey chce dzis soba gardzic, y wreszcy teraz samey
gardze, bom iest proch, błoto, złosci pełna, przemierzła, przesmierdła grzecha
mi, tak Boskiem twoiem iako y ludzkiem oczom człowiek, niegodnam łaski yo
patrznosci twoiey, niegodnam dobrego od ludzi słowa. To postanowienie
albo pogardzenie ponowie do obiadu piec razy albo cztery choc krotszemi
słowy, choc tesz sama mysla, y sercem, porzuciwszy sie pod nogi boskie, y
wszystkiego stworzenia, iako smieci yakie, yako zgniłego co ZC przed
obiadem poradzuie sie. T. yeslim rano postanowiła pogardzic soba: Z:

ÿeslim to pogardzenie powonnita piec razow albo cztery :3: ÿeslim po
nowita czasow naznaczonÿch :4: ÿeslim sie kiedÿ przez ten poranek sobie
podobata, albo wsobie podniosta, wiele razow, co znaÿde wsobie niedbalstwa ÿna
ganÿ godnego to zganie, skarse, poprannie: Co znaÿde dobrego ÿ zachowanego
Panu Bogu. oddam, ÿ podziekuie, trwac dali postanowie wezwawszÿ Pana Bo
ga napomoc: co sie oporannem czasie rzekto, tosz sie czÿnic ma ÿ odwieczora
,Co sie powiedziato owzgardzie siebie, tosz sie ma rozumiec okazdÿ cnocie
innÿ, iako blizniego mitosci skromnosci, wdziecznosci za dobrodzieÿstwa,
pilnosci, modlitwie, Cierplimosci, powzdaniu na wolą Bozą, gorącosci du
chownÿ, ÿ wÿtrwaniu wdobrem: zc zc:

NAVKA: 8:

Oniektorÿch codziennÿch zwÿczaiach abo czni

czeniach pobożnijch,

Człowiek pobożny agruntownie chcąc stać ÿ trwać wdrodze Bożeÿ, niech sie ćwiczÿ czesto wrzeczach nizey krotko wspomnianÿch: 1. Niech sie zawsze stara bijc własce Bożeÿ, ÿ bez smiertelnego grzechu: 2. Niech łaske Boża ma sobie za matke, ÿ mamke na ktoreÿ łonie, ÿ reku niech zawsze spoczÿwa, ÿ wieÿ piersi niech zawsze wisi, biorąc iakobÿ od nieÿ wszÿstke siwa, bÿtnosc przÿrodzona, ÿ nad przÿrodzona, pomoc dzielnosc, niech wszÿstko łasce Boześ przÿznawa, oddaie, przÿpisuie wroneÿ sameÿ ufa, awsobie nic anic nadzieie niepokłada, ani sobie nic dobrego nieprzÿpisuie nigdÿ tÿlo złosci, grzechÿ, ubostwo duszne, niedostatek, niepotęznosc, lenistwo, niewiadomosc: 3. woli Bożÿ niech sie poddawa wewszÿstkiem, zawsze, czesto ustawnie, wkazdÿ okolicznosci, wszÿstko sobie to smakuiąc Co Bog każe chce, Niech zsmakiem

mowi czesto. Panie badz s wola twoia, iako wniebie tak ÿ naziemi, ÿako sie Panie tobie podoba, tak sie niech stanie zemna, wszÿstko, (ÿ skazdem stworzeniem) zmituÿ sie panie nademna, (ÿ nad ÿnnÿmi) iako tÿ sam wiesz ÿ chcesz, ẐcẐc: 4: obcowanie z Bogiem, cztowiekiem, to iest z panem ÿezusem niech ma czesto przez modlitwe, przez czÿtanie, ÿ rozmÿslanie zywota ÿ meki iego, przez uzÿwanie Nãs. sakramentu, ciata ÿ krwie, przez nasladowanie, iego pokorÿ, cierplimosci, mitosci ku Bogu, oÿcu, ÿ ludziom, Niech ma wzwÿczaiu, na kazdÿ dzien wekrwi pana ÿezusowÿ dusze swoie obmÿwac a osoblivie przÿ msÿ: s: przÿ komoniey, przÿ rachunku sumnienia: 5: Niech bedzie u przenaswietszÿ matki Bozÿ iako domowa niewolnica, ÿ corka wtasna, ustawicznem ustugowaniem, nasladowaniem, wzÿwaniem ieÿ, rozmÿslaniem o sprawach ieÿ sie bawiac: 6: kazdego poranku przÿ wstaniu ze snu, do innÿch zwÿczaiow naboznÿch, niech tez ma ten, abÿ wszÿstkich rzeczÿ, ÿ siebie samÿ zebrata u pana Boga. do uzÿwania siebie, kazdego

za sie wieczora niech znowu wszÿstko, co od Boga iest, ÿma nadusszÿ, naciele
, wrzeczach do czesnÿch, temusz Bogu zupełnie odda, ÿ iako dłuznik kredytorowi
wroci, albo iako marnotrawnÿ sÿn Oÿcowskiem rekom ÿdozorom wszÿstko docho
wania poda. Aosoblinie iesli co przez prozną chwałe, chlube, pÿche, sobie przÿ
własczÿła wrzeczach tak wnetrznÿch, iako ÿpowierszchnÿch, to niech zupełnie
zewstÿdem Bogu odda, :7: Niech sie zwÿczaÿ czesto przez dzien, nakrotki
czas modlitewkami gorącemi, iako ognistemi strzałami do Boga wÿlatÿwac
, choc na tak krotki czas, iakobÿ zmowił kto, iedno zdrowas marÿa :8: Takze
niech ma zwÿczaÿ, po kilkakroc nadzien do południa, ÿod południa krotko
rachowac sumnienie swoie :9: Niech sie tesz oto stara, abÿ sobie zwÿczaÿna,
modlitwe, uczÿniła ÿnigdÿ niech sie nią nieochwaca, , ale niech ma pragnienie
modlitwÿ, niech sie modli kiedÿ ieno moze, ÿczas ma wolnÿ, bo iako nieme
bÿdle gdzie ieno stąpi, szuka cobÿ iesc, tak nabozna dusza wkazdÿm cza
sie szukac ma pokarmu modlitwÿ: 10: Niech ten ma kazdodziennÿ z
wÿczaÿ, ÿ czas pewnÿ nan, zebÿ sobie godzine smierci, iako narzetelni sta
wiła przed oczÿ, ÿ niech upatruie zczÿmbÿ teraz zaras umrzec niechciała

, czegobÿ teraz zaraſ umieraiąc zÿczÿla, wiakabÿ sie rada cnote wpra
wiela, co sie Boſkiem oczom ſnac bÿ teraz mnieÿ niepodobalo, cobÿ teraz
zaraſ umieraiąc rada czÿnila, co ieÿ teraſ sumnienie gani, wielki to be
dzie od wſzÿſtkiego zlego hamulec, ÿ wielka pobudka dodobrego :11:
Niech sie teſz zwÿczaÿ nie tÿlko za ſiebie ſame, ÿ iakobÿ wſwoieÿ oſobie
sluzÿ Bogu, ÿ sprawÿ swoie odprawowac na chwale Boza, ale teſz
za innÿch, za wſzÿstko ſtworzenie, za kociol Bozÿ za ludzie wkroleſtwie
tÿm, imieniem wſzÿstkich ſwoich przÿiaciol, domownikow, czeladzi zcze
zebÿ tak czlowiek nie ſam tÿlko, ale teſz za ÿinni, znim, ile zniego Boga ch
walili :12: Nad wſzÿstkie nauki napotrzebnieÿſza ieſt czÿnic to, co umie
czlowiek, czÿnic mowie zſkutkiem, pilnoscia, zprzÿlozeniem sil duſznych
i ÿ cieleſnÿch anigdÿ nie uſtawac, ale zawſze swiezem ſercem, tak iako zno
wu poczÿnac przÿ laſce Bozÿ. ✱

NAVKA

O przygotowaniu do swiatobliwy smierci, przestroga czytelnikowi tey nauki

Zaprzedmowe te przestroge daie czytelnikowi tey nauki, aby wie
dział iz to co sie tu powiedziec bedzie, niepodaie sie wszelkich stanow
sposobnosci ludziom, ale tylko tym, ktorzy sie nanabozenstwo y słuzbe
Boza, udawszy, są wsłuzby Boski drodze zaprawieni, y wtym nasmiel
sze swe zamysły, starania zasadzili, aby sie Boskiemu maiestatowi iako
nabarziey przysłuzyli y przypodobali, tak we wszystkiem zywociem, sw
oiem, iako tez y wdokonaniu to iest wsmierci swoiey, zaczem yako sobie
zyczą zywota doskonałego przed Bogiem, tak tesz y przescia stego swiata
do Boga pragną sobie swiatobliwie doskonałego, y doskonale swiątobliwego.
atak mało co abo nic sie tu niepisze oprzygotowaniu dodobry y swiąto
bliwy smierci, iaka ma byc tych wszystkich ktorzy sie na swiątobliwy,

ÿ znacznie dobrÿ, adoskonatÿ zÿwot udali, Czÿtelnik tedÿ nauki tu podanÿ, to co bedzie wnieÿ czÿtat, niech wedtug teÿ nauki ÿ przestrogi wszÿstko bierze ÿmiarkuie, ÿ sobie wpozÿtek duszny, a Boskiemu maiestatowi wdzwale obraca,

I Co iest dobrze umrzec

Dobrze umrzec (iako pismo s mowi) umrzec wpanu Bogu to iest wtasce, przÿiazni, ÿ mitosci Bozÿ: bez grzechu smiertelnego, stąt dobrze umrzec, nie natÿm nalezÿ wtasnie, abÿ kto sakramenta SS. przÿ smierci przÿiąt ani natem, zebÿ dokonÿwaiąc naboznie, stowa mowit, abo ich stuchat, ani natem zebÿ wielu ludzÿ duchownÿch ÿ nabożnÿch przÿ swÿm dokonaniu miat: ani natÿm abÿ wiele, ÿ wielu modlącÿch sie ÿmsze: SS: odprawuiącÿch, ÿ postÿ zinnemi utrapieniami czÿniącÿch za soba, miat, ani natÿm abÿ wiele Jatmuzn na mitosierne uczÿnki od kazat, abo rozdat umieraiąc, bo acz te rzeczÿ, ÿ tÿm podobne barzo

dobre są, y do dobry smierci wiele pomoc mogą, nie są iednak samą dobrą smiercią, Dobra smierc iest (iako sie rzekło) w łasce Bozey zywota tego dokonać, iako zła smierc iest umrzec w gniewie Bozym, umrzec w grzechu smiertelnem, umrzec w uczynku grzechowym czego Bog niech kazdego uchowa

Z. Troiący są ludzie dobrze umieraiący

Troiący ludzie mogą byc dobrze umieraiący, zatym y troiaka smierc. I. Niektorzy umieraią w samey tylko łasce Bozy, y miłosci a przyiazni, a ta iest y stoła dobrey smierci, y dobrego umierania, iako umrzec mogą, by tesz nagrzesznieyszy, byle iedno przy smierci prawdziwą, za grzechy załoscią y pokutą, z Bogiem sie poiednali. Z. Niektorzy umieraią w samey telko łasce Bozy w sprawie y aktie miłosci Bozy, tak isz ich godzina y moment smierci zostaie w uczynku, miłosci Bozey y tak s tego swiata wyprowadza przed Boga, ktorego,

mitowali, własnie pod sam czas skonania, stąd nabozni ludzie umieraiąc, poniechawszy wszystkiego innego starania y myslenia, z samem sie tylko Bogiem swoiem ustawicznie, ile siety znoszą, bawic, y affekty miłosci, prag nienia, tesknienia, y spieszenia sie do Boga swego, czynic zwykli, asz ich w takich abo podobnych aktach, y sprawach serdecznie miłosnych ostatni moment zywota zastaie. y mogą byc te affekty, żądze y akty Boskiey mi łosci w ludziach umieraiących tak gorące, ze przez nie dusza z ciała wychodząca, omyta y oczysciona bywa od wszelkiey, zmazy grzechow powszednich, y od karania przez grzechy, y niedoskonałosci zasłuzonych, tak yz bez czyscu prosto do zazywania oblicza y szczescia Boskiego przychodzi, co acz rzadko iest barzo: iednak reka, y dobroc Boska skra cona nie iest, y staraiącemu sie o to abo wprawuiącemu sie wto za zy wota przed smiercią,: chwynosc Boska y krew zbawiciela swiata do

tey taskiey wrota otworzyc moze : 3 : Niektorzy umieraią, nie tylko w miłosci Bozey iako pierwszy y wtorzy, ale tesz dla miłosci Bozey, albo z mi łosci Bozey iakoby ich własnie zbytnia zarkosc y gorącosc miłosci raniela, mdleła, watleła, y do smierci przyprowadziela, iako sie ona cieszy oblubienica boska, w pismie :S: ze mdleie y ustaie od miłosci, ze raniona iest miłoscią, ze miłosc iest nad smierc y nad wszelkie zguby potezniejsza, Taki tesz sposob umierania rzadki iest barzo, y osobliwy dar Boski, nie iszby pan Bog w tym skapym był : ale isz ludzie choc tesz y ss rzadcy sie do tego Bogu sposobnemi czynią, według miary łaski Bozey sobie udzielony, Atoli wszyscy Boga y doskonałą słuzbe iego serdecznie miłuiący otaka sie smierc starac maią, do ktorego iezeli nie przyidą, przynamniey wtorym ordynku umieraiących, niech sie nalesc usi łuią

tuią : żeby ich snać znalazła smierć uprzeyma, aserdeczna, miłoscią Bożą zabawionych, pierwszym owym sposobem dobrze umrzeć prawdać że do sżyc iest do zbawienia wiecznego, ale doskonałosci, y Boga uprzeymie mi tuiącemu, na takiey smierci nie ma być dosyć, ale doskonalszy y Bogu mil szy trzeba pragnąc. Abowiem iako takiemu człowiekowi doskonałosc mituiącemu) nie ma być dosyć, aby tylko pospolitym trybem dobrym był, y bez grzechow cieszkich żywot prowadził ale potrzeba żeby wysokiemi cnotami, y gorącą, adzielną, miłoscią, Bożą, y wdobre przed nie uczynki płodną, swiecił y gorzał, y co raz dali, y wyżey wdrodze Bożey sie pomna zał : tak tesz takowe mu człowiekowi nie ma być dosyć, odobrą, poprostu smierc starąc sie, y wtym sie samem aby iakoszkolwiek własce Bożey żywo ta dokonał kontentować, ale przystoi y potrzeba aby smierc iego była, smierc ; SS : smierc kochankow Bożych smierc doskonała, gorącą, ogni

miłoscia, Boza zapieczetowana, smierc ktorabÿ dusze iescze wtem zÿwocie w Bogu ÿ wiego upodobanie ÿ umiełowanie rzetelna, zabawa, wuczona ÿ utwrczona, znalaszÿ nieodrÿwała od nieÿ dusze, niegasiła, ieÿ wduszÿ, nieprzerÿwała ieÿ wduszÿ, ale znia, przed ~~Bogiem~~ maiestat Boski one zaprowadziła wprzepasistÿ on błogosławionÿ, aniebieskieÿ miłosci, ÿ chwałÿ zapał wrzucała ÿ zanurzała, ÿ na wszÿstke wiecznosc, tam one zasadzała. O takieÿ bowiem smierci rzeczono iest ono o soblimie wpsalmie, kosztowna przed oczema Panskiemi iest smierc SS:iego otaka, smierc daÿ Boze abÿ sie wszÿscÿ Boga miłuiacÿ stara li, ÿ ona, miłosne serce Boskie cieszÿli,

3 DO Smierci Swiatobliwÿ, ÿ czwiczenia, ÿ nato gu potrzeba

W takoweÿ smierci, oiakieÿ sie iuz mowiło swiętem ÿ doskonałosc

mitującem Bozem sługom nalezyty, cwiczenia, y zwyczaie te, ktore sie od tąt
przekładac beda, wielce y skutecznie przy wspomozeniu panskiem dopomagac
moga, zostawuiąc kazdego nabozenstwu, aby dla siebie przebierał stąd, co
bedzie rozumiał sobie słuzacego, y przybierał zkąd inąd co mu sie bedzie
zdało lepszego, yeno wtym przestrzegam kazdego, aby te cwiczenia, ktore
sobie dla swiety smierci upodoba wczas zazywota, y dobrze przed smiercia
zaczął wykonywac y wnie sie zwyczaiąc, tak zeby gdy czasu smierci przybli
zac sie beda, poczynały, y lubo przez lata, lubo przez chorobki osobie beda,
oznaymiały zeby mowie te cwiczenia były mu pod tamte czasy, nie tylo
wiadome, ale tez wzwyczay, y nałog obrocone, Abowiem natym barzo
wiele nalezy, iako to kazdy łacno obaczyc moze bez długiego rozwaza
nia y do widzenia,

4 potrzeba pragnąc smierci:

Acz to zprzyrodzenia ludzie maią, iz sie smierci boią, y niemogą, ani
tesz powinni tey boiazniey zsiebie wykorzenic: iednak miarkowac, te bo
iazn potrzeba, aby niebyla ani zbyteczna, abo nieporzadna, tak iakobywa
wmiłosnikach tego swiata y zywota, ani tez niepotrzebna iaką pod czas
maią ludzie bogoboyni, ale ciesnieysze nizeli trzeba sumnienie maiący,
y samych siebie iakas rospacza, abo sadum Bozych y grzechow swoich
trwoga, trwozący, miare chowac trzeba, zeby, y przyrodzeniu dało
sie co iego, y iednak przyimował sie dekret smierci zreku Bozych zpo
winnem poddanstwem, zeby tez bał sie człowiek niedoskonałosci swo
ich y sprawiedliwosci Bozy surowey, y skrytych iego sądow, y ani wzasłu
gach, ani dobrych uczynkach swoich nieufał, aiednak zeby nadobroci,
y nalepszy, oney Istoty Boskiey, y na miłosnem sercu iego sie pokładał,
wzasługach y męce odkupicielowey nadzieie miał do Boga, y do wiecznego

znim pomieszkania wniebie tesknit, tak iako przyiaciel doprzyiaciela
teskni, iako mituiący do umitowanego sie spieszy, ktora do Boga pospieszno
sc, tesknienie pragnienie ma byc własna y zwyczayna ludziom wdoskona
tosc zaprawnem, Dla tego tesz kto sobie zyczy smierci swiątobliwy, po
trzeba tego, aby sie oducza bac ystrachac smierci ama sie wkładac wto,
zeby rad osmierci słuchat, czytat, myslit, mowiet, y do niey sie gotowat, y
zeby mu ta zabawa stała sie mita, y mile zwyczayna, tak iako owo kto
rad mysli y stucha otem ze sie ma zdomu zmieszkania ladaiakiego y nie
wiecznego, do wiecznego przeprowadzic: abo iako zeglarz rad mysli
iz sie do portu dolandu ma przybyc zniebespiecznego zeglowania, abo
iako głodny czeka rad obiadu dobrego, na ktory go zaproszono, yonim
mu wkrotce maią dac znac, aby mu przybyt, Trzeba tedy zwyczaic
sie wto, zeby osmierci myslit człowiek bogoboyny iako oczem mitym

y sobie poządanem: zeby sobie obraz smierci stawiał uciesznÿ, y ta
skawy, przÿiemnÿ, zebÿ sobie człowiek tesknił w tÿm zÿciu, ÿ cielsku,
iako w wiezieniu ciasnem, iako wchałupce walący sie iako wdrodze dłu
gieÿ błotneÿ, ostreÿ, niebespiecznÿ ido smierci tak szedł iako do kresu
ÿ konca wszÿstkich nądz ÿ złÿch przÿgod, a iako napokoÿ do wrot prze
ktore wczas wÿgode roskosz, bespiecznosc wieczna, przÿsc ma; S: Ka
tarzÿna seneÿska wzwÿczaiu miała smierci pochlebiac, one chwalic,
pieknemi słowÿ nazÿwac, oneÿ pragnąc, ÿ do siebie zapraszac: to
tÿlo samo wnieÿ naganÿ uznawaiąc, ze sie wdziera gwałtem do
tÿch ktorzÿ sie nią brzÿdzą, ÿ przednią uciekaią, ÿ ze ucieka przed
tÿmi ktorzÿ ią uprzeÿmie miłuią, ÿ oneÿ sobie zÿczą.

§ CO pobożnÿch ma wzbudzac do mieło

wania ÿ pragnienia Smierci,

Ze wiele natem nalezÿ do swiątobliwÿ smierci ÿ doprzÿgotowania sie nanie, ÿze przÿnalezÿ wielke doskonałosci, ÿ postepku słuzbie wBozeÿ, pragnąc smierci, ÿ wtÿm sie pragnieniu zaprawiac, ÿ ze sie tem dzieli człowiek Boga miłuiący od swiatowego, abo wniedoskonałosciach U wikłanego ieszcze serca potrzeba dla tego zachecic dusze dobrą, abÿ sie chetnie ÿ czesto cwiczÿła wmiłowaniu ÿ pragnieniu smierci, zachecic sie moze temi ponetami, Pierwszÿ ten niech bedzie ktorÿ sie teraz wspomniał iz to iest wielka doskonałosc, wielkieÿ doskonałosci znak, wielka pobutka ÿ podpora dobiezenia wdoskonałosci pragnąc smierci ÿ zÿczÿc ieÿ sobie, ÿ oneÿ sie nietÿlko nielekac, ale do nieÿ tesknic, kto Boga miłuie wiernie, pragnie do niego, iesli nie pragnie nie miłuie, a iesli pragnie toc smierc miłowac musi, bo ta iest w

rotami do Boga, apewnie nie zechce ladaiako przed Boga ukocha
nego sie stawic ÿ pokazac: toc sie zaraz do cnot, do milowania, do
uczÿnkow: SS: do goracosci wdrodze Bozÿ pobudza, bÿlabÿ to bowiem
bez rozumna chciec smierci, acierpiec wsobie niedoskonalosci, ÿ niewz
niecac wsobie, wbiegu do Boga zarliwosci ÿ tak pospolicie bÿwa, ze
im kto mniey o Boga dba, tÿm iest oziebleÿszÿ tÿm nie radniey o
smierci mÿsli, tÿm sie barziey smierci leka, tÿm frasowniey okolo
zachowania ÿ przedluzenia zÿwota chodzi tÿm mniey widzenia Bo
ga pragnie, Niech nabożnÿ czlowiek to sobie wrozum bierze, co sie
rzeklo teraz ÿ ono co napisano oiednem zakonniku Societatis iezu
oto samo bÿl dlugo wczÿscowÿch mekach, ze na tÿm swiecie zÿiac
niepragnal goraco widzenia Troyce przenaswietszÿ wniebie, Wtorÿ
powab do pragnienia smierci, ma czlowiek pobożnÿ pragnac smierci,
abÿ smiercia swoia wÿznal wladza powszechna, ÿ wszelaka Boska,

nad wszelkiem stworzeniem, y nad soba, tesz, yzeby sie tey władzy Boskiey pokornie y powinnie oddawał, y od niey iako zywot, tak y koniec przy imował, Trzeci powab, ma człowiek pobozny pragnac smierci, zeby przez smierc przyszedł do takiego stanu, wktorem iusz nieiako Boski go maiestatu obrazac niemoze, Duszom Boga uprzeymie miłuiacem ta rzecz iest naciesza wtym zywocie, iz poki wniem sa, upasc wgrzech y wniedoskonałosc, ba y złaski Bozy wypasc na kazdy moment moga, i Wiec y to sie im przykrzy ze wtem zywocie nie moga ustawnie y bez przerwania trwac wmiłowaniu Boga swego, ale sie radzi nieradzi odry wac od niego, y do tych niszych rzeczy abo zabaw spieszyc musza, Dla tego mierznie im ten zywot, a do onego nieodmiennie szczesliwego sie wydzieraia, Czwarty powab do smierci, ma człowiek pragnac umrzec czescia, zeby prawo przyrodzone od naswietszy woli Boskiey utwie rdzone wykonał na sobie, czescia, zeby sie karaniu za grzech nazna

czonemu poddał, czescią zeby smiercią swoią uczcił Syna Bozego ktory wciele naszem smiertelnem chciał umrzec, aumrzec smiercią nader ciężka, Piąty powab do smierci ma człowiek pragnąc umrzec: aby tak poszedł za przykładem przenadroższy matki Bozy y uczcił iey smierc niewinną swoią smiercią: iako ona takze swoią smiercią u czciła smierc drogą syna Bozego y swoiego, Szosty powab do smierci ma człowiek miłowac smierc y oney pragnąc, aby przy smierci, y wsmie rci iego ostataczne wykonane y zapieczetowane były wszystkie wole, dekreta, y upodobania, sporządzenia Boskie, zeby zasługi Pana Yezu sowe y prace wzięty swą zupełną y dokonczoną zapłatę człowieka umieraiącego, zeby naostatek Bog począł miec zczłowieka naymy szsze uczczenie, naywiętsze odwdzieczenie: nadoskonalsze y nieodmie nne nawieki wychwalanie, y iakie iemu powinne iest anaten czas ie Bog miec poczyna, kiedy człowiek iemu miły umiera y przez smierc

do chwały niebieskiey przychodząc, wieczną chwałe Bogu oddawac zwiecznym
swym Błogosławienstwem poczyna, anigdy nieustaie, ani przerywa. Siodmy
powab do smierci, ma człowiek pragnąc smierci, aby panna przenaswiętsza
wykonała około niego ono prawo swoie, ktore od Syna swego ma nawszy
stkie wierne Boze umieraiące, aosoblıwie nagorące miłosniki y sługi swoie
: ma bowiem nadrosza ta matka prawo y moc osobliwą, na nasze godziny o
statnie y smiertelne do osobliwego ratowania nas umieraiących, y przez
tak niebespieczna chwile y droge przychodzących, stąd ono do niey zawsze
powtarzaymy. Swieta Marya Matko Boza modl sie zanami grzesznemi teraz
y wgodzine smierci naszy, Dosyc to niech bedzie nabożnemu sercu do za
miłowania sie y pragnienia smierci, ale trzeba sie wto zaprawic wczas aby
gdy sie zblizac godzina smierci bedzie człowiekowi, ani ta godzina stra
szna, ani ta nowina nowa niebyła, ani ten gosc niespodziany niebył,

:6: Przÿgotowanie do Swiety Smierci.

Wielkie iest przÿgotowanie do swiatobliwy smierci pragnienie smierci, bo kto czego pragnie na to iusz abo gotow iest, abo sie gotuie, Trzeba iednak drugie sczegulne przÿgotowania nabożnÿm sercem pokazac, miedzÿ ktoremi niektade onego przÿgotowania, ktore iest zÿc dobrze, bo to acz iest napierwÿ, ÿ nabarziey potrzebne, przecie na ten czas do naszÿ rzeczÿ niesłuzÿ, gdÿsz ta nauka daie sie ludziom nietÿlko pospolicie zÿącem dobrze, ale tesz osoblinie sie w doskonały słuzbie Bozey obieraiącem zÿcia tedÿ naten czas) dobrego) nieprzÿtaczaiąc, ale ie za grunt kładąc oinnÿch bliszszÿch gotowania sposobach mowic chcemÿ, przÿgotowania sczegulne, pobliźe do swiatobliwÿ smierci mogą sie naznaczÿc szescioralcie wedle szesciorakich czasow : I:

kazdodzienne : 2 : tegodniowe : 3 : miesieczne : 4 Doroczne : 5 wszystkiem słuzące : 6 : pod czas nastepuiącey smierci, y zblizoney godziny ostatni po zyteczne y potrzebne, kazde zosobna przełoze krotko, abym tylo pokazał człowiekowi nabozmemu, co moze byc czyniono: wolno bedzie kazdemu abo tych tu połozonych abo od siebie wynalezionych, abo od kogo innego ukaza nych sposobow zazywac: byle sie do przedsiewzietego konca, iako nay lepi, y zrostropnoscią przygotowano,

1. Przygotowania y cwiczenia do S. Smierci kazdodzienne

Cwiczenie pierwsze na kazdy dzien mszy swiety słuchaiąc oddawac bedziesz godzine smierci twoiey Panu yezusowi y matce iego, ato czy nic bedziesz wpewniey iakiey (iedney albo drugiey, albo tesz y trzeci)

czesci mszy :S: naprzyklad : 1: gdy podnosza Naswietsza Hostia, 2 gdy takze kielich: s: podnosza, . 3. gdy Nas Sakrament, abo duchownie, abo tesz yrzetel nie przyimuiesz : pod te czasy miedzy innemi nabozenstwy y zwyczaiami twemi oddaway y polecay, ytacz godzine smierci twoiey, zgodzina smierci nadrozszy Pana yezusowey, ymatki iego : proszac aby zich smiercia poswie cona byla smierc twoia, yaby dla swoiey drogi smierci blogoslawieli, ybyli przy smierci twoiey, wtora nakazdy dzien zwyczayna, do Nas Panney litania, odprawuy, proszac odobra, y swieta smierc, Trzecie nakazdy dzien te nabozenstwa, ktore dla uczciwosci oblubienca P. Nas yozefa So odprawuiesz : ofiaruy temusz :S nato, abyc przyczyna, swoia, upro sil u Nas :P: yuP- yezusa przywilyi smierci swoiey, to iest aby iako przy smierci yozefa So, byl Pan yezus z nas Panna obecni, y iemu przy smierci wewszystkiem uslugowali, tak przy twoiem dokonaniu, aby Pan yezus

y matka iego, y yozef :S: zinnemi patronami twymi SS: byli, Czwarte przy
rachunku sumnienia (ktory doskonałosci szukaiący ludzie nie raz a
ni dwa nadzien czynic by mieli) wzbudz w sobie serdeczną prawdzi
wą skruche, abo załosc zagrzechy tak terazniejsze iako wszystkiego
zywota twego, Ato nietylo dla tego, aby tym zalem kazdodzienne grze
chy twoie obmyte byty, ale tesz y dla tego, zeby sie dusza twoia y wola
wtakowy zal wprawiła przed smiercią, aby łatwie wsobie wzbudzic
mogła przy smierci, Piąte co nakazdy dzien czynisz za dusze w
czyscu cierpiące, dosyc czyniąc za ich meki, tosz ofiaruy, na uproszenie
sobie s smierci, y zebyc Pan Bog dał wynisc ztego swiata, niemaiąc
na duszy twoiey zadnego obligu grzechowego, ani tesz karania iego,
Szoste: nakazdy dzien gdy wpołudnie (to iest wgodzine smierci Pana
yezusowey nakrzyzu) Pozdrawiasz Nac P: zsmierci synowski bole

iącą, proś przez one ieÿ smiertelną cieszkosc, abÿś uprosiła swietą, be
spieczną, aprzed P. B. drogą smierc, Siodme nakazdÿ dzien miec we
zwÿczaiu obmÿwac serce ÿduszę swoie wprawiedliwosci ÿ miłosierdz
iu Boskiem, we krwi ÿ zasługach Pana Jezusowÿch, wmiłosci twoiey
ku Bogu, ÿ wbolesci, abo wutrapieniu twoiem dla Boga, zebÿ złeÿ
łaznie ÿ kąpieli wÿchodziła obmÿta, tak zgrzechow, ÿako ÿ zkara
nia zagrzechÿ, astawała sie przÿbraną ÿ miłą woczach boskich, co
acz sie moze czÿnic nieraz nadzien, iako naprzÿkład namodlitwie,
przÿ mszÿ: S: narachunku Sumnienia &c. ale osoblinie gdÿ utrapienie
ÿakie cału zadaiesz, ÿ gdÿ odprawiwszÿ wszÿstko nabozenstwo zwÿkłe
twoie, iusz sie napokoÿ, ÿ zasnienie bierzesz pisze bonaventura S os
francisżku, iz zwÿczaÿ miał czÿnic sobie łazienke ze krwie Pana Je
zusowey, ÿ tak obmÿwał niedoskonałosci swe kazdodzienne. mozem

tosz ymy czynic byle nam niedbalstwo dapuszczało ZC Osme nakazdy dzien kupowac sobie u Pana Boga swietą y iego sercu Boskiemu smakowitą smierc, co tym sposobem krotko tatwie byc moze. uczyn nakazdy dzien co osobliwe y Bogu smacznie miłego y to iemu ofiaruy, iako pieniądze y płaca, za swiety smierci laske, gdy czas iey od Boga naznaczoney przydzie: te zas pieniadze moga byc naprzyktad takie: I: spowiedz z komonią u czynic, mszy: S: słuchac z osobliwem nabozenstwem y gorącoscią, na czesc y smak Boski ZC: Z: Zabawic sie iaki czas znaczny na serdecznem, gorącem, a przeyimem miłowaniu Boskiem, wychwalaniu iego dobroci, szanowania y szacowania iego godnosci y zacnosci, y uzaleniu nad niewdziecznoscią, y nikczemnoscią ludzi zle Boga szanuiacych, y oniego niedbaiacych: Z: Wyprawic, Bogu Aktow iakich nabożnych, gorących, wysokich pewną,

niemała, liczbe, ſto dwiescie :ZC: tak wewnetrznych iako tesz powierzcho wnych, miłosci upokorzonia, poddania synowſkich boiazni, oſzacowa nia dziekczynienia, winſzowania Bogu doſkonałoſci wſzyſtkiey iego, takze ukłekania, ziemie pocałowania, uderzenia wpiersi, wſtrzyma nia sie od uciezki iakiey, uprzykrzenia sie ſobie wczym :4: Rozmy slac rzewliwie y nabosznie taiemnice meki Pana Jezuſowey : 5: chwalic Boga y dziekowac dobroci iego zadobrodzieyſtwa y łaſki uczynione wszyſtkiemu ſtworzeniu, ale oſobliwie: 1: tobie : 2: wybranym ſwoiem wszystkiem : 3: Nas. Pannie Mariey : 4: Nadroſzy naturse ludzkiey Pana chrystuſowy : 6: sercem prawem odpuscic krzywde iaka, dobrem zazte oddac nieprzyacielowi, zyczyc mu dobra wſzystkiego naduſzy y naciele : 7: yałmuzne, modlitwe, poſt, utrapienie uczynic pewne :8: duſze iaka pozyskac, abo do iey pozyſkania Pomoc, do Cnoty

przyniesc od grzechu odwiesc, y przeszkodzic ile znas iest, Te takowe pie
niądze wielce sobie dobroc boska, wazy, y rad ich od slug swoich bierze, y wszy
stko co im zbawiennego, asobie milego byc uznawa choc nierad daie: aosobli
wie smierc swiatobliwa, ec Dziewiąte cwiczenie osmemu iest podobne, nay
mowac na kazdy dzien Pana yezusa, y matke iego Nas aby dusze twoie
wyrobili y wygotowali, powszystkie dni zywota twego, ktoryc iescze
zostaie, y zeby ią tak przybrali wlaski, wdary, cnoty, s wzaslugi swo
ie, wuczynki dobre, aby czasu smierci stanela, y znaleziona byla, iako
naczystsza od niedostatkow, iako naozdobnieysza od niebieskich lask, iako
nawdzieczniejsza woczach Boskich, przednie to są, dobrzy, y pilny ro
botnicy, y niebedą chciec wstydzic sie za swą robote okolo dusze twoiey
czasu smierci twoiey: tylo ty sam czlowiecze nieprzeszkadzay, akazdo
dzienna zaplate robotnikom twoiem wiernie yobficie oddaway, co
tymze sposobem czyni bedziesz, iaki sie wosmym cwiczenia podal,

ÿnne cwiczenia, ÿdo smierci przÿprawowania kazdÿ sobie upodobac ÿ przÿbrac moze, - - - - - - - - - -

8 przÿgotowania ÿ cwiczenia do swiątobliwÿ smierci Tegodniowe, - - - - - - - -

Pierwsze cwiczenie na kazdÿ tÿdzien postÿ wszÿstkie lubo nakazane, lubo dobro wolne ofiaruÿ Bogu (mimo inne intencÿe) za uproszenie sobie smierci aiego maiestatowi rudziecznÿ ÿ drogi smierci: Wtore na kazdÿ tÿdzien (iesli bÿdz niemoze na kazdÿ dzien) sluchaÿ mszÿ swietey za umarte, lubo zatobnÿ, lubo iakiszkolwiek innÿ ofiaruiąc zaraz ÿ to sluchanie mszÿ swietÿ ÿ to ich za umarte ofiarowanie Panu Bogu na uproszenie sobie swietÿ smierci: Trzecie na kazdÿ tÿdzien pewnego dnia oddaÿ ÿ obroc co czasu wedtug upodobania zabaw ÿ zdrowia twego: na rozmÿslanie osmierci twoiey przÿsztÿ (

uzywaiąc ktorego rozmyslania ztych ktore sie nizey połozą) nawz budzenie sobie teskmienia do Boga, y spieszenia sie a gotowania do niego na rozwazanie y roztzytywanie sobie testamentu twoiego duchownego: Ku czemu dobra y swietym zwyczayna iest, miec takowy testament (na wzor ludzi tego swiata baczny, ktorzy testament spisowac y pewnych czasow przegladac zwykli) zeby to wszystko co wnim iest serdecznym nawszyst ko zezwoleniem utwierdzono oddano, Boski dobroci byto, Czwarte, do trzeciego moze byc przylitzone, nakazdy tydzien dac iaki czas przy patro wania sie sobie, y zywotowi abo stanowi swemu duszneniu, iesli iako czło wiek gotow iest umrzec, choc by zaraz, iesli co przeszkodzonego widzi, o czem wrozmyslaniach szerzy sie mowi. Piąte nakazdy tydzien gdy sie spowiadasz grzechow twoich, tak sie spowiadac chciey, iakoby to iusz ostatnią spowiedzią, tak we wszystkiem czyn dosyc Summieniu, tak za

kuy serdecznie, tak poprawe postanawiay, tak sie wstydz, karz sądz, iakobyś zaras przed Boskiem sądem stanąc przysto, y iako sobie zyczysz, aby namniey spowiedzi twoiey y pokuty niepoprawiano ani przyganiono, Szoste na kazdy tydzien, osobliwie gdy wiecy niz raz wtydzien komoniku iesz ofiaruy iedne komonyią za dobrą y swietą smierc twoie (przy innych intenciach) y komonikuy tak iakoby to iusz ostatnią y smiertelna komonia twoia byla, o tym cwiczeniu nizey sie co wiecy polozy. Siodme na kazdy tydzien ieden dzien, abo czesc iaką dnia y wszystkie won czas uczynione ofiaruy Panu Bogu naprosenie sobie swiety smierci, Do czego pomoze trzecie cwiczenie wyzey polozone, takze osme y dziewiąte cwiczenie kazdodzienne do tegosz sluzyc moze, - -

przygotowania y cwiczenie do swiątobliwy smierci kazdo miesieczne.

Pierwsze cwiczenie, na kazdy miesiąc przeczytasz sobie, te wszystkie nauke o przygotowaniu do dobrey swiątobliwy smierci, czescią, zeby sie przypomniała, y pamiec yey odnowiła, czescią, zeby sie człowiek porachował zsobą, iakim iest wgotowaniu sie na taką smierc, y wzachowaniu tegosz co sie tu naucza, czescią dla odnowienia checi y zapdze ystarania sie pilnego nagotowanie sie do swięty smierci, czescią zeby obaczył y uprzątnął przeszkody iesli mu ktore zawadzac zwykły do swiątobliwy smierci y do tego tak zbawiennego cwiczenia, czescią na ostatek zeby obaczył co mu wtym cwiczeniu wszystkiem iest, podobnego, co niepodobnego, co pozytecznego, co niepozytecznego, co opuscic, co przyłozyc, abo odmienic moze, na to cwiczenie dobrze iest kto ty dzien obrocic napoczątku miesiąca, wtore, nakazdy miesiąc obierzesz sobie dzien ieden wolny, ktory y wszystek obrocisz, abo ofiarujesz Bogu na uproszenie abo skupienie swięty smierci, iako sie wyzey rzekło, y naprzy

gotowanie sie do takieyze smierci przez nieiaka probe iey, co tym sposobem bedzie mogło byc; 1: obiersz sobie dzien wolny na to iakom namienił: 2: O bierz sobie wtymze dniu iedne abo druga godzine sposobna, wolna, co przed obiadem abo po obiedzie, wieczor abo wnocy ec. 3. wte godziny obrane od prawiwszy wszystkich od siebie, tak sie przed Bogiem twoiem ułozyss iako bys iusz była bliska smierci y ostatniey godziny, y własnie smierci czekała 4: wezmiesz sobie rozmyslanie, iedno drugie, trzecie, ktores sie upodoba (z nizey połozonych abo z innych iakich) y ono rozmyslac bedziesz, aro zmyslania te pozytki affekty y zadze sobie wybierac y w sobie wzbudzac bedziesz iakie człowiekowi umieraiacemu słuza, y iakich sobie czuc pragniesz wgodzine one przyszła, prawdziwy twoiey smierci, Tam weyrzyss iakos na smierc gotowa iest teras coc przesskadza y zatrudnia iakiey sie trudnosci obawiasz yskad przy smierci: iako miła rzecz iest stey mizerny ciała miesszkaniny wynisc, a do Boga sie przeniesc, iako

gorąco tenci czas trawic trzeba ktory ci iescze zbywa, testament twoy du
chowny pod tenze czas przeczytasz sobie rozmaznie lekko barziey sercem
nizeli usty, (acz y ustne iego wymawianie głosne ma swoy pozytek y zwy
kło serce wzbudzac y zapłakac) taką, szczeroscią, y uprzymoscią, ku Bogu, ta
ką, odwagą, y powzdaniem sie na Boga takiem oddaleniem sie od wszystkich
stworzonych rzeczy y zabaw, iakobys to wszystko w godzine rzeczywisty
smierci czyniła abo tesz miasto testamentu czytania akty rozmayte ku
Bogu serdecznie (acz bes gwałtu y mordowania sie, ale lekko y zbaczeniem)
wyprawowac bedziesz, wiary, nadzieie, miłosci, pragnienia, do Boga prze
praszania, zawstydzenia, powzdania, tesknienia do Boga tulenia sie pod
skrzydła dobroci Boskiey, pod meke Pana Jezusowe, pod obrone y przyczy
ne Nasswietszy Matkiey Bozy y swietych ec iakobys to rada czyniła w
godzine smierci własną, ec. 6: Naostatku skarzyc na sie przed Bogiem

ÿ maiestatem iego mile ÿ uprzÿimie bedziesz) ze sie nad miare smierci leka
sz, ze smierci niegoraco pragniesz, ze sobie do Boga nieteskniſz, ze nied
bale sie wcnotach swietÿch cwiczac, nie wiele dla miłosci Bozeÿ, dla na
sladowania Pana ÿezusa robiac ÿ cierpiąc, nie czÿniſz sie godną widze
nia Boskiego, nie staiesz sie godna, abÿ cie Bog pragnał ÿ zÿczÿł miec
sobie, ÿ z soba wchwale wiecznÿ, nie gotuiesz sie ani zarobiąc na dobrą
i na swietą ÿ droga smierc: Z.: wzbudzisz gorace w sobie pragnienie
swietÿ smierci, a zatÿm ÿ wszelkieÿ we wszÿstkich cnotach doskonałosci,
postanowisz mocno ÿ statecznie, wtÿm sie obieraÿ ÿ przeszłe niedbalst
wa oddalac, a prosic Boskieÿ dobroci bedziesz oskuteczna obfitą sta
teczna łaske) za ktoreÿ pomocą, temubÿs wszÿstkiemu upodobaniu
Boskiemu dosÿc uczÿnic az do konca zÿwota twego mogła, To cwicze
nie wielki pozÿtek przÿnosi wduszach nabożnÿch, wielka odmiane
czÿni, wielką goracosc na sercu zapala, wielce do pilnego szukania,

Boga ÿ zarabiania nanìebo pobudza wielkiego pokoiu, ucÿszenia, sło
dkosci, ÿ smaku ſerdecznego wrzeczach, Boſkich, ÿ wdrodze duchowny na
bawia, wielce naoſtatek człowieka do swiety adrogiey przed Bogiem ſmie
rci przÿprawuie: 3: Trzecie cwiczenie obierz ſobie pewne miesiące w
ktore oſobliwie gotowac ſie do swiety smierci bedzieſz, ÿ ktore nate
przÿgotowania zabawè obrociſz, oczÿm sie ſzerzÿ zaraſ połozÿ,

Przÿgotowanie ÿ cwiczenie do swiatobliwy smierci Doròczne

Pierwſze cwiczenie na kazdÿ rok miÿ pewne miesiące dnia, trzÿ, cztery, do upodobania, ktoreby albo całe, albo wiec poiednem po dniu tegodniu nazabawie tey smiertelney ſtawione bÿły, wÿkonÿwaiąc wnie zoſobliwem ſtaraniem to wſzÿstko, co sie potem czaſ orozmaÿtÿch cwiczeniach przÿtoczÿło, czÿniąc wſzÿstko porządnie ÿ bacznie wedle zdrowia, sił zabaw, stanu, urzedu, ÿ powinnosci, ktore na ſobie kto

ponosi, miesiące zas abo czasy ktoreby nato wroku obrane byc mogły, łatwie sobie kazdy upatrzy, mym zdaniem teby mczasne byty: 1. Dni ktore po gramnicach idą: ato dla tego zeby początek roku tym myslą oswięty smierci zaprawit, y dogotowania sie na nie zaprawit: adla tego wtory miesiąc niepierwszy nato obieram, ze pierwszy (ztey czci) naro dzenia Panskiego taiemnicami y zaczeciem roku odnowieniem ducha nanowy rok dostatecznie zabawion byc moze, 2. Dni po oktawie Bo zego ciała nastepuiące, bo tam te czasy wolne są od innych zacnych uro czystosci koscielnych, y do tego znaczą, tam te dni stan wiecznosci przy szły po koncu swiata: 3. ostatni tydzien przed Adwentem y pierwszy Adwentowy, bo iz naten czas kosciot swięty nam przyscie Panskie nasąd nas wszystkich przekłada, słuszna iest aby kazdy człowiek omysciu swym stego swiata y ostawieniu y przygotowaniu sie nasąd przez smie rc pomyslał pilno pod tenze czas: 4. Dni te ktore nastepuią, po dniu

narodzenia twego na ten swiat, zebys oddawszy Panu Bogu dzieki przy
stoyne za stworzenie twoie, y za inne dobrodzieystwa zstworzeniem po
łączone, przypominała sobie wyscie złegosz swiata, y przeniesienie sie
przez smierc swiatobliwa, na on inny błogosławiony swiat y zywot. 2.
wtore cwiczenie nakazdy rok wszystkie nabozenstwa postu wielkiego,
krom innych intencyi, ofiaruy Panu Bogu przy mece Pana Jezusowey
na uproszenie sobie swiety smierci, osoblíwie trzy dni przed wielką noca,
na tesz intencyją obrocisz, y konaniu smierci Pana Jezusowey smierc odda
wac swoie bedziesz, oswieta, prosząc; 3. Trzecie ostatni dzien albo ostatnie
dni kazdego roku ofiaruy Panu Bogu za dobra, y swieta, smierc, opłaki
waiąc y opłacaiąc Panu Bogu całego y zywota twoiego, y roku przepedzo
nego niedostatki, niedbalstwa, oziebłosci,

II. Przygotowania y cwiczenia do swiatobliwy

Smierci wszystkiem czasom służące, - - - - -

Pierwsze cwiczenie, Zawsze sie staray nietylko oiakosz takosz dobry zy
wot, ale zgoła oprzednie doskonały według miary łaski Bozey ktora, ro
biącemu zawsze gotowa, y zawsze obfitsza iest, smierc abowiem iako
po zywocie nastepuie, tak tesz z zywotem sie pospolicie zgadza, y tak
złego zywota y zła smierc, dobrego dobra, swietego swieta niepochy
bnie bywa z ktore zawsze sie starac obfitowac wgorącosci ducha,
y wnieugaszony miłosci ku Bogu, y wnienasyconem pragnieniu po
prawy, postepku, doskonałosci twoiey własny, y tesz (według stanu
twego) na tey gorącosci tak wiele należy, ze milszy iest Bogu gorący
choc niedoskonały człowiek, bo gorącoc owego niedoskonałosci okrywa
posyra, trawi, y gładzi, aoziebłosc y same doskonałosc niewdzięczną
Bogu czyni. 3: Trzecie, często o smierci twoiey pomyslay, one sobie

ſmakuy, do niey sie gotuy y ſpieſz ucza, smieci Oycowie yſz doſkonatosc
grontuie sie na rozmyslaniu oſmierci yeden znich mowi isz tym ieſt wdu
chownym zyciu pamietanie oſmierci, czym ieſt wzyciu cieleſnem zazywac
chleba, y owſzem wiecy, choc kto chleba nieie zyc czym inſzem wciele moze,
ale kto osmierci niepomniey, ten y na krotki czaſ duchownie zyc nie
moze, Prawdziwy duchowny y uprzeymie Boga mituiacy nietylko po
mniec, ale y pragnac smierci zywem pragnieniem powinien 4: czmarte za
wſze ile byc moze ustawicznie aprzynamniey czeſtych y pewnych czaſow na
myslnie wprawuy sie wpewne Affekty y odwagi duchowne, ktorych nay bar
ziey przy smierci trzeba wiec byma by tesz nay lepſzemu cztowiekowi, okto
rym wprawieniu mowito sie wyzey 5°: 3: atu sie nieco przydawa wafekty
gorace mitosci Bozy, nade wſzystko: 2: wzatowanie ſerdeczne y prawdzi
we zagrzechy: 3: wgruntowna, y nic niewatpiace wiare, owſzystkich Artyku

tach wiary swiety .4: wnadzieie mocna, y pewna, milosierdziu Boskiem, wzaslugach Pana Jezusowych y smierci iego, wpomocy naswietszy panny, wmodlitwie swietych Bozych, ob woich zaslugach, cnotach, dobrych uczynkach, to tylko trzymaiac iz szczera laska Boza, sa, bez zaslug Pana Jezusowych nieważa, y do ciebie tak przynaleza, iako cudze Bogactwa, 5. Naucz sie tak miedzy milosierdziem y sprawiedliwoscia Boza, chodzic, zebys tak zazywała, iako y przy smierci zagrzechy twe bała sie piekła) za meke Pana Jezusowe, za milosierdziem Boskiem czekała y pewna była nieba: 6: Naucz sie zazywała pokory prawdziwy to iest wszystko dobro ktore miec wsobie y nadulszy mozesz, Bogu przypisowac y przyznawac, asobie zniego y nacien nieprzypisowac, ani sie zniego usiebie kochac, Azas wszystko złe ktore do siebie znasz y nieznasz, ktore abo było, abo iest, abo byc mogło y moze, wtobie, sobie samey przyznaway, ana łasce Bozey dobroci, wewszystkiem zupełnie, prosto szczerze Polegay

polegaÿ, zebÿ cie ani dobra iakieſzkolwiek nieunositÿ wpÿche skrÿta, ÿzło
sci niepograzatÿ wroſpacz: ale Bog ÿtaſka iego ÿzaſtugi sÿna iego bÿtÿc wſzy
stkiego zbawienia poczatkiem, ſrodkiem koncem: 7: wpraw wſerce twoie ÿ
wſczep. akorzen iako nagłebi wielkie, o Boſkieÿ godnosci ÿzacnosci rozumie
nie, ÿumieÿ Boga twego ſzanowac, wazÿc ſzacowac, przekładac nadewſzÿ
stko, umieÿ mowie tak dobrze iako umieſz imie twoie, zebÿc to ſzanowanie
ÿſzacowanie Boſkieÿ godnosci, ÿprzekładanie nad wſzÿstkie zgoła rzeczÿ
było tak łatwie wſobie wzbudzic ÿuczÿnic iako okiem mrugnac, palcem
ruſzÿc, ÿieſli ieſt co nad to łatwieÿſzego 8 wpraw sie wzupełnie powzda
nie na wola, Boſka, wſzelaka, wewſzelakieÿ okolicznosci ſmacznÿ nieſmaczny
, zebÿ iako cien za ciałem, iako piorko za wiatrem obraca sie ÿ unosi zawſze,
tak wola twoia ÿtÿ wſzÿstka, ÿ wſzÿstkie twoie rzeczÿ, radÿ, checi ÿ za
mÿsty, za wola, Boza, sie ponositÿ: 9. wpraw sie we wzgarde ÿ wzaniedbanie
wſzÿstkich rzeczÿ stworzonych, zebÿc zadnÿ niebyło trudno ÿ załoſna o

pusic : 10 : wpraw sie na ostatek wto ile przemozesz zapomoca, Boska, aby iako
ciało twe tchnie powietrzem y onym zyie, tak tesz dusza y serce twoie tchneło
miłoscia, y szanowaniem godnosci Bozy, nadewszystko podtym otobie samey rozu
mieniem, goracem pragnieniem Pana yezusa, ziednoczeniem zwola, Boza, nadzie
ia, wprzenasswiętszy matce Bozy, zebyc czasu smierci te zadze tatwiusienko
przychodzyły : Piate cwiczenie pros czesto moznali rzecz, zawsze Pana Boga
owytrwanie ostateczne wdobrem stanie y zycia, wtasce wprzyiazni, miłosci
Bozy, wstaraniu sie goracem odoskonałosc y swiatobliwosc prawdziwa: 6 :
Szoste, wtosz sie wosobliwe nabozenstwo y przyiacielskie towarzystwo z Panem
yezusem do wszystkich ci prawdziwie taiemnic zywota y meki iego y smierci
ale osoblinie do tych wktorych wiesz do siebie isz więtszy iakis smak y pozytek
czuiesz, takze do tych ktore z smiercia, pana yezusowa, sa, blizey złaczone, iako
we sa, : 1 : biedzenie ono y konanie Panskie wogroycu gdzie Panu asz do krwa
wego potu przyszło, 2 : tesz one godziny, przes ktore nakrzyzu wniepoietych
bolesciach umierał y konał : 3 : sama naostatek smierc iego dla nas, ozywiaiaca

wszÿstkich nas. 7: mieÿ osobliwe nabozenstwo ÿczeste do czasu abo momentu smierci, tak pana ÿezusowey iako naswietszÿ matki iego (ba ÿswietÿch innÿch) iako iusz sie wÿzÿ rzekło prosząc pomocÿ ÿ błogosławienstwa twemu skona niu od ich smierci: 8: wszÿstkie twe do Anÿoła swietego twego stroza, do michała: 5: do Anÿołow ÿludzi swietÿch nabozenstwa, ta, tesz intencÿia, odpra wuÿ ÿzaprawuÿ, abÿs za ich przÿczÿna dostapiła swietÿ smierci, ÿzebÿs ich obecnosc, abo obecna, pomoc miała smierci swietÿ: 9: bierz na sie czesto postac umieraiacego człowieka, drugdÿ niedobrego, drugdÿ aczesci dobrego, lubo nie doskonałego, lubo tesz doskonałego, ÿ wedle kazdego stanu smierci sie przÿpatruÿ, one na sie przÿmierzaÿ, ÿiakobÿ kosztuÿ, osoblimie tak umieraiacego człowieka sobie nasobie obraz wÿrazaÿ, iako sobie umrzec zÿczÿsz, bo taka, sie postacia, potezniey wzrusząc bedziesz do robienia pilnego na swieta, smierc, Do tego cwiczenia słuzÿ to co sie wÿzey połozÿło wewtorem cwiczeniu kazdo mie siecznem: 10: miłosz sie wmiłowanie ÿ pragnienie smierci zpowozdaniem, ie dnak na swieta, wola, Boska. oczÿm sie iusz tierasz mowiło, tu dosÿc przÿ

pomniec: 11: cwiczenie od ucz sie wczas y iako naylepij posadzac y potepiac
cudze sprawy y obyczaie, bo napisano iest wslowach Panskich, niesadzcie
aniebedziecie sadzeni, niepotepiaycie aniebedziecie potepieni, abowiem
wiakiem sadzie sadzic innych bedziecie, takim was sadzic beda, Acosz po
zadac barziey człowiek ma, iako zeby abo niebył sadzon abo były za do
brego y swietego był od Boga, sadzon. 12. ucz sie zazywac odpustow od
kosciota swietego pozwolonych, abowiem maluczka praca, y zasługami Pana
yezusowemi opłacic mozesz wszystkie czyscowe długi twoie. 13. poki zyiesz
pilno sie staray aby zciebie dusze wczysciu bedace, iako namietsza, pomoc
miały, y miey serce krwawe nad nimi, im kto wtey rzeczy iest zarliwszy
zazywała tym swiatobliwiey umiera y mało co abo nic czysca nieuzna
wa, petnic sie abowiem musi ono. Psal: Błogosławiony ktory umie wy
rozumiec (abo uzalic sie) nad nedznem y ubogiem (takci iest kazdy
wczyscu) wdzien zły niebespieczny (iaki iest dzien smierci) wybawi go

Pan Bog od wszelakiego złego, 14 obmijmaij nagradzaij, odkupuij czesto grzechij twoie ij niedostatki twoie wszijstkie, To krwia, Pana ijezusowa, (iako iest wijzeij, to miłosiernemi uczijnkami tak duchownemi iako ij cielesnemi, to modlitwami wnetrznemi ij ustnemi, to umartwieniem wierzchnem, ij wnetrznem, to odpuszczeniem krzijwd: ij staraij sie abijs tak wiele sie wijpłaciła Panu Bogu na kazdij dzien karaniem ij uspokaianiem dobrowolnem, iako wiele niedoskonałosci popełnisz wktorij dzien, Tym sposobem przijłasce Bozij przijidziesz do nienawisci dusze przed Bogiem ij przij smierci twoieij, mało sie przijna mnieij znieij znaijdziesz sie bijc naraczunku winna, u Boga, Dosijc naten czas to niech bedzie, komu sie bedzie zdało tego wiele, niech sobie mijsli ze przez te cwiczenia na swietą smierc to iest nagotowie niebo robic bedzie, zadna praca ij dzielnosc nie mabijc prozna ij zbijtnia dodostapienia

dobrey adaleko wiecey swiety smierci: wolno iednak iest kazdemu czy nic ztemi cwiczeniami co chce, opuscic odmienic, przydac, przełozyc wedlug upodobania y smaku swego, To pewna iz rzecz iest niepochybnie zbawienna y potrzebna włozyc sie wło przed smiercia, y taka, sie byc nauczyc zazywota, iakim sie chce miec y co chce umiec przy smierci: Bo trudno to umiec, trudniey iescze takim byc przy konaniu y umieraniu czego nie czynił zazywota, iakim niebył zazywota y dobrze przed smiercia,

XII Przygotowanie y cwiczenia do swiatobliwy smierci Pod czas bliski smierci

Czas bliskiey smierci, ten zowie kiedy abo sam człowiek rozumnie sadzac po sobie czuie, abo drudzy bacznie sadza, abo lata wielkie z choroba nie bespieczna, tusza, abliskiey smierci Tu ia, nieprzekładam nic o spowie dzi dostateczny, y ouspokoieniu sumnienia wskrypułach y watplimo

sciach orosporzadzeniu rzeczy swoich, ouczynieniu testamentu, oinnych
podobnych, trudnosci uprzatnieniu, bo te baczni ludzie maia, miec, ile byc
moze, zawsze rosporzadzone, yotym tu naucza abo przestrzegac, nic do
mego przed siewziecia niesluzy, Dosyc natym ze niemie takowego rospo
rzadzenia wczas, wielkie pospolicie rozerwania umieraiacem czyni, le
pi to uprzatnac wczas iako nadoskonali y zupelni. przystepuie do mey
rzeczy, to iest do cwiczenia sluzacych czasowi bliskich smierci. I. Cwi
czenie gdy sie czuc bedziesz niedaleko odednia y czasu smierci, niecze
kay az zgola na silach spadniesz, az zmysly tracic poczniesz, ale w
czas oddal od siebie starania, frasunki, mysli, osprawach, wszystkich
do smierci y do umierania niesluzacych tak sie uwolniwszy odkara
nia nienalezytego do smierci, wszystko serce y staranie obroc, do spra
wy tak wazny na cie nastepuiacy, wktory raz zbladzic, wiecznie z

błądzic ÿ zginąc iest : 2: czuiąc bliską smierc zupełnie sie ycałe odday ÿ po
łosz na reku naswietszÿ woli ÿ opatrznosci Boskiey : 3: staranie ÿ frasunek
ozdrowie ÿ zywota przedłuzenie pomiarkuÿ wsobie, tak zebÿs zÿc goto
wa bÿła, iesli wola Boza iest, umrzec tesz pragnęła iesli sie Bogu podoba
, A tuc słuzÿ owo zaprawienie sie wpamiec ÿ wpragnienie smierci ÿw
teskinenie do Boga : 4: wzbudzaÿ wsobie zal zagrzechÿ wszÿstkiego zÿ
wota twego, osoblіwie za niedbałe szukanie doskonałosci, ÿ upodobanie
ÿ przÿmilenie Boga ÿ nasladowanie Pana ÿezusa : aten zal niech płÿ
nie zcheci uprzeÿmÿ do Boskiey dobroci ÿ zacnosci ÿ godnosci, a nie
z trwogi ÿ powątpienia zbÿtecznego, umieraiąc mowił: S: Ambrozÿ
do tÿch co smierci iego załowali, Nie takem zÿł miedzÿ wami, a
bÿm sie iescze zÿc wstÿdził, umrzec sie iednak nieboie bo dobrego
Pana mam. 5: oswiadczaÿ ÿ wÿznawaÿ krotko agesto wiare,

nadzieie, pokore, osoblіwie ognista, miłosc twa, ku Bogu, y ogniem mi
łosci zarz serce twoie, gorące iakoby strzały wypuszczaiac do Boga:
6 nisko sie kładz przed Bogiem y podło osobie rozumiey, iako ogrze
sznicy wielki, niewdzieczny dobrodzieystw niegodny miłosierdzia,
y zbawienia, niepozyteczny Bogu, a polegay na samy łasce Bozy y
mece syna Bozego: 7: Testament twoy duchowny pod tenze czas
czytay abo słuchay odnawiaiac wszystko y tak utwierdzaiac iaki
przy ostatniem tchu y wysciu dusze z ciała chciec bedziesz: 8. obo
wiąski twoie, sluby spoienia prywatne y własne, ktores z Bogiem
miała y z iego swietemi, abo ktores Bogu y swietym kiedy uczy
niła od now y potwierdz, ile z ciebie iest, z takowem sercem iako
by dzis dopiero sie działy: 9: obmywaу czesto dusze twą, w łazni
krwi Pana Yezusowеych zasług nietylko przy swiety spowiedzi,

ale ÿ krom nieÿ, iako iedno czesto mozesz krotko, dlugo, wedlug sieł ÿ zdrowia: 10: Pragnieÿ Boga ÿ widzenia Troyce nasświetszÿ, takze Pana yezusa, matki iego, ÿ świetÿch pragnieÿ serdecznie goraco z pokorą, z ufnoscią, z miłoscią, : 11: meka panska niechci bedzie w pamieci, ÿ woczach tak serdecznÿch ÿako ÿ cielesnÿch: 12: rozmowÿ płonne ÿ nawiedzinÿ czasowi twemu niesłuzące, aboć go darmo trawiące odcinaÿ, a krotki ch wile ktorac iescze naprzÿsłuzenie sie Bogu zbÿwa dobrze zazÿwaÿ, duchowne mowÿ ÿ zapalaiące serce do Boga miłuÿ, ÿ przÿimuÿ ÿ przedłuzaÿ ile znosi zdrowie 13: ÿ ciebie same ÿ wszÿstko twoie co na tÿm swiecie masz, abo miałas pod nogi Boskie pokładaÿ, oddaiąc wszÿstko swiętÿ woli iego, kłac dusze twą na reku Pana ÿezusowÿch ÿ Pannÿ Nasświetszÿ, zebÿ wich reku z ciała wÿszła, ÿ przed maiestat Troÿce Przenaswietszÿ postawiona bÿła 14: Oneÿ swietÿ godzinie ktorÿ pan

nasz iezus nakrzyzu wmekach umarł, takze oney ktorey Naswietsza
Panna skonała polecay, łącz oddaway, iednocz moment smierci twoiey
, zeby twoia smierc onych smierci była podobna, , y od nich była poswie
cona, zapieczetowana, okraszona, Takze bolesci twoie smiertelne ie
dnocz, ciesz, bolesciami Pana yezusowemi, ktore czuł wmece swoiey,
osoblinie wonych trzech godzinach, wktorych nakrzyzu rospiety wisiał
, konał, umarł, Inne cwiczenia takowe y godzinie słuzące pokaze
nabozny duszy łaska y dobroc Boska, y zwyczaie iey swiete, wktory
ch sie zazdrowia obierała, y ktore iey smakowały wzywocie iey le
Kiedy cwiczenia tesz temu czasowi słuzące, mogą byc policzone
przynamniey niektore nizy opisane, takze punkty testamentu du
chownego. Rozmyslania O smierci Pierwsze,

Punkt :1: umre :2: ktorego czasu :3: naktorem mieÿscu :4: iaką smiercią, :5: iakabÿm chciała ÿ sobie zyczÿła :6: iakabÿm sobie niezÿczÿła umrzec :7: iakąm iusz gotowa umrzec ÿ iako sie gotuie :8: czemu ÿ naco odkładam, co zaprzeszkodÿ do tego mam,

WTORE Punkt :1: ostatni moment zÿwota mego ÿ smierci moieÿ kedÿ, kiedÿ, iaki, ktorÿ bedzie :2: ten moment bedzie zaczeciem wiecznosci :3: ten moment dobrÿ, abo złÿ szczesliwÿ abo nieszczesliwÿ, nawieki zÿwot mnie :4: wtÿm momencie dwa razÿ błądzi, ba ÿ dwa razÿ bÿc wmÿslnie pozwala, :5: wtÿm momencie, iak wielka, trudna, nalezÿta, sztuke wÿprawic mam :6: ieszczem tak biegła, ÿ cwiczona, iusz ze won moment wteÿ sztuce niepobłądze czemu sie niecwicze . TRZECIE :Punkt :1: iaka bÿwa ÿ bÿc ma

smierc ludzi sprawiedliwych: 2: moia smierc bedzieli iey podobna
3: iako sie staram aby była podobna, 4: iako wiele ÿczesto czÿnie
abÿ im mniey była: 5: zÿiac wtakiey gnusnosci ÿ wtakiem niestatku
, wtakim niedozorze nad soba, ÿ słuzbie Boskiey, ÿ zali doyde smierci
sprawiedliwych: Czwarte, Punkt: 1: smierc ludzi dobrych ÿ sprawie
dliwych smierc iest pospolita, ÿ przÿnamniey otaka, sie mam starac,
abÿm iey nieuchÿbiła. 2: ale na moy stan ÿ powołanie ÿ nataka, do
wszelki doskonałosci, sposobnosci, ktora od tak wielu lat mam złaski
osobliwy Bozÿ przÿstoisz, zebÿm ia, tylo prosta, apospolita, ludzi dobry
ch umarła: 3: izali stan moy, ÿ ta sposobnosc do wszelkiey doskonało
sci niewÿciaga pomnie, abÿm iey smiercia, swietych ÿ ludzi doskona
łych zÿwot moy zamarła: 4: czegosz mi niedostaie abÿm swiatobli
wie w Bogu umrzec mogła, bÿm ieno sama niedała zmey strony prze

ſzkody : 5 : daieſz iako przeſzkode : 6 : O iak ſłodka y pocieſzna ieſt umrzec ſmie
cia, swiątobliwą, ſmiercią ludzi doſkonałych : 7 : O iako małe y liche rzeczki
y fraſzeczki mnie pod czaſ przeſzkadzaią, iako do zywota tak y do ſmierci
ludzi swiętych : 8 : pokiſz przeſzkadzac niebedą, pokiſz nie oddale tych przeſzkod

PIATE Punkt : I : w godzine smierci moiey ktorebym chciała przeſz
kody od siebie oddalic, ktore niedoſkonałosci poprawic, ktore ſprawy
y trudnosci y powinnosci ſkonczyc, ktore zamysły wykonac, czemuſz
teraſ za czaſu y powoli tego wſzystkiego niewykonywami, niekoncze
niepoprawiam, nie oddalam : 3 : za ktore oſobliwie grzechy y niedoſtat
ki przeſzłe chciałabym pokutowac, y panu Bogu uſprawiedliwiona
sie widzie opuſzczenie, dopuſzczenia pieſzczoty ſmysłne niepozyteczne,
miłosci własne, ſwowole nieporządne proznosci, nierozmysłnosci, ozie
błosci w dobrych zamysłach, abo zaczętych nieſtatecznosci y odwłoki : 4 :

Wszystkie te rzeczy iako przeszkody do swiety smierci zgładzic zdusza, moia chce pokutami, płaczem, modlitwami, sakramentami, Ofiarami swietemi, posta mi, y innemi Ciała niedogodami, iałmuznami duchownemi y cielesnemi, abo do czesnemi, zazywaniem odpustow, skrucha serdeczna, Aktami miłosci Bozy y blizniego goracemi, czestem serdecznem powzdaniem siebie na wszelka wola Boska, : 3: to wszystko zgoła wykonac zaras rzetelnie, y skutkiem chce, y zaczne tak zebych zywot skonczyc y zciała tego na on swiat przed oblicznosc Boga moiego wynisc mogła bez zadnego obligu tak grzechu iako y karania czy scowego, co złaski Bozy iest barzo podobna y łatwa, byle niedbalstwo y od kładanie odednia dodnia nieprzeszkadzało, SZOSTEPunkt: I: Do myslay sie duszo moia iako mozesz coc tesz osoblinie nieprzyiaciel duszny wgo dzine smierci zarzucac bedzie, co cie trwozyc bedzie, wczym cie sumnienie winowac bedzie, co cie zawstydzac, co cie watpliwa czynic bedzie: 2: iako sie bronic y iako odpowiedac za sie bedziesz: 3: iako wszelkie onego czasu

pokusy przeciwko wierze y nadzieiei, iako rospacz, iako chlube prozna, y u
fanie zbytnie, iako boiazn, iako bolesci y przykrosci od choroby, od ludzi, od
kogoszkolwiek znosic y zabiiac bedziesz, 4 kto bedzie wodzem y przewodni
kiem twym wone droge y kraine tak niesmiadoma, 5: iako sie ukazesz przed
obliznosc Boska, roztaczywszy sie y rostawszy zciatem, **SIODME. Punkt I:**
przeyrzy sie dobrze zregestrami) isz tak rzeke) twymy całego zywota y wtwoi
ch wszystkich rzeczach zktorych sadzona masz byc abo mozesz, porachuy sie
zawczasu: 2: Patrz wlata twe nasiwiecie przezyte: 3: patrz na stan twoy 4:
patrz na zabawy twe: 5: Obacz iakos zazywała dusze y ciała, y wszech rze
czy innych tobie od Boga pozwolonych: 6: iezeli obaczysz iz siła na
rachunkach zostaiesz pros Pana Boga ocierpliwe czekanie, omiłosierne
odpuszczenie, a zaraz poki mozesz Bogu sie wypłacay y czym mozesz przed
smiercia **OSME, Punkt: I:** Co tesz za pociechy przy smierci miec
beda, obraz y podobienstwo Troyce przenaswietszy ktore nasobie mam

:2: koniec do ktorego stworzona iezdem, a ten iest zywot wieczny : 3: okup
robota, krew, ÿ wystuga, ÿ smierc droga, ktora mie Bog moÿ ÿezus odkupit,
omyt, ubogacit, ÿ godna nieba uczynit : 4: Sakramenta swiete ktoremi
omÿta, nazechowana, nakarmiona opatrzona iestem : 5 taska, mitosier
dzie, dobroc godnosc, wola, ÿ opatrznosc Boska, ktora mie powszÿstkie
czasÿ ÿ momentÿ zÿcia mego osoblivie prowadzita ÿ piastowata, ÿ
bedzie az do smierci piastowata : 6 : opiaka, obrona, strasz, modlitwa
przenadroszÿ Boga rodzice Panieÿ ÿ krolowÿ matki moieÿ ktorÿ odda
nam iest, 7. obrona ÿ strasz Anÿota stroza mego do zÿwotniego, ÿ innÿ
ch Anyotow swietÿch, osoblivie swietego michata : 8 ; opieka patro
now swietÿch z Bogiem kroluiacÿch N. N. ÿ patrona kosciota swietego katolic
kiego, ktorego corka, ÿ dziedzicem iezdem, ÿ bÿc chce do ostatniego tchu, w
ktorym mam uczestnictwo ze wszÿstkiemi wÿbranemi, tak modlitew, iako

wystug iako ofiar naswietszych : 10 · Stan żywota mego (ktory iako mnie mam) byt wedtug woli y podobania Boskiego odemnie y obrany y prowadzony iest y dotąd acz do ciebie wiem zem złosci petna y niegodna nicze go od Boga tylko karania ; iednak w tasce y mitosierdziu Bozym nie przebranem w Panu odkupicielu moim nadzieie pewną mam zbawienia mego nadzieie gotuie . DZIEWIATA . Punkt : I . Pragne umrzec :I : bom smiertelna iest y niemoge wiecznie tu zyc nawieki : Z : zebych iako zywotem moiem tak y smiercią wyznata y wysmiadczyta Boską wszelaką moc y wtadzą nademną swoiem stworzeniem : 3 : zebych iusz wiecey niemogta Boga mego y dobrodzieia nadobrotliwszego obrazic, y zeby ich oddalita sie od niebespieczenstwa nie taski Bozy , ale bespieczna byta iusz o nieodmiennym wstanie taski y przyiązni : 4 : zebych byta u wolniona od niewoli tey ktorą cierpi dusza moia wtym mizernem ciele ,

bo dla tego ułomnego y przykrego ciała niemoze dusza tak ochotnie u stawnie, zupełnie Bogiem sie swoie bawic, iakoby rada :5: zebych, smiercią moią, smierc syna Bozego y Nasmiełszy matki iego ucziła y wyreczyła :6: zebych sie przes smierc moie wszystkie woli Boski sporządzenia nade mną skutecznie y ostatnie wykonały y zapieczętowały :7: zeby prócz bolesci, smierci, zasług Pana Jezusowych skutek wemnie y namnie przes smierc moie był wykonany, y zebych sie stała skutecznem owocem smierci iego zamnie podiety :8: Zebych przysc mogła do ostatniego konca ysczescia mego, to iest do wiekuistego zazywania Boga mego, zeby tak Bog miał skutek rzetelny dobroci swey y łask wszystkich mnie przes stworzenie nasmiał uczynionych, DZIESIATE

Punkt :1: chce umrzeć w gniazdeczku moiem iako iob :s: mowił gniazdo moie. 1: Bog moy :2: nasłodsza wola Boga moiego y smak u

kochanego serca iego: 3: łaski Bozy Macierzynskie prawie piersi, ktory mi mie Bog ustawicznie karmił y karmi: 4: przepaciste miłosierdzie Boze. 5: rany drogie Pana Iezusa moiego, osoblinie rany serca iego nadroszego; 6: krzysz y smierc Pana iezusowa y cieszkosci iego za mie podiete. 7: rece y łono przenadroszy Panny Matki iego maryey: 8: rece takze Anioła mego stroza swietego y swietych patronow moich: 9: społecznosc kosciola: S: 10: Nasswietszego Sakramentu ciała y krwie Panski zazywanie ustawne. 11. podłosc y nikczemnosc moia własna y ktora im wietsza y mnieysza iest tym iest okazalsze y bogatsze miłosierdzie Boze nademna, y obfitosc skuteczny łaski y meki, y zasług Pana iezusowey nademna, -

TESTAMENT

W imie przenaswietszy Troyce, iednego Boga Oyca, syna Ducha: S:
wimie Boga człowieka chrystusa iezusa przy obecnosci przenadroszy
Panny Boga rodzice maryey, przy obecnosci wszystkiego dworu nie
bieskiego swiadcze wszystkim stworzeniem, y moiem własnem sumnie
niem, nie dla proznych iakich abo złych przyczyn, ktore wszystkie
od miałam, ale czerze ile mi łaska Boga moiego dopomaga dla wy
konania y ukontentowania Naswietszy woli Boga moiego, dla u
pewnienia, ile zemnie iest przy łasce y woli Bozy, zbawienia wła
snego, chce sie trzymac y zazywac srodkow y pomocy zbawiennych
mnie od dobroci Boski pokazanych, chcąc tesz nieiako wetowac y
poprawic zywota mego wszystkiego, zle y gnusne przepedzonych
lat: Pragnac ciezki y zasłuzony gniew Bozy y karanie wieczne od

siebie oddalic, naznak moiego ku Bogu poddanstwa, naznak tego iz
Boga mego samego nad wszystkie rzeczy przekładam, nauiszenie sie
iak nazupełnieysze, iakie od stworzenia byc moze Bogu moiemu w
długach y wpowinnosciach moich samemu Bogu wiadomych nakoniec
dla wygodzenia wszelkiego, y wewszystkiem dobrotliwemu y roskoszne
mu sercu Boskiemu yządzom, y smakom, y intencyiom iego wszyst
kiem ktore mądrosc iego y wszechmocnosc niezbrodzona wsobie ma,
IA N N. nalisze stworzenie ydzieło Boga Oyca y Syna, y Ducha
S: ten teraznieyszy testament czynie, czytam, uważam zawieram a
by mi naznak y naoswiadczenie wyrazne ostatni woli moiey,
odmieniaiąc y odwoływaiąc y psuiąc przeszłe wszystkie ułomney
y nieposłuszny woli moiey przeciwko Bogu y woli iego swięty

Przestepstwa y naywyższy dobroci zniewagi Dla tego przy tym, testamencie teraznieyszem nieodmiennie y niewzruszenie chce stac, y załaska Boza, y zawystuga drogiey krwie y meki Pana iezusowy stac bede tak, iz raczy obieram sobie zniszczona, byc y zliczby stworzenia zgładzona anizeli wnaymnieyszem punkcie terazniey szym ostatni woli moiey zmienic, Dla czego tesz ile zemnie iest, ile w słabosci moiey stworzona moge, odeymuia sobie wszelka chec, moc władza, wolnosc do odmiany tego co raz przed Bogiem moiem chce, postanawiam y zamieram, y owszem wtym siebie y wola moie oswiadczam, iz ten testament moy kazda sprawa, kazda wola, kazdem poruszeniem moiem przez wszystkie mo

mentÿ żÿwota mego, osoblimie ostatnim dusze moieÿ zciala wÿ
scia, ponawiąc, potwierdzac, umacniąc, pieczetowac chce, Amia
nowiie ile kroc zażÿwota mego naswietszÿ ofiarÿ sluchac ÿnaÿ
dostoÿnieÿszÿ Sakrament tak pokutÿ swietÿ iako tesz ciala ÿkrwik
Panskieÿ przÿimowac bede, tÿlekroc chce, abÿ ten moÿ testament
wszÿstek ÿ wewszÿstkiem bÿł przes to utwierdzonÿ, ÿ zeznanÿ
, ÿ Bogu moiemu ponowionÿ nagradzaiąc wszelakie defektÿ,
ktore sie tu zamÿkac skrewkosci ÿ niedostatecznosci moieÿ mo
gą, bogatą, one ÿobfituiąca dobroci Boskieÿ wolą, ktorą Bog moÿ
stał sie człowiekiem dla mnie, ze krwie naczÿstszÿ Dziewice
Marÿeÿ, abÿ zatÿm nagrodzeniem ÿ dokładem ubostwa moiego

, ta wola moia ostatnia stała sie ważnieyssza woczach Boskich
ÿ statecznieyssza, wsercu moiem, Tudziesz tesz zebÿ przesto barziey
ubespieczone było (przÿ miłosierdziu Boskiem) zmoiey stronÿ zba
wienie moie, ÿ wykonnana ona dobrotliwa wola Boska, ktora, on
chce iako wszÿstkich, tak ÿmnie zbawic, ÿ nakazuie wszÿstkiem
nam ożÿwot wiecznÿ sie starac, ÿ iako naylepiey znaszÿ stronÿ
przÿłasce iego ÿ przÿwÿstudze meki za nas, bÿ na iego zbawienie
nasze opatrowac A tak iezelibÿ to od wszechmocnÿ woli Boskiey bÿ
to sporządzone abÿch ia stego swiata zeszta iotakich okolicznosciach
zebÿch przÿkonaniu moiem tego testamentu ani odnowiac ani go
zwolą moią nową swiezą stwierdzic ÿ Bogu moiemu serdecznie
przełożÿc niemogła, tedÿ te terazniey sze staranie moie około tego

niech mi przed Bogiem na one godzine straszna, y ostateczna, tak służy, iakobych własnie pod on czas umierania punkt: te ostatnia wola, moie wusciech y wsercu rzetelnie miała, y Boga przekładała, niech mie Bog moy wmiłosierdziu nieprzebrany według testamentu tego mego y ninieyszy, woli moiey osadziwszy do wybranych swo ich przygarnie, y chwały swoiey wieczny uczesniczka uczyni,

Istota y punkty Testamentu

W imie Oyca, i syna, i Ducha: S: Amen. Ia N N: ten testament czynie przy dobrem baczeniu y wolnosci bedac, aczynie go tak iakobych nasmiertelnem łozu wostatni godzinie była, iakobym przed oblicze Boskie nasad prowadzona byc iusz miała, dla tegosz co terasz czynie, mowie, y chce to mowic y czynic y chce namszy

stek nastepuiący żywot moy, na ostatni punkt żywota mego przed,
Troycą, przenachwalebnieysza, przed zbawicielem moiem panem
iezusem, przed nadrosza, matka, iego, y wszystka, rzesza, niebieska,
wyznawam naprzod żem iest chrzescianka, Corka, kosciola katolickie
rzymskiego, wierze to wszystko cokolwiek kosciol: S: Rzymski wierzy,
y cokolwiek on do wierzenia podaie, czego ten kosciol: S: niewierzy
y ia niewierze, co on potepia y zabląd poczyta ia, tesz znim po
tepiam, wtey wierze y zate wiare chce y gotowa iezdem umrzec,
poddaie rozsądek moy y wszystko zdanie moie strony wiary
y obyczaiow chrzescianskich pod zdanie y rozsądek kosciola: S:
rzymskiego powszechnego, wyznawam że yest Bog ieden y że
on stworzyt wszystko y mnie tesz zniczego, on mi dal bytnosc,

czułosc, zmyslnosc, rozumnosc, on mie naswiat wyprowadził
wtych okolicznosciach, wktorych iezdem urodzona, wktorych
do znaiomosci przez wiare, wychowanie, nauke chrzescianską ie
zdem zosobliwy opatrznosci iego przywiedziona, wboiazn iego
swietą, wobyczaie pobozne, wuczesnictwo łaski y zasług Pana
iezusowych wnasladowanie zywota iego według stanu mego iezdem
wprawiona ywcwiczona, Zaco oddaiec pokłon yczesc Boską cia
łem ydusza moia, Boze wtroycy :s: iedyny, ciebie myłuie szanuie
przekładam nad wszystkie rzeczy, załuie tego serdecznie ze
cie stworzenie tak rozlicznie nieszanuie, obraza, ze cie zas drugie
stworzenie twoie poznawa, cci, wolą twoie zmiłoscią pełni, zte
go sie wszystkiem sercem ciesze, yonemu tego pomagam, ba

ÿ do tego pomagac według przemozenia chce łaska, twoia, Boska, , Ale wszystkie ku tobie moÿ Boze przychÿlnosc, poddanosc miłosc, zÿczliwosc, łacze, zserdeczna, ona, sÿna twego dla nas wcielonego iezusa chrÿstusa miłoscia, ÿ poddanoscia, miłuiac cie znim wespoł ze wszÿstkich sił dusze ÿ ciała we wszÿstkich rzeczach ÿ sprawach twoich, we wszÿstkich okolicznosciach ÿ przÿmiotach rzeczÿ po wszÿstkie momentÿ czasu, ÿ nad wszÿstke wiecznosc, nad wszÿstke miare, ÿ ograniczenie, według godnosci ÿ dobrotli wosci Boskieÿ, dla twego upodobania y uraczenia ÿ nasÿcenia serca twoiego Boskiego, zebÿ to iakieszkolwiek usiłowanie serca mo iego mage ÿ ozdobe, cene godnosci brało przed toba, zchrÿstusa ÿe zusa syna twoiego a Boga moiego, na wszÿstko uzÿwanie mnie

od ciebie miłosci darowanego,

Załowanie za grzechy y nadzieia w dobroci

Niezmierzona dobroci Boze moy aczkolwiek nie iezdem go dna zadnego miłosierdzia twego, aczkolwiek godna iezdem wsze lkiego gniewu twego, aczkolwiek zarobiłam u ciebie na wieczne karanie, y przeszłam wszystkie karania, wiecznosc grzechami mo iemi, mam iednak ufnosc w zasługach odkupiciela twego Chrystusa iezusa ze karania uydę, a zywota doydę wiecznego, Dla tego czynie pokutę za grzechy moie, y załuie za nie teras, y załowac chcę czasu smierci y nazgładzenie onych sakramentu pokuty swiętym, według roskazania twego a sumnienia mego zazyc pragnę,

agdybymi przez iaka przeszkode do sakramentalny pokuty abo spowiedzi nieprzyszło, teraz tym testamentem zeznawam, ze zawszy stkie ogołem y zosobna grzechy moie serdecznie y gorzko załuie, po niewasz sa urazami dobroci twoiey, y zniewagami godnosci twoiey, ktorym ya miłosc wszystke y czesc ranna, y zawsze była, y iezdem, y bede y byc chce nawieki, ktora wola moie y załosc ninieysza za nurzam wdrogiem sercu Pana iezusowem, y one zwoliey iego, miło scia iego, zzałoscia iego, ktora on zagrzechy y tak moie, iako swiata wszystkiego miał, łacze y iednocze, oswiadczaiac sie ztym teraz na zawsze, iz zadna inna brama do wiecznosci przysc nie chce, tylka brama zranionego za mie załosnego zagrzechy moie, miłuiącego mie serca Pana iezusowego poniewasz nasłodszy iezus iest

wszystkich idacych droga, mierzacych, prawda ufaiacych pewnoscia, złego swiata przechodzacych brama, do żywota

Miłosci Bozy Oswiadczenie,

Jedyna miłosci y sam ieden naywyszy godnosci miłosci moy Boze, uznawam y zeznawam iz niema byc, ze moze byc, nie iest wsercu moiem y wduszy moiey, zadna inna miłosc, tylko samego ciebie, y dla samego ciebie Boga moiego, Tobie iest powinna, wszelki miłosci, tys celem y mieyscem y grontem przyrodzonem iest miłosci taki sok stworzony yako y niestworzony: Dociebie samego zupełna y cała, miłosc twoie, y wszystke skutecznosc, gorącosc, usilnosc, obracam teras na wszystek dalszy moment zywota moiego zabieraiac wte miłosc moie wszystke ynne miłosci wybranych twoich ktorzy sa wxiedze zywota

od ciebie napiſani, A ta, miłoscią gorzec ÿ zgorzec chce we wſzÿtkich czeſciach siłach ÿ sprawach moich, tak zebÿ oſtatnie zÿcie moie, te ſknienie moie, wÿscie złego ciała moie było zmiłosci, ÿ było zmiło scią, było ÿ zzaczeciem oneÿ nowÿ wiecznÿ, błogoſławionÿ, niebie skieÿ ciebie godnÿ ÿ tobie powinnÿ odemnie miłosci, Wiem ÿ zem godna nie ieſt miłowac cie tak omiłoſci naÿwÿſza Boze moÿ, ales tÿ miłowania mego nad wſzÿstkie godnosci godzien. Dla tego teÿ taſki miłowania ciebie uſamego ciebie ÿ wwłaſnÿ miłoſci twoieÿ, ktorą miłuieſz teÿ Boze sam siebie, wczÿm serca mego sczerosc ÿ zupełnosc, acz tobie wiadoma, osnviadczam wtÿm teſtamencie moiem ÿ pieczetuie ſamą ÿ właſną ÿ wſzÿstke do

brocią, godnoscią, miłością twoią.

Dziek czynienia

Nadobrotliwszy awszystkich dobr y dobrodzieystw niewyrzeczone y nieograniczone morze Boze moy, nie mogęc policzyc wszystkich od ciebie na mie łask y dobrodzieystw twoich wyla nych, dosyc mi niech natym bedzie, ze nic innego ią nieie zdem tylko dobrodzieystwem twoiem, y ze ani wemnie, ani podemną, ani nademną, ani koło mnie, ani przyimuie niemasz niczego coby niebyło dobrodzieystwem twoiem ty sam Boze moy iezdes dobrodzieystwem moiem, wszystka zabawa twoia iest dobrze stworzeniu twemu czynic, awszystka tesz moia robota iest

dobrodzieyjstwa twoie od ciebie brac, To tedy niech bedzie dzieko
wanie moie wyznac y przyznac tobie wszelkie Laski twoie, Badz
za wszystko blogoslawiony y za to tey samo teraznieysze blogosla
wienie, gdyz uczynienie moie y to iest dobrodzieystwo twoie,

Proszenie Sobie Laski osoblimie do :S: Smierci

Alubo iezdem y samem dobrodzieystwem moy Boze y zewszad
napelniona y osypana dobrodzieystwy twoiem, iednak poniewasz
twoie przyrodzenie iest dobrze mnie czynic, a moie bez dobrodzie
ystw twoich nigdy niebyc, dla tego przychodze teras do ciebie Boga
mego iako prawdziwie naubosze stworzenie twoie, prowadzac za
soba przyczyncow moich do ciebie, przyczynia sie zamna do cie
bie wszystka moia wrodzona nikczemnosc y niedostatecznosc moia,

ktora na iedn: moment niemoze wytrwac bez ciebie, y ktora wszyst
ke zasługe ubostwa swego bierze od ciebie, przyczynia sie zamna,
wszystka twoich swietych rzesza, ktoras mi dał na pomoc we wszy
lkiey potrzebie moiey, Przyczynia sie zamna, przemadrosza Ma
tka zbawiciela mego Pani dziedziczna, y opiekunka moia, przy
czynia sie zamna, y nasłodsze serce miłosnika y odkupiciela Chrystu
sa Jezusa y wszystkiego zywota wysługi, Przyczynia sie naosta
tek zamna, sama, twoia moy Boze dobroc y niezachamowana
miłosc, Ztymi wszystkimi przyczyna iest ia, ubozuchne dzieło
tak twoich zebrze uciebie tego wszystkiego y samego cokolwiek
ty madrosc istotna wola wszechmocna wiesz y chcesz mnie byc

do zbawienia pozÿtecznego ÿ skutecznego tak na wszÿstek zÿ
wot moÿ, iako osobliwie nagodzine smierci moieÿ, prosze moÿ
Boze racz wgodzine smierci moieÿ uznac mie zem od ciebie stwo
rzona, odkupiona poswiecona, ÿ wszÿstkiemi łaskami do zbawie
nia mego wiecznego opatrzona, uznaÿ mie moÿ Panie wmoÿ
strasznÿ czas smierci ze twoie niewolnice, niech sie nieprzÿiaciel
na dusze moie niewpiera wnie ktora iest bydlątkiem twoiem, ÿ stwo
rzeniem rąk twoich, niech mi wonÿm złego swiata na drugi prze
sciu ÿ do ciebie spieszeniu niezastepuie ona krwawa azgubÿ na
szÿ pragnąca bestÿa, ale niech mi nasłodszÿ Jezus zmiła, Matka,
Twoia, z swietemi swoiemi, osobliwie Patronami Moiemi droge mi

łoſciwie ÿ miłosiernie zabieży, ÿ do ciebie prowadzi, ÿ przed obliczem twoiem Boga mego w przenaswiętſzÿ Troÿcÿ iedÿnego łaſkawie posta wi, Daÿ Boże wſzÿstkie ÿoſtateczne bolesci ÿ nedze ciała mego z Je zuſem moiem dla mnie ukrzÿżowanem ÿ ſkatowanem zniesc, daÿ mi w tym ſkazitelnem ciele zupełnie sie ze wſzÿstkich grze chow moich, powinnÿch mąk moich oczÿscic, doſÿc tu uczÿnic, ÿ we krwi drogi miłosierdzia zbawiciela mego, twoiem nieprzebra nem, ÿ w teÿ prawdziwÿ miłosci a ſerca mego iako w iaki łazience wſze lkie niedoſtatki moie oczÿscic, a na wſzÿstkim woli twoieÿ swietÿ, ÿ oczom Boſkim sie przÿpodobawſzÿ, przÿ wiekſzem miłosierdziu z tego ciała wÿnisc, ÿ do zażÿwania wiekuiſcie chwałÿ wiekuÿstÿ

przÿsc Daÿ mi ostatek zywota ktorÿ mi ustep zbÿwa iak niewinnie, ÿ niedoskonale zÿc ÿprowadzic, iakobÿm sie chciała wostatni moment zÿcia, mego przed nagodnieÿszÿm maiestatem twoiem znalesc, Daÿ mi zebÿs wostatni czas moÿ sakramentem naswietszem mnie nakarmił, ze bÿm na droge wiecznosci opatrzona naswietszemi ofiarami bÿła, wspomosz zebÿm przÿ dobrem baczeniu własce ÿ miłosci twoieÿ, wrece zbawiciela mego ÿ nadroszÿ matki iego, dusze moie woli twoieÿ swiętÿ nawszem przÿiemna, ÿ podobna oddała,

Wÿprawowanie duszniÿch spraw przÿ konaniu,

A chociasz iescze teraz zmiłosciwÿ łaski twoieÿ moÿ nałaskawszÿ Boze iezdem przÿ zdrowiu, ze iednak niewiem dnia ani godzinÿ

moi ostatni, zebych mnie mogła byc od ciebie tak zastana, iako
przystoi na sługe wierna, czuiąca, robiaca, ochotna, y rostropna,
dla tego teras sie postanawiam y pokładam, iakobych iusz biegu
mego dobiegła, y wbrame smierci wchodziła, wtym tedy takim
czasie y razie bedac, nic mi czynic innego Boze moy nieprzycho
dzi, tylko zebym sie cale, zupełnie na swiety woli twoiey y upo
baniu połozyła, twoia iezdem, od ciebie iezdem, na cie sie po
rzucam y spuszczam, wszystkie upodobanie twoie przyimuie,
ciebie całem sercem nad wszystko ze wszystki moznosci moiey
miłuie, wtey miłosci, dla tey miłosci, od tey miłosci zraniona,
umrzec chce, smierc iakakolwiek przepuscisz na mie przy

imuie, dusze tobie wopieke polecam, stworzenie wszelakie, ktore po te czasy, abo mi służyło, abo ku moiey wygodzie, ucieszę, po trzebie, od siebie odprawiam, y siebie od niego oddalam, a serce me całe do ciebie samego obracam y przypaiam, ieslim co komu abo winien abo powinien z iakiszkolwiek miary, y okazyey, każde go przepraszam, każdemu nagradzam, y dosyc uczynic chce, ieslim co komu przewinił, odpuszczam, y wszelaka, uraze y krzy wde w ranach Pana iezusowych zanurzany y unarzam, iesli mi kto kiedy dobrze uczynił, za wszystko dziekuie, a ieslim ia, tesz komu dobrze uczyniła, to nie sobie, ale łasce twoiey Bo ski przyznawam y oddawam, wiem izem czyscowych mak

usc niegodna, ktoram po tysiąc kroc piekielnych godna, iednak
pragne ich usc, nie zebych sie cierpiec, asprawiedliwosci twoiey Bo
skiey czynic dosyc zbraniała, ale zebych rada sciała tego nedzne
go wyszedszy bez wszelkiey przewłoki wieczna, abłogosławiona,
miłoscią, ciebie Boga wtroycy swiety iedynego, naywyszego dobro
dzieia mego obłapiła, osięgneła, zazywała z swietemi twemi wy
chwalała, wczym sie sądze, na wysługi moie zadne, ale nasame ta
ske miłosciwą, twoie y naiednorodzonego Syna twego krwawe y
nie smiertelne y nieprzepłacone zasługi, y naprzewazna, sług swie
tych twoich, mianowicie patronow moich y Nasswietszy dziewice
maryi Pani ydziedziczki moiey przyczyne, To tak wszystko ostatnia
wola y testamentem moiem tobie Bogu y Panu memu oswiadczywszy,

Zegnam ostatecznie wszystkie rzeczy, y zewszystkiego zgoła stworzo nego mienia, kochania, y towarzyszenia sie wyzuwam, niechce nic mieć przy duszy moiey, coby stworzonem y doczesnem smakiem pachneło, oddaie y poddaie wszystko tobie Bogu moiemu, y pod nogi twoie Boskie podmiatam, Dobra y maiętności moie, dostatki, ciało y żywot moy, y zdrowie moie, serce, rozum, wola,, pamięc, dusze moie, wszy stkie sprawy y sporządzenia y postanowienia moie, zasługi wszyst kie moie, ktore raczy są, łaski y dobrodzieystwa twoie zupełne y doskonale przywracam tobie, y siebie znich obnażaiąc ponizda wam sczyrze pod naswiętsze upodobanie twoie Nie pragne dłuszego życia, niestracham sie smierci, od prace y roboty dla ciebie nieucie kam,

cierpiec ÿznosic przÿkrosci dla chwały twoieÿ pragne, za grzechÿ moie załuie, wtwoim miłosierdziu nadzieie mam, na twej łasce sameÿ polegam, sobie ÿwsobie nie ufam, to tÿlo osobie, zem sługa twoia tobie niepotrzebna ÿ niepozÿteczna, anader wiele winna ÿ karania za grzechÿ godna, wiem ÿ przÿznawam, krwia, ÿmeka, twoia, droga, zbawiciela mego sie omiiwam, zdobie ÿ służÿc woli sie twoieÿ na wszelkie około mnie, ÿokoło rzeczÿ należących do mnie sporzadzenie poddaie, ÿ niczego tak zÿiac iako ÿ umieraiac niepragne, tÿlko zebÿ sie Boskie serce twoie uciesżyło ze mnie, ÿukontentowało wemnie, Dla tego samego zes tÿ moÿ Boze godzien tego ÿ ze wola twoia swieta chce tego, ktorÿ dosyc

na wszem ÿ zawsze uczÿnic na wiecÿ, naszerszÿ nagorecÿ ÿ powinni
pragne, nizeli zÿwota ÿ szczescia samego wiecznego sobie zÿcze, Tak
sie moÿ nadostoÿnieÿszÿ w Troÿcÿ swietÿ iedÿnÿ Boze przed ma
iestatem twoiem Boski godnosci twoieÿ tÿm testamentem moiem ÿ
sercem ÿustÿ dobrowolnie ÿ rozmÿslnie uczÿnionem deklaruie ÿ oswia
dczam na wieki. Ia N N. niewolnica twoia, ÿ niegodne dzieto rak
twoich, ÿ wÿchowalnica laski twoieÿ dobrotliwÿ Amen

Westchnienie serdeczne

Westchnienia serdeczne ktorÿch człowiek bliski smierci bedzie
uzÿwac nie zawsze moze człowiek zmtascza chorobami ÿ bolescia
mi smiertelnemi zietÿ, długich ÿ statecznÿch, rozmÿslania abo

rozmow z Bogiem y z swietemi iego czynic. ktory niedostatek ze
by nagrodzil y onego wetowal, niech czestem, gorącem akrotkimi
westchnieniem naboznem serce swe rozgrzewa, y do Boga iakoby
wyszla, raz takim, drugi raz owakimi, iakie sie pozyteczne y slu
szne na ten czas beda zdaly, naprzyklad nie ktore sie tu poloza,
1. Boze moy niebieski wrece twoie polecam dusze moie: 2. pra
gne moy Panie iezu pragne rozwiazana byc z tym cialem a
byc z toba,: 3: rozradowalam sie y ucieszyla z tego co mi po
wiedziano do domu panskiego poydziemy: 4. wyprowadz z zie
mie dusze moie Panie abych wychwalala imie twoie, oto czekaia
na mie sprawiedliwi ze mi zaplate dawac bedziesz: 5: lubo zy
iemy, lubo umieramy Bozymi iezdesmy, y zywot y smierc

wnasmietszy woli iego . 6 gotowe zła ski twoy serce moie, gotowe serce
y do ciebie y tobie . 7 : owo osoblinie przychodzi y wychodzi przeciw nie
mu : 8 : acz sie wniwczym winnym nieczuie nasumnieniu, iednak nie
wtym iezdem usprawiedliwiony, czynitam com powinna byta czy
nic, iezdem iednak niepozyteczna, sługa, abowiem sedzia, moiem
Bog y pan moy iest : 9 : oiako straszliwa rzecz iest wrece wpasc Boga
zywiącego : 10 : Zyc niepragne tylo iezeli Bog kaze, nieboie sie
bo dobrego Pana mam : 11 : iako ielen do wod zywych pragnie,
tak pragnie do ciebie dusza moia Boze moy : 12 : pragneta dusza
moia do Boga zrzodta zywego : Ach mnie kiedysz przybieze do
niego : 13 . Niech sie moy Boze dzieie zemna, swieta wola twoia
iako wzywocie moiem, tak wsmierci moiey : 14 : Miłosierdzie Bo

skie nawieki opiewac y spiewac bede . 15 : Boze moy przybadz
napomoc moie na ratunek moy pospiesz : 16 : Powstan Boze aniech
rosproszeni beda nieprzyiaciele moiey : 17 : Zmiluy sie Boze moy na
demna, yako mozesz y chcesz y umiesz : 18 : niech bedzie naslodszy
Boze serce moie niepokalane, abych zawstydzona niebyla gdy
stane przed toba : 19 : wyrwi Panie od nieprzyiacielskiego miecza
dusze moie y spaszczeki psi iedynaczke moie : 20 : Nadrosza Boga
rodzico moia gospodze y opiekunko moia, modl sie za mie zewszy
stkimi swietemi do syna y Boga twego dla mnie ukrzyzowanego
teraz y wgodzine smierci moiey : 21 : day mi naslodszy iezu wmi
tosci y zmilosci twoiey umrzec . 22 : milosc moia Panie yezu godz
nie smierci twoiey, y godzinie smierci matki twoiey y godzinie

smierci swietych twoich wszystkich, polecam godzine smierci mo
iey, racz mi mnie błogosławic według nasmietszy aboski woli twoiey

2. Affekt, konaiącego, do P. Iezusa

Jako wszystko zbawienie nasze wypłyneło z smierci P. Je
zusowey, tak tesz kazdy sobie zbawienia zyczący aosoblinie w
godzine smierci ma osoblinie tesz zteyze smierci Pana iezusowey
tosz zbawienie swe czerpac, stad swiątobliwy zwyczay iest
chrzescianski ze umieraiąc obraz Pana iezusa nakrzyzu umiera
iącego woczach miec y wreku piastowac zwykli. To zeby sie tym
pozyteczniey czyniło, kłade na kilas nabozných Affektow ktore
do Pana Jezusa konaiącego człowiek Pobozny, acz y innych cza

som ale nabarziey pod czas bliski smierci swoiey wyprawowac moze

, Do ktorych Affektow wymarcia zywego, wielce pomoze, zywa, so

bie woczach serdecznych y wpamiecy swy postawic Pana iezusa na

krzyzu smiertelnemi bolesciami zietego wnich konaiacego. Affekt

I. Panie moy nasłodszy iezu nakrzyzu wniezmiernych bolesciach

dla mnie konaiacy y umieraiacy wpusc prosze wserce moie Ducha

twego, y onym ozyw dusze moie, Abowiem oswiadczamci sie, iz

samem tylo duchem twoiem ozywiona, bydzchce, tak wtym do

czesnym zywocie, iako y wgodzine smierci, iako y wewszystkie wie

cznosci, Affekt: 2. Panie moy nasłodszy iezu nakrzyzu wnie

zmiernych bolesciach dla mnie konaiacy y umieraiacy, tobie sie

kłaniam y czesc Boska, iako Bogu moiemu oddawam, y umrzec

ſobie zycze dla tego, abych konaniem y smiercia, moia iako nalepiey
napredzy y nadoſtateczniey uczała y nagrodziła konanie y umieranie
y smierc twoie, Affekt: 3: Panie iezu moy naſłodſzy nakrzyzu w
niezmiernych bolesciach dla mnie konaiacy y umieraiacy momento
wy smierci y konania twego nadroſzego, moment konania y smie
rci moiey, polecam, ofiaruie, y iednocze, aby moy od twego ko pi
ſany y zapieczetowany był, Affekt: 4: Panie iezu moy na
droſzy wniezmiernych bolesciach dla mnie konaiacy y umieraiacy
, y twoiem mordercom nieprzyiaciołom Boga Oyca wſtawiay Sie
teſz zamna grzeſznica y krzyzownica, dalay mi ſerdeczne grze
chow moich opłakania zupełne ich odpuszczenie, prawdziwe y

ſkuteczne ciebie Boga mego, ÿ bliznich moich choc teſz nieprzÿiacioł za miłowanie. Affekt: 5: Panie moÿ naſłodſzÿ iezu nakrzÿżu wnie zmiernÿch bolesciach dla mnie konaiącÿ ÿ umieraiącÿ, zbieram dro gą krew twoie zran twoich ſczekaiącą ÿ miłoſci ku mnie gorącą życze ÿ proſze ſobie od ciebie abÿ wgodzine smierci moieÿ bÿłam zebrana ÿ policzona miedzÿ tÿch ktores tÿ meka twą odkupił, ÿ ktores krwią twoią zgrzechu omÿł, ÿ ktores smiercią twoią na wiecznÿ żÿwot wÿprawił, Affekt: 6: Panie moÿ naſłodſzÿ iezu wniezmiernÿch bolesciach dla mnie konaiącÿ ÿ umieraiącÿ ni wczÿm innÿm nadzieie zbawienia mego ani zÿiąc ani u mieraiąc niepokładam, ani teſz pokładac chce, tÿlko wprzena droſzÿch ranach twoich, ÿ wprzenaswietſzem konaniu ÿumie

raniu twoim, ktorymes wszystko moie zbawienie odprawił: Niechze moy iezu smierc twoia wiecznym zywotem moiem bedzie, Affekt: 7: Panie moy naslodszy iezu nakrzyzu wniezmiernych mekach y bolesciach dla mnie konaiacy y umieraiacy ciebie ia ubo zucha niewolnica twoia, przez trzygodzinne konania mego w sercu moiem mam y uznam wyrazonego, aby serce moie acz w smierci ustaiac ciebie iednak wyznawało, wzywało, wychwalało, y wtwoiem miłowaniu ostatecznie zamarło, Affekt: 8: Panie moy naslodszy iezu nakrzyzu wniezmiernych bolesciach dla mnie konaiacy y umieraiacy, miłuie cie iako moge naygoretsza, miłoscia, y narospalensza, dusze moiey, y taka, cie postanawiam miłowac y

pragne wostatnim punkcie zycia y wieku mego, wktorym aby serce moie ogniem nieustaiącem, a ciebie godna miłosci zapałem zgorzała, y tym zapałem skonała, ty moy dobrotliwy iezu dla gorszki amiłosney smierci twoiey miłosiernie y dobrotliwye racz sprawowac nachwałe nieusta iącą, twoie y oyca twego niebieskiego y ducha swietego Boga mego w Troycy: S: iedynego Amen.

Sposob ktorym kazda, sprawe, uczynisz przyiemna, woczach Boskich
Dwoiaki tego sposob

Pierwszy, na tym nalezy, aby sprawa ktora, czynisz niebyła zła y zgrzechem złączona, ale abo znatury swey dobra iest, spowiedz, modlitwa post, iałmuzna, y tym podobne, abo zeby była taka ktora by sie mogła uczynic dobra, y zasługuiąca Przes intencia, dobra, iakie są spac iesc, pic, robic, chodzic,

gadac, ÿinne przÿrodzione, ktore nic niezÿſkuia nam, iesli ich dobra intencia nie ozÿmiemÿ, ofiaruiąc ie ku czci ÿchwale Boſkieÿ adla naſzego zbawienia
Patrz ze iak wiele traciemÿ wduchownÿm zÿſku, kiedÿ tak wiele czÿniąc przez dzien czÿniemÿ bez intencÿeÿ, naucz ze sie, wſzÿtkie awſzÿtkie sprawÿ twoie czÿnic zintencÿą, chceſzli abÿ Bogu przÿiemne atobie zaſługuiące bÿły
Drugi ſpoſob iuſz niedoiſtotÿ dobreÿ sprawÿ ale raczeÿ do ozdobÿ nalezÿ, ze dobra rzecz ÿ zaſługuiąca czini miłą woczach Boſkieÿch iakiego ona ſpoſobu za zÿmała :S: Brigitta, ktora nim pokarm abo napoÿ wzięła wzięła wprzod go inte ncÿą dobrą we krwi Jezuſoweÿ zanurzÿła Błogoſławionÿ Aloizÿ pokarmÿ swoie wzoki ÿ woccie Jezuſowÿm napoiu zmaczał, :S: giertruda nim co mowic za częła naprzod iezÿk swoÿ wboku Panskÿm ÿ wekrwi iego intencÿą zanurzÿła
Co rozumieſz iako taka rzecz Przÿiemna Panu Bogu, takowe spoſobÿ, ÿ tÿm podobne kazdÿ sobie za łaſką Ducha :S: wÿnaÿdowac moze. ale zprzodku po woli potrzeba sie zaprawowac wkazdą zabawe ÿ iedne, tÿlko abo dwie ſprawie wziąc ktorebÿs tak zdobiła aſz sie przÿuczÿſz

Naprzykład wezmi sobie naprzod czas spania, ze snu ocucenie, y wsza-
ty ubieranie, tez trzy rzeczy zdob iakiemi chcesz intencyjami swięte-
mi. Co sie do tycze spania, kiedy sie iusz uspokoisz Ręce lubo zło-
zywszy lub nakrzyższ napiersiach położywszy, Ofiaruy Panu Bogu y odday
wopiekę ciało y dusze twoie wszytkie zmysły y siły dusne, wszytkie
tchnienia, poruszenia, wszytkie krople krwię y naymnieyszey odrobi-
ny ciała twego. Ofiaruy Panu Bogu sny twoie, ktore mogą byds
apros osny dobre y swięte, ktoremi by sie mogła dusza rekreowac
Ofiaruy Panu Bogu ciemnosci nocne, gwiazdy miesiąc na czesc y na
chwałe, aby one Boga tey nocy gdy ty snu zasypiasz obrotami swoiemi
błogosławiły.
potym sie oswiadz Przed Panem Bogiem ze chcesz tak w łasce iego
zasypiac, iako zasypiali od stworzenia swiata, wszyscy wybrani Bo-
zy, y będą asz doskonczenia: swiata, wiakiey łasce zasypiała Naswiętsza Panna

ÿ sam chrystus Pan. Ofiaruÿ tesz Panu Bogu spanie wszÿtkich ludzi na swiecie bedącÿch, ktorzÿ teÿ nocÿ zasÿpiaią, Auprzeÿmie zÿdz teÿ pociechÿ Bogu abÿ snąm bÿl ich uwielbionÿ. takie ÿ tÿm podobne affektÿ czÿniac Sen twoÿ przÿiemnÿ uczÿnisz Panu Bogu, Jak pretko sie ockniesz wszÿtkie mÿsli odrzuciwszÿ niepotrzebne, pierwsze mÿsli twoie ofiaruÿesz Panu Bogu ÿ one roznemi intencÿami ÿ affektami ozdobisz, bo zatÿm wszÿtko dobro dzienne nastepuie, a wiedziec potrzeba, ze na te mÿsli pierwsze czart dÿbie skad zebÿ niemial pociechÿ pilnie sie postarasz.

Nakoniec ze wszelaką przÿstoÿnoscią ubierac sie bedziesz, mÿsląc iako Pan twoÿ naszÿderstwo bÿl obloczonÿ u Heroda wbiałe, a u pilata wczerwoną szate, abo pomÿslisz, iaką tesz przÿstoÿnoscią Naswietsza Panna szatÿ na sie brala abo bedziesz sercem gorącÿm Pana Boga prosila abÿ on darami niebieskiemi ÿ laskami iako szatą swiatobliwoscią, tak oblok dusze twoie iako tÿ ciało obloczÿsz ÿ zdobisz.

Do tÿch sie zabaw tak swietego odprawowania Przÿ uczÿniwszÿ po

postapisz do drugich, ktore nastepuia, wedlug zwyczaiu albo potrzeby y one takie roznemi intencyjami zdobic bedziesz.
Tak sie powoli wprawuiac mozesz przysc za mała praca do wielkiey swiatobliwosci wkrotkim czasie doscistego, z Bogiem ziednoczenia.

Jako iedne sprawe do wielu celow, abo koncow swietych stosowac mozesz.

Tak uczynki nasze są dobre powolne, ze ieden tylko czyniac mozesz obracac na wiele dobrych koncow. Naprzyklad modlitwe swoie ofiaruy, na uwielbienie naprzod Troyce przenaswietszego napodziekowanie za dobrodzieystwa tobie abo innym dane, nauprosze nie tobie, abo komu innemu darow duchownych, naprzymnozenie łaski poswiecaiacy. Na uproszenie postepku wcnotach, naodpuscenie grzechow, na dosyc uczynienie zazywych y umartych.

Tesz modlitwe, abo inna, zabawe ofiarowác mozesz naczesc Boga człowieka, napodziekowanie za wszytkie iego trudy y prace około zbawienia naszego. Nauproszenie, aby zasługi zywota iego y smierci przenaydroszszey tobie byty pomocne y zbawienne

Jeszcze mozesz ia, naczesc naswietszey Panny ofiarowác, napodziekowanie za łaski, y dobrodzieystwa tak oney iako, y nam za iey przyczyna, od Boga dane. Nauproszenie ratunku odniey tak nam samym iako y innym, Nakoniec naczesc wszytkich swietych abo iednego znich mozesz ia, ofiarowác, dziekuiąc Panu Bogu za łaski y dary tak onem, iako y ludziom dane, za ich przyczyna, nauproszenie ratunku pomocy od nich nam abo komu inszemu,

A co sie mowi omodlitwie tosz sie ma rozumiec okazdym dobrym uczynku, ktory chcemy tak nam płatny zwielu miar czynic

Akt ieden cnoty czyniąc mozesz to sprawic iako

byś kilka oraś Aktow cnot czyniła,
Barzo ten sposob iest zyskowny wpozytkach duchownych, ktory zebys zrozumiała, awiedziec potrzeba isz to wnaszey mocy iest y na intencij naszey zawisło, rozne Akty cnot od prawowac, przykładem pokazuie,
Masz intencija dac iałmuzne dla miłosci Boskiey iusz on akt dania iałmuzny iest miłosci Bozey, masz intencija dac tesz iał muzne dla miłosci blizniego, bedzie akt dania iałmuzny a ktem miłosci blizniego.
Chcesz tesz iałmuzne dac zagrzechy twoie, abys iałmuzna sie Bogu odkupowała, iusz bedzie aktem pokuty.
Dasz iałmuzne zpolitowania nad nędza ludzka, zaffektu sczodro bliwości, y znabozenstwa, ten akt ieden dania iałmuzny będzie aktem miłosierdzia, sczodrobliwosci, y religiey ku Bogu abo pobozności,

Widziſz iako iedno danie iałmuzny wiela, cnot bydz moze, iesli roznych cnot poprzedza, intencyje, y Pan Bog tak te ieden danie iałmuzny będzie, płacił, iakoby kilka roznych cnot akty, poniewaſz bowiem on sobie wazy nie tak danine naſze iako serce y affekt, ktory daiemy ten tez affekt y intencyja płaca, Skąd snadniey poſtrzedz mozeſz, iako ta mała praca wiela cnot akty mozeſz oras wyprawuiąc wielki pozytek duchowny miec mozeſz.

Maſz wola modlitwe odprawowac wprzod ze taka uczyn intencyja, Boze w Troycy iedyny zrodło wszelakiey miłosci, chce te modlitwe od prawowac dla miłosci twoiey, pobudzona wiarą, ku tobie nadzieie ktora wſamym tobie pokładam, znam zem iest proch y ziemia aty iestes Panem moim lękam sie sądow twoich, y dla tego naubłagania gniewu twego poprzedzam prozbami moiemi nauproſzenie łaſki twoiey y darow duchownych nauproſzenie N, nadziek czynienie

za twoie dobrodzieystwa kosciolowi twoiemu, mnie niegodney y mo
im przyiaciolom daną.
Offiaruiec tesz modlitwe, y za nieprzyiaciole moie y za dusze wczyi
scu będące. Ta iedna modlitwa takowa, iusz będzie aktem
tych cnot, milosci Bozey, wiary, Nadzieie, pokory, Boiazni Bo
zey, ufnosci w Bogu wdzięcznosci, milosci bliżniego y dosyc uczy
nienia zakaranie dusz czyscowych, ktora, modlitwe gdybys zwy
czaiu odprawowala zadnego abo malo bys pozytku miala
Uzywayże często tak zysskowego sposobu.

Jako mke potrafic aby gdy iednym zmystem chwalisz Boga y akt cnot odprawuiesz tak zysko wala, iako gdyby kazdem zosobna zmystem to czynila.

Tak tego dostąpisz iesli nie tylko one same rzecz Bogu ofiaruiesz, ale y wszytkie zmysly y sily, ktore do onego odprawowania cnoty dopomagaią, y wszytkie okolicznosci, ktore iakiem kolwiek sposobem przypadną, lubo bys na ten czas onich nie myslila. Naprzyklad poczynasz sie modlic Ofiaruy ze Panu Bogu, nie tylko modlitwe, ale y kleczenie abo siedzienie, ust iezyka poruszenie, oczu poględanie naksiązki, ustuge rąk ktore trzymaią.

Ofiaruy kazde westchnienie, stowa, modlitwy y wszytkie litery dla milosci y uczciwosci Boskiey,

Ofiaruy wszytkie przypadki, ktore sie mogą trafic pod czas modlitwy tak slabego zdrowia iako y skąd inąd pochodzace.

Ofiaruy iednym stowem wszytkie czlonki ~~wszystkie kropile krwie~~ ~~wszytkie~~ czastki ciala, ktore, stworzyciel twoy dal naswoie chwale, aby on sam byl chwalony wszytkiem cialem y duszą twoią,

Tosz rozumiey yoinnich Aktach cnot y poscie mtosiennicy discipli nie x albo ofiarowanie tak albo temu uczynisz podobne.
Dobroci nieskonczona Panie stworzycielu yodkupicielu moy wszechmogacy, uktorego wszytko wreku iest ofiaruiec te modlitwe (albo co innego) ktora teras odprawowac chce, ku chwale twoiey, ofiaruie y wszytkie inne zmysty y sity ciata y dusze moiey, wszytkie czastki ciata mego, wszytkie krople krwie moiey, ktore iakim kolwiek sposobem beda mi pomocne do odprawowania tey cnoty, albo ktore mi beda przeszkoda do wietszey - -

Wtora zabawa dzienna

Przystoynie sie pokrywszy poklekniesz, iesli zdrowie zniesie nazwyczaynym mieysca y na tym sie cwicze niu zuwaga y nabozenstwem ktorem krotko zawart zabawisz, y iakoby examen ranne ktore wpiec punktow

Czesto mysli y serce twoie podnoszac ku niebu, czesto odnawiaiac intencye, cze
sto krotkich modlitewek zazywaiac, ktora rzecz iest barzo potrzebna do sci
slego sie ziednoczenia z Panem Bogiem.

Trzecia zabawa dzienna

Sposob, iako masz sobie przywłaszczyc wszytkie sprawy wszytkiego
zywota y stworzenia, y iako swoie własne Panu Bogu ofiarowac zu
ciecha, Boska a z zasługa twoia

Modlitwa

Boze ktoremu samemu znaiome sa, serca ludzkie y ktory sam nas zba
wic mozesz, y daiesz zbawienie Ja .N: nedzne y nikczemne stworzenie two
ie y wzgardzona niewolnica twoia, proch y popioł: wszytkiego twoiego ktore
gozkolwiek stworzenia, a mianowicie rozumnego asz do Aniołow, asz do prze
naydostoynieyszey Panny Boga Rodzice Mariey, asz do przenaswietszego
chrystusa Jezusa Pana y zbawiciela moiego postepuiac człowieczenstwa, za
łaska y Błogosławienstwem twoim Boskym, wszytkie Akty tobie przyiemne, y

ktoréc sie będą podobąc przes wszytke wiecznosć, teras dobrowolnie rozmyślnie biore y one sobie przywłaszczam y iako moie własne twoiey Boskiey godności ofiaruie a z niemi zaraś mizerne y niedoskonałe uczynki tasze, I tak na ten moment tera znieyszy iako y na wszystek żywot moy dalszy, y w godzine śmierci moiey, y po wszytkie wiecznośc, y daley chce ofiarowac y poddawac, Niepogardzay że tak miła syna twoiego tak miłey Corki twey Maryey y wszytkich Anyołow świetych twoich ofiara, Panie Boże moy dobroci niesktonczona, Tobie Bogu moiemu w Troycy s iedynemu, niech będzie od wszytkiego stworzenia y zawszytko stworzenie cześć y chwała po wszytkie wieki wiekow Amen.

Modlitwa.

Ofiarowanie y zaślubienie Panu Bogu wszytkiego tego cokolwiek stworzenie stworzycielowi ofiarowac y zaslubic może.

W Imie Oyca y syna y Ducha: S:

Ja N.N. grzesznica aczkolwiek Boskiego maiestatu twego zewsząd nanie godnieysza, ufaiąc iednak nieskonczoney dobroci twoiey, ofiaruie siebie

sama tobie Panu y stworzyicielowi memu, y stanowie to mocno uciebie zec wier nie sluzyc chce poowszytkie dni zywota mego, y oddawam ci serce y dusze moie, wszytkie sily dusze moiey, y wszytkie zmysly ciala mego, wszytkie sprawy moie, tak duszne iako y cielesne, tak przyrodzone, Oddawam wszytkie zadze, wszystkie pragnienia, wszytkie echnienia moie, wszytkie affekty serca moiego, wszytkie mysli, y modlitwy moie, wszytkie akty rozumu, woley y pamieci moiey.

Oddawam ci wszytkie czlonki ciala moiego wszystkie krople krwie moiey, wszytkie kosci moie wszytkie zyly ciala mego wszytkie poruszenia glowy, iezyka, oczu, rak y nog moich, y wszytko cokolwiek iest wciele moim, y cokolwiek stworzenie stworzy cielowi swoiemu oddac y ofiarowac moze.

Oddawam ci y ofiaruie, Panie Boze moy, na wieczna usluge, y niewola wszytek zywot moy wszytkie uczynki moie, wszytkie pociechy y utrapienia moie, y kiedy bym tysiac miala zywotow, kiedyby przes wszytke wiecznosc naswiecie wpo ciechach abo wutrapieniu zyc miala, wszytko bym ie ofiarowala y dawala, bos ty sam iest miloscia moia, y Bogiem serca mego.

Nakoniec ponawiam y umocniam wszytkie obietnice y przed sie wziecia, abo kontrakty, ktorem kiedy ztoba Panem y Bogiem moim y oblubiencem moim, ktorego ia miluie nade

wszytko, uczyniła, y teras to obiecuie, że chcę w służbie twoiey trwać aż do śmierci chcę pełnić przikazanie twoie, chcę wykonać wszytkie nadtchnienia twoie, ze wszytkiey dusze moiey za łaską twoią.

Prosze cię tylko Boże serca mego y cząstko moia na wieki, nieoddalay odemnie miłosierdzia twego, dodaj chęci dodaj sił y łasky aby to com ci obiecała zupełnie, ochotnie y zweselem serdecznym oddać mogła. Przes Pana naszego Jezusa chrystusa Syna twego, ktoremu z tobą, w iednosci Ducha s. niech będzie wieczny pokłon, od wszytkiego stworzenia na wieki wiekow Amen

Modlitwa

Ofiarowanie Przy Mszey Świętey

Stworzycielu wsech rzeczy Panie Boże moy wszytkie rzeczy ktore kolwiek są na niebie y naziemi twoie są. pragnę dobrowolnie tobie sie ofiarować y wiecznie twoią, sługą zostawać

Panie Boże moy w prostacie serca moiego ofiaruiec sie dzis za niewolnicę wieczną, przyji mi ze mnie pospołu y z tą ofiarą ciała y krwie twoiey przenaswiętszey, ktorą sie dzis tobie na ołtarzu przy obecnosci aniołow twoich ofiaruie, Panie

ofiaruiec wszytkie grzechy moie, ktorem od młodosci swoiey popełniła, y
kładę, ie na ołtarzu twoim, abys wszytkie spalił ogniem miłosci twoiey, a ob
myi wszytkie grzechy moie we krwie twoiey, sumnienie moie od wszelakiey
zmazy oczyscił, a przywrocił mi łaskę, ktoram grzesząc straciła,
Coz uczynię, nędzna za grzechy moie, wyznam nieprawosc moie przed
Panem, wysłuchay ze mie Prosze Panie Boze moy, brzydze sie grzechami mo
iemi niechce iusz wiecey grzeszyc,
Zal mi sem kiedy grzeszyła y chce dosyc czynic za grzechy moie, Odpusc że
mi Boze moy grzechy moie zbaw duszę, moię, ktoras krwią, swoią, odkupił
a to ią, poddaię, sie na miłosierdzie twoie mręcę, sie twoie polecam, czyn ze mną,
według dobroci twoiey a nie podług nieprawosci moich, Ofiaruie tesz zaras, a
cz troche, y niedoskonałych uczynkow moich, abys ty ie poswiecił y sobie przy
iemne, a mnie zbawienne uczynic raczył, Ofiaruiec zaras pospołu z tą niebieską
ofiarą, ktorą, się na ołtarzu ofiaruie, wszytkie mysli żądze, sprawy y ludzy pobo
znych, potrzeby ubogich y przyiacioł moich, y tych wszytkich ktorzy mi dla mi
łosci twoiey cokolwiek dobrego uczinily y ktorzy sie moim niegodnym modli
twom zalecali, tak ci ktorzy zyią, iako y ci, ktorzy iusz pomarli, aby wszyscy ła
ski twoiey Boskiey, obrony w niebespieczenstwach y umolnia w mękach doznali

Aosoblimie ofiaruiec Boze moy ofiare ublagania za tych wszytkich, ktorzy mnie wczym obrazyli, zasmucili, obrazyli, y za tych ktorych zasmucilam, zgorszylam, y wczymkolwiek przykrzyla aprosze abys nam wszytkie odpuscic raczyl

Oddal Panie od serc moich cokolwiek by miało zgody y milosci zobopolney naruszyc

Zmiluy sie nad nami zebrzącemi twoiego milosierdzia Day laske twoie potrzebuiącym asprawy abysmy tak na swiecie zyli, iakobychmy godny byli, lasky twoiey apotym dostac sie mogli do zywota wiecznego. Amen.

Suma wyzy y nizey napisanych rzeczy.

pomienione sposoby pozyskowania duchownego widzisz iako barzo pozyteczne ale ze ie podobno zwlaszcza zpoczatku trudno pamietac, y onemu wielkich skarbow nieprzyuczonemu nabywac dla tego te wszytkie sposoby wiedne summe zbiore y w modlitwie nizey polozoney zawre, aby kiedy iedne, iaka sprawe odprawuiesz wszytkiem oraz pomienionemi sposobami mogłas zyskowac,

Modlitwa

Przenayswietsza przenadostoynieysza y przenablogoslawiensza Troyco Boze moy, cie
bie wyznawam, w tobie nadzieie pokladam, ciebie miluie, ciebie pragne, ciebie pragne,
ciebie chwale, y wielbie, tobie sie klaniam, tobie za niewolnice oddaie, y wieczna da
nniczke, boie sie ciebie y szanuie cie, tak iakos tego godzien wywyzszam y wystawiam
cie affektem twoim, affektem y usilowaniem Pana mego Jezusa Chrystusa y matky
iego namilszy maryey Panny affektem wszytkich swietych y wszytkiego stworze
nia. A na znak tego te N. Modlitewke moie odprawuia, y wszytkie sprawy mo
ie y utrapienia przeszle ninieysze y przyszle, ofiaruie tobie Panu moiemu, wszytkim
sercem, wszytka mysla, wszytkiemi zmyslami y silami ciala y dusze moiey wszytkiemi
kroplami krwie y czasteczkami ciala mego imieniem moim y wszytkiego stworzenia
tak iakobym z niem byla ziednoczona, a ono ze mna, tak terasz iako y zawsze, tak
zawsze iako y teraz przez wszytkie orasz y przes kazdy zosobna moment zywota moie
go, y przes wszytkie momenty, ktorych bedzie stworzenie twoie, asz doskonczenia
swiata zwieksza daleko milościa, goracoscia, y usilnoscia, dusze moiey potysiąc kroc
nisz Przed tym kiedy, zwietszym uszanowaniem y szacowaniem godnosci twoiey,

niʃz przed tym dla szczerey miłosci twoiey y godnosci ze ty tego chceʃz, ze cie miłu ie yabym cie miłowała pragne. Tacze te N. sprawe moie zaslugami y ʃprawami naymilʃzego syna twego Jezusa y zbolesciami meki iego y z zasługami nayswietʃzey Panny, wʃzytkich Anniołow, y swietych twoich, aby z ich zasług wage y cene miało y godna sie stała oczu twoich Boʃkich, przenadoʃtoynieyʃza Troyco Boze moy tobie niech bedzie, czesc pokłon y uwielbienie od wʃzytkiego stworzenia nawie ki wiekow Amen.

Pierwʃze Cwiczenie

Pragnienie miłosci doʃkonałey

Proʃze o Boze moy niech twoia miłosc wemnie wkorzeniona bedzie zeby z niey iako z korzenia wʃzytkie cnoty wyrastały, wʃzytkie mysli, mowy, zadze, uczynki do ciebie Pana Boga moiego iako celu swego dla ciebie samego szły

Szerokosc miłosci

Pragne Panie Boze moy iako naywyzʃzey Miłosci ktoraby wʃzytkie twoie przy kazania obeymowała, ktoraby mnie od wʃzytkich y nayminieyʃzych rzeczy tobie sie podobaiących odwodziła, Przez ktora ia wʃzytkie ludzie nawet

ÿ nieprzÿiacioły moie miłowáć mogła.

Długosc miłosci

Zadam ÿ prosze, Panie Boze moÿ o miłosci naÿdłuszą, to iest abÿm cie mogła
iesli to podobna rzecz Boga moiego od samego poczecia mego abo przÿnamnieÿ
odpierwszego dnia wziecia rozumu przes wszÿtke, wiecznosc miłowała a zeby
nie mogło bÿdz ÿ niebÿło, prosze, ÿ zadam abÿm cie od tego czasu nieprzestawa
na miłoscią, miłowała

Wÿsokość miłości

Prosze, ÿ zadam (abÿm cie od tego czasu) miłości wÿsokieÿ ktorabÿ mnie odwszÿt
kieÿ miłosci odciagneła ÿ nad mie, same wÿniosła aprzÿwiodła do naÿwÿszego ziedno
czenia stobą, Panie Boze moÿ aodstapienia mnie sameÿ.

Głebokość Miłości.

Zadam ÿ prosze, o miłosc głeboka abÿm sie sobą, dla miłosci twoieÿ pogardziła
ÿ pod nogi wszÿtkim ludziom z pokorą, kładła, abÿm sie wszÿtkiego chroniła co
twoieÿ miłosci naprzeszkodzie iest atem sie trzÿmała co ia pomnaza

Wtore Cwiczenie

O Aktach miłości Bożey

Boze wszytko dobro moie, ktore masz wszytkie twoie doskonałości chcę aby te twoie wieczne były, y wesele sie że iusz masz znatury twoiey, autracic tesz nigdy niemozesz, a tego pragnę, nie dla iakiego zysku, ale dla ciebie samego, za te twoie doskonalosci są dobrem twoim.

Szacowanie nadewszytko Pana Boga

Miłuie cie Boze moy nad wszytkie nadrozsze rzeczy y przekładam nadewszytko dla twoiego upodobania gardzę wszytkiemi rzeczami y swiatem samym na wet y zywotem moim y nad zbawienie moie ciebie wiecznie przekładam

Wesele Doskonałości

Wesele, bez miary zdoskonałosci twoiey że ie masz, kocham sie stego że masz mądrosc, obecznosc wszechmocnosc y inne wysokie zacnosci twoie kocham sie wtym zec Aniołowie y swieci twoi pokłon oddaią, zec ludzie sprawiedliwi na swiecie służą, że cie wszytkie kreatory chwalą, y poddanstwo oddaią,

Pragnienie Poznania miłosci Bozey,

Pragne Panie Boze moy aby cie wszyscy ludzie znali poganie, Zydzi heretícy przez wiare tobie sie pokłonili grzeszni ludzie zgrzechow powstały aludzie sprawiedliwi donamietszey doskonałości przychodzili

Zal zobrazy Boskiey,

Mam Zal stąd niezmierny ze cie y ia, yludzie inszy wielkiemi y małemi grzechami ynaymnieyszemi obrazami obrazaia,, Zaluie ze iusz tak wiele grzechow nasnie cie było y teras iest y bedzie doskonczenia swiata. Mam dla tego zal ze sie tobie Boze moy ludzie niepodobaia, ze prawa twego dziwnie kochanego odstępuią ze sie woley twoiey naswietszey sprzeciwiaia,

Przed sie wzięcie miłosci.

Mocno postanowiąm ze wszytkie twoie przykazania, natchnienia, rady wnetrzne y poruszenia dla miłosci twoiey chce zachowac.

Poddanie woley zmiłości.

Panie Boze moy wolą moie, całe nienaruszenie pod wolą twoie poddawam w

rzeczach fortunnych y niefortunnych, do czesnych y wiecznych, iako chcesz mną, rzadz tak własnie iako twoią rzeczą według upodobania twego,

Złączenie z Panem Bogiem.

Boze moy pragnę tego abym sie ztoba wiecznym dobrem dla ciebie samego ztobą złączyła od ciebie wyszłam moia wszytka doskonałosc niech sie nakłoni.

Cwiczenie Trzecie.

O całym zachowaniu miłosci Bozey.

Miłość zcałego serca.

Boze moy tak cie całym sercem miłuie za cie przekładam nad wszytkie dary twoie zadnego stworzenia przeciw twoiemu roskazaniu y woley twoiey nie miłuię, wszytko co sie tobie niepodoba mnie sie niepodoba wszytko co ty mi tuiesz y ia miłuie,

Miłość zcałey dusze.

Boze moy ten zywot smiertelny wszytek tobie zmiłosci oddaię, niech sie wszystek nachwałe, twoie, y służbę, oddawam niech wszytkie sprawy dusze mo iey szczerze y prawdziwie są ku podobaniu twemu.

Miłość zewszytkiey myśli.

Boze moy wszechmogacy niech mysl moia twoiem bedzie mieszkaniem y kosciołem
dla czego chce, aby czysta była od grzechow, zeby ozdobiona była naywiętsza łaska,
twoia, aby wniey nic nieporzannego niebyło.

Miłosc ze wszytkich sił.

Boze moy wszytkie siły moie duszne y cielesne wszytkie dary twoie y talenty obra
cam nachwałe, twoie, y napomnozenie miłosci niech pamiec mysli swiete, niech
rozum meditaciami naboznemi zabawiony bedzie, niech wola od wszytkich rzeczy
stworzonych uwolniona, niech sie imaginacya, niebłaka, niech wszytkie affekty dla
ciebie poskromione beda, niech zmysły na rzeczach sie widzialnych prozne niebawi

Miłosc ze wszytkiey gorącości, y mocy

Miłuie, cie Panie Boze moy ze wszytkiey mocy moiey chce, aby moie uczyn
ki wgoracey miłosci sprawowane były ze wszytka, podobna, miłoscia, y do
skonałoscia,

Miłosc Pracowita.

Miłuie cie Panie Boze moy nieproznuiaca ale pracowita miłoscia, dla ktorey

chce, abÿ moie wszÿtkie sprawÿ zadnego lenistwa ÿ oziebłości niemiałÿ wstu zbie twoieÿ, Miłość uwolniona od stworzenia, wszÿtkiego,

Panie Boze moÿ miłuie cie miłoscią, Uwolniona, niechce opuszczác wsłuzbie twoieÿ dla ludzi, niechce, miec respektu nazadnÿ postępek moÿ nawet oni na zasługe wieczna, affektÿ moie wszÿtkie ÿ zmÿsłÿ moie chce umartwieniem przemÿcieząc, Miłość wwÿtrwaniu do smierci,

Zmiłosci twoieÿ Boze moÿ niechce nigdÿ bÿdz przes grzech od ciebie oddalona ÿ abÿm miała zÿc ÿ tÿsiąc lat chce, wiecznie trwác wmiłosci twoieÿ. Amen.

Sposob nabÿwania wielkieÿ łaski Bozeÿ ÿ chwałÿ

starac się, potrzeba, abÿ kazda sprawa nasza zpilnoscia, ÿ miłoscią Boska, odprawowana bÿła Bo godzien tego Pan Bog, ktorÿ wewszÿtkim doskonałÿ iest, abÿsmÿ tesz sprawÿ nasze iako naÿdoskonalsze ofiarowali,

ado tego ten sposob wÿmowic niepodobna, iako predka łaska Boza ÿ swia
tobliwość apotÿm ÿ dostąpienie wielkieÿ chwałÿ bogaci człowieka,
Akt bowiem z pilnoscia, gorącoscia, ÿ usiłowanie, uczÿnionÿ, ado miłosci
Boskieÿ ozÿwionÿ wiecey wazÿ u Boga nisz tÿsiąc, ladaiako uczÿnionÿch ale
to usilowanie nie tak na zmÿstach nalezÿ (to iest abÿ to czuł człowiek iakie
rospalenie nasercu, łzÿ toczÿł, zebÿ mu to serce skakało, zebÿ bÿł iakobÿ w
zachwÿceniu) iako na rozumie, to iest abÿ człowiek przÿłozÿł wolą, ÿ chęc z
miłoscia, Boza, do tego aktu, ktorÿ wziął przed sie Naprzÿkład poÿmiesz ro
zumem twoim dobroc, godnosc, miłosc Boska, dla ktoreÿ zamÿslasz co uczÿ
nic, przÿłoz ze wola, ÿ chęc, abÿs to iako naÿlepieÿ ÿ naÿpilnieÿ ÿ znaÿwię
kszÿm affektem odprawowała, a moze to tÿlko iednÿm słowęm bÿdz (chce)
chce, to tak czÿnic usilnie iako Bog tego sam chce, chce, tak doskonała ia
ko Pan chrÿstus czÿnił doskonale, chce tak pilna iako naÿswiętsza Panna
To słowo (chce) sprawuie to ze akt nasz niepoiętey usilnosci ÿ doskonałosci
bidz moze ÿ sprawuie to wczłowieku ze ieden drugiego gorętszÿ ÿ doskonalszÿ
bÿdz moze - - - - -

Przÿczina tego ta iest ze wola nasza tak wdobrÿm ÿ iako ÿ wezłym nie iako wszechmocna ieszcze iest. czego tak dowodzie

Niech bÿ bÿł tak zły człowiek ktorÿbÿ zrozmÿslem takie słowa mowił, Chce tak cieszko Boga obrazic (tÿm naprzÿkład piianstwem) iako go cieszko obrazili wszÿscÿ czarci, ÿ wszÿscÿ ludzie od początku swiata, ÿ gdÿbÿm mogł te go do kazać, chciałbÿm Boga znieba strącic. ado piekła wrzucic, takowÿ człowiek tak bÿ cieszko obraził Boga, iako mu da wÿkonania tak złeÿ woleÿ niedostaie, tÿlko ze niema siłÿ tak wiele zebÿ tego dokazał, Jeslisz tedÿ zła wola złego człowieka tak wiele moze, adobra dobrego czemu niebedzie mogła, A to stąd sie pokazuie ze wola tak wezłÿm iako ÿ wdobrÿm iak wiele chce tak wiele dokazuie.

Zaczem tak wiele moze przed Panem Bogiem iako wiele ogarnie pragnieniem ÿ chęcia, tak gorąca, ÿ doskonała, chce odprawować iezli chce dziesiec kroc doskonalsze miec posledniejsze Aktÿ nisz pierwsze beda, a zatÿm ÿ dziesiec kroc bedzie wieksze przÿmnozenie wposledniejszÿch Aktach niz wpierwszÿch Niechze kto nadzien szesc tÿlko aktow miłosci Bozeÿ wÿprawi, chcąc tego abÿ kazdÿ znich posledniejszÿ dziesiec kroc bÿł doskonalszÿ wmiłosci Bozeÿ, nisz pierwszÿ,

Patrz iak wiele stopniow wmitosci Bozey apotym y własce postapi

Pierwszy akt mitosci Bozey ieden tylko stopien ma mitosci, drugi dziesiec, trzeci sto, czwarty tysiac, Piaty dziesiec tysiecy, szosty sto tysiecy, y takze wiele tasky iesli takowych Aktow dziesiec abo dwadziescia uczini, amoze to bydz bez zadney fatigi niezmierney tasky nabedzie,

Takiego sposobu rozni swieci zazywali aosoblinie Swieta Marya Ogniacenska ktora zmitosci kuPanu Bogu iedenascie set razy przyklekata nakolana. Coz rozumiesz, iako to wielki zysk duchowny miata poniewasz zakazdem aktem mitosci, tyles tasky nabywata, iak wiele akt ktory mitosci odniey uczyniony miat wsobie stopni gorącosci y doskonatosci, tak wiele stopni y taski przybywato, iesli to taki zysk przes ieden dzien aczosz przes wiele lat, Ato zaras wezmi sobie za uwage, iako ta rzecz iest daleko milsza Panu Bogu y tobie pozytecznieysza mniey modlitw odprawowac takiemi aktami zdobiąc, ani zeli co wiedziec bes takowych ozdob y aktow mitosci, akiedy sie przyuczysz y dtugie naborenstwa tak zdobic mitoscia Boza y wszytkie inne sprawy twoie nie przeliczona rzecz stopni taski na ieden dzien nagrodzic mozesz, A mozesz takowego sposobu zazywac wewszytkich sprawach twoich.

Mowisz koronke czemu takiey intencyiey nieczynisz co to zapraca
Boze moy nalaskawszy ktorego miłuie nadewszytko dla wielkiey godnosci two
iey y upodobania Ofiaruie Boskiemu maiestatowi twemu te korunke przez
rece przenaswiętszey Panny Maryey, a chce ią z taka miłoscią y doskona
łoscią odprawowac aby kazde pozdrowienie Anielskie poslednieysze
sto kroc było goręlsze y tobie przyiemnieysze nad pierwsze y iako ty
sam ie chcesz miec doskonałe, ato dla miłosci twoiey, bos ty iest miłoscią
serca moiego, Uzycz ze mi łaski Ducha :S: Oycze dobrotliwy, a przyimi y
przyiemne sobie uczyn to pragnienie moie,
Takze kiedy kleczysz na modlitwie przez kwatere, abo pułgodziny chce
yze tak wiele Aktow miłosci Bozey uczynic, ile iest minut w quaterze
szescdziesiąt mozesz tedy ofiarowac one minuty Bogu, a nakazda chciey
doskonalszy Akt wyprawowac nisz pierwszy ktory przes iedne kwa
tere niepoliczona liczba uroscie stopni miłosci, a zatym y łaski
Tosz rozumiey ogodzinkach Naswietszey Panny mozesz chciec aby kazdy

mierſz pſalmu, y owſzem kazde słowo zmiętſza miłością, było odprawione niſz
pierwſze,
Taſz miłoscia, ku Bogu zdobic mozeſz prace rak twoich, wſzytkie stąpienia nog
twoich litery ktore piſzeſz, kſzaſzki wſzytkich potraw krople napoiu, wſzytkie
tchnienia twoie, ſprawy twoie, ale y wſzytkiego stworzenia ofiaruiąc Panu
Bogu y sobie przywłasczaiąc tak zdobiąc y miłoscia, ozywiac mozeſz,

Przeſtroga

Takowa intencya doſyc napoczatku sprawy. ktora, zaczynaſz raz uczynic,
iednak ia, ponawiac przynamniey weſtchnieniem dobra,, Druga nietilko two
ie sprawy mozeſz tak ofiarowac ale y cudze, y owſzem y niemych rzeczy, kto
rec do oney sprawy dopomagaia,, ſtaray sie oto, gdy tak chceſz z Panem
Bogiem twoim sie zabawiac, zebys nieczuła na sie zadnego grzechu, abo
wiec akt skruchy y miłosci Bozey nadewſzytko trzeba wzbudzic wſobie,
y dopiero ztaka odwaga zaczynac iakiey sam Pan Bog chce potobie, Nako
niec abys chciała kazda czaſtke sprawy tey iedne, niſz druga, miec doſkona
lſza, gdy te, kondycye beda, takze ofiaruy,

Modlitwa

Przenayswietsza przenayblogosławienssza ÿ przenadoskoynieÿssza Troÿco Boze moÿ chwale wielbie y miluie cie affektem ÿ miloscia, ktora cie miluie Sÿn twoÿ namilszÿ Pan moÿ Jezus Christus, ÿ te N. ktora nam odprawowac tobie ofiaruie dla pociechÿ ÿ smaku twego Boskiego sczerze dla milosci twoieÿ., ktorego ia nadewszÿtko miluie ÿ zawsze milowac pragne, ofiaruie wszÿtkie zmÿsly moie wszÿtkie czastki zabawÿ ktore chce, kazda zosobna doskonale ÿ zwietsza, miloscia, Ofiarowac ÿ one odprawowac nisz Pierwsze, Ofiaruie ÿ innÿch rzeczÿ tak rozumnÿch iako ÿ nierozumnÿch, zÿiacÿch iako ÿ niezÿiacÿch, namnieÿsze poruszenie, ktore mi do teÿ sprawÿ dopomagaia,, ofiaruie, kazde slowa, kazde natchnienia, przykrosci, przypadkÿ, ktore sie trafia, pod czas teÿ zabawÿ moieÿ ato dla milosci twoieÿ Boze moÿ bos tÿ tego godzien ÿ pragne tego, abÿ ta sprawa moia im daleÿ wnieÿ postepowac bede, tÿm wietsza miloscia bÿla napelniona, ÿ ÿ tobie sie, Bogu moiemu Podobala, ÿ owszem spraw to laska, twoia, prosze Pokornie Panie Boze moÿ, abÿm ia, tak Pilno ÿ ztaka, miloscia,

odprawowała ziaka, ia, odprawował Syn twoy naymilszy Pan moy Jezus chrystus. Przetosz z zasługami meki y smierci iego łacze te to N. moie y one zaczynam W Imie Oyca y Syna y Ducha S:

Dla wiekszey chwały y uwielbienia y miłosci twoiey przyimisz to odemnie nędzne go stworzenia twoiego, potwierdz z wysokiego maiestatu twego te wola moie, a wspomosz mie, łaska, twoia, swieta, pokornie prosze, Przez Pana naszego Jezusa chrystusa, ktoremu stoba, rowno cześć y chwała, wiedności ozywiaiącego Ducha s

Jakiem sposobem kazda sprawe doskonała uczinic mozemy

Aby kazda sprawa nasza była doskonała niczego inszego niepotrzeba, tylko tego zebysmy zwyczayne zabawy wszytkie nasze dobroc dobrze odprawowali, To iest zebysmy modlitwy nasze, dobre uczynki, y inne lubo przyrodzone za bawy niestresunku, nie zwyczaiu, ale zawsze z intencya y z miłoscią Boza, od prawowali, abo iako mowią, pospolicie abysmy sprawy nasze pospolite codzien ne niepospolicie odprawowali, A tego snadniuchno dokazesz, iesli okoliczno ści wszytkie tey sprawy ktora, zaczynasz opatrzywszy niedoskonałości, Ktore ma wsobie, odrzucisz aprzydasz ozdoby dospraw twoich, sposobem sktorych

tych ktore sie podaty,
Modlic sie zaczynasz naprzyktad, obacz ze niedoskonatosci y defekty twoiey modlitwy, iesli zwyczaiu iesli bez obecnosci Boskiey, iesli zdobrowolnem rostargnieniem, iesli oziebla bywa, odrzuc ze te niedoskonatosci y tym podobne, mitosc intencye, ktora ią zdobi złącz ią z modlitwami. Pana yezusowemi y z zastugami meki y smierci iego,

Tosz oinnych wszytkich zabawach rozumiey Azebys sie do takowego sposobu bez fatygi przyuczyc mogta, z poczatku dosyc ras abo trzy nadzien takowe uczynic nawszytkie sprawy intencye chcąc ie czynic bez defektow zmitoscią,

Sposob ktorego zazywaiąc niepodobna iest aby sie sprawy nasze Panu Bogu podobac niemiaty,

Aby sie sprawy nasze, utrapienia, ktopoty, bolesci fatygi oczom Boskim podobaty, potrzeba ie tączyc zutrapieniem, sprawami, bolesciami, fatygami z zastugami Chrystusa Pana, y nasnietszey Panny, bo niemozemy takwiey skutecznieyj btagac Pana Boga, iako Jezusem y naswietsza Panna, Czescia dla zacnosci takich osob y godnosci ich, Czescią dla skarbow y dostatkow duchow

nijch, ktorych sa, pełni, do nich iesli nasze liche uczynki przykulemy z zasługami y godnosciami Syna Bozego y matki iego wage, y cene, im damy.
Cokolwiek tedy zamyslisz dobrego czynic, wszytko anszytko łącz sprawami Pana Jezusowymi, modlisz sie, łącz modlitwe z modlitwa, cierpisz bolesci, łącz z bolesciami Jezusowemi y matki iego tosz czyn y z innemi sprawami, Ofiaruy ie Oycu Niebieskiemu, a pros aby naprawy Syna swego weyzrawszy, twoie tesz ktores do Jezusowych przyłączyła nieodrzuczał, z bawienna tesz rzecz iest często wranach Panskich iako w ranienkach iakich zanurzaiąc wszelkie tam zmazy wekrwi Jezusowey obmywać, tak czynił franciszek; S: ktory na kazdy dzien wtakiey sie łazni umywał,
Zbawienna y to te zmysły y siły ciała y dusze naszey ktoremi masz odprawowac iaky akt cnoty, takze y członki ciała naszego z uczciwoscią wprzod duchownie, we krwi Pana Jezusowey umoczyć, y dopiero tak zacnym instrumentem krwia, Panska, ozdobionym to co masz przed soba, odprawować, Giertruda S wprzod nisz co miała mowic iezyk wekrwi Przenaswietszey Jezusowey zamaczała y dopiero mowiła,

Masz się modlić ustnie zamocz że ięzyk wekrwi Panskiey Masz słuchać słowa Bozego, Mszy swietey, wprzod ucho zamocz, iałmuznę, dać robić co ręczną robotą, wprzod ze rekę, opłocz wtym balsamie koszłownym krwie Jezusa Pana tak czyniąc niepodobna rzecz, aby twoie sprawy nie miały sie podobać Panu Bogu,

Tak odprawowąć sprawy swoie iest wchrystusie mieszkać y iego bydz latorośl Aosoblinie gdy masz iść napokoy wszytkie grzechy twoie obmyi w wanience krwie Jezusowey, A duszę twoie zakryi wboku iego iako wforteczke iakiey niedobytey wtak bespiecznym mieysca, acoć za szkodzi nieprzyiaciel,

A co sie mowiło ołączeniu spraw naszych zsprawami, bolesciami y zzasługami Pana Jezusowemi y nasswietszey Panny, Tosz rozumiey y oinnych sczegulnych swiętych do ktorych masz nabozenstwo, bo mozesz tez za ich zasługami y sprawami y twoie łączyc

Sposob iako wszytko stworzenie zacie, aby zawszytko stworzenie mozesz chwalic Pana Boga.

Tak tego dokazać mozesz iesli wolą y pragnieniem ze chcesz Prote

asz do konca zywota mego Amen.
Potym zmow Lytania onaswietszey Pannie proszac osmierc szczesliwą,
Tak odprawiwszy rachunek y inne nabozenstwa oddasz sie wrece Bogu y Anyoło wi strozowi twoiemu, y poydziesz napokoy

Zabawa na Collectii
Rozmyslanie Pierwsze

Dla czego, to cwiczenie duchowne odprawowac

Modlitwa uprzedzaiąca, stawiwszy się przed obecnoscią Boską wzywac Ducha swietego na pomoc przes Modlitewkę, iaką, o Duchu swiętem abo Actiones nostras; qwesum dne &c abo insza,
Przystąp do modlitwy abo preludium, wspomnie sobie oczem będziesz, uwazała teras; A zaras Prosic Pana Boga aby to skutecznie zdobrem Powodem było, zeby sie rozum oswiecił, wola zapaliła do wszytkiego dobrego,

1 Punkt, Przypomniey sobie krutko przeszły zywot twoi zakonny Azw
tascza, iakas w Duchu teras, iakas wdoskonałosci wedle Reguły twoiei,
wco naiczęsciei upadasz iakie obyczaie masz, iakie skłonnosci, zwyczaie
złe A mianowicie wczem sie niepoprawuiesz a trzeba wczem chca, aby
była poprawa, to sobie przypomniawszy, miei oko, ze na to wszytkie
twoie Rozmyslania obracac będziesz, zebys sie ucsynila dobra, iaka
trzeba byc I ten Cil y koniec będzie do ktorego wszytko stosowac
będziesz abys się poprawiła wtem abo owem,
Punkt, stąd umasz sobie iako potrzebac to cwiczenie duchowne
2 Punkt, stąd umasz sobie iako potrzebac to cwiczenie duchowne
ze nietylko sie moze obaczyc człowiek, ale tesz przez nie zabiezyc
złemu, moze znalesc srotki iakoby złem skłonnosciom y pokusom
y poturbowaniu tak zakonnemu, iako y swemu, odpor dac,
Punkt wzbudzic wsobie Affekt dobry dodac sobie serca, do czynie
3 tego, cwiczenia duchownego naprzod ze sie Pan Bog uciesży na
tego, cwiczenia duchownego naprzod ze sie Pan Bog ucieszy na
cenie naszem wtora ze sie swieci Bozy y Anjeli weselic będa, z
ceniem naszem

grzesznika pokutuiącego, trzecia Jak pozytek będzie dobra pospolitego zakonnego kiedy sie przyczyni poprawa, czwarta Jaki pokoi zdomowemi zsiostrami sta ijaka pociecha starszem, ktorem Bog kazał aby zakonu strze gli, Piata Nam samem, iakie uspokoienie sumnienia, iakie wesele ducha, iaka dobroc, Jakie ubespieczenie do smierci do sadu Bozego

Punkt Rozmow ze się zsoba, iezeli na to przyzwolisz, A postanow mocno iak nailepiei to cwiczenie, sczyrze, dla postepku twego duchownego odprawowac

Nakoniec wzbudz wsobie affekt, ze co bys chciala przy smierci y na sądzie Bozem, to teras czyn Do tego, trzeba odwagi zebys moznem sercem na sie nasteпowała, wszytkie cieszkosci zwyciezac, potrzeba gwałt sobie uczyn y czynic zawsze postanow

Rozmyslanie wtore

Zamykac będzie pokorna y goraca, do Troice przenaswietsze supplikacyia, za szczesliwy poczatek postepek, ydokonczenie tego Cwiczenia

Modlitwa Uprzedzaiąca, iako, przed tem (A taka nakozdem roz mÿslaniu

Preludium Pierwsze staw sie przed maiestatem Boskiem, iakobÿ przÿpuszczonÿ na Audÿoncia,

Preludium 2 Proś abÿs bÿł wÿsłuchanÿ

1 Punkt naprzod prosic bedziesz Boga oica, ÿ sÿna, ÿ Ducha swietego iako oica Corka, Brata, siostra Dobrodzieia utrapiona, abÿ ta poboz na zabawa ktorą odprawowac umÿsliła, przÿiąc, ÿ wniey dopoma gąc chcieli, affektem Oicowskiem, Braterskiem, Dobrodzieia, zebÿ Ta zabawa sciągała się ku wiekszei chwale Bozei, wÿwiszenie przez mie nędzną, chwały Boskiey, ku smakowi, ÿ uweseleniu ukochanei woli Bozei dla godnosci, poczciwosci, Boskiey,

2 Punkt prosic będziesz abÿ ona, swiatłoscią ktorą, sama mÿsl Boska ciebie, ÿ twoie wszÿtko doskonale poznawa, oswiecic raczÿła, wszÿtkie kątÿ ÿ skrÿtosci, niewÿbadanego Serca twego, abÿs

doskonale ÿ zupełnie obaczÿła sie ÿ poieła, co pozÿteczno tobie, skąd bÿ naigodnieiszÿ Bog, bÿł wywÿszony przez cię, wtobie, zciebie, zebÿs tesz obaczÿła co przeszkadza wtobie, zebÿ niebÿł uwielbiony zciebie Iczego niedostaie wtobie, zebÿ sie wÿpełniło wtobie sporządzenia ÿ przeizrzenia Boskiego wola, ktore dobroć boska, nizelis sie narodził otobie ucszÿnił, Bedziesz prosiła lubo zslepo narodzonem, lubo zslepem wołaiącem na Pana, Jezusie zmiłui sie abÿm przeirzała

3 Punkt zebrac bedziesz łaski umocniaiącey, ÿ posilaiącey, ucieszącey Duszÿ twoiey, zebÿs taka mąca, bÿł okrÿtÿ znieba, ktora umocniony, ÿ zapalony wszÿtko, cobÿs przez ten czas tego cwiczenia, obaczÿł sczÿrze doskonale, doszczętu statecznie wÿpełnił, chocbÿ tÿsz stwoÿm uszczÿrpkiem, stanze sie iako zebrakiem onem ktorÿ człowieka niemiał. Jako zebrakiem ktoremu piotr złota ÿsrebra nimaiąc rzekł wstań, achoc. iako białegłowe owe ktora zszczeniętami odrobinÿ zebrała.

4 Punkt Bedziesz prosiła naswietszey Panny maryei, y Anioła twego Stroża ktorzy potrzeby twoie, y niedoskonałosci dobrze znaią, aby sie załobą do Boga przyczynili, załobą mowili abys Oycowskie Boga twego Błogosławienstwo otrzymała, y hoine łaski odniosła, zwłascza łaski pobudzaiące, oswicaiące, zapalaiące, wdobrym trwaiące, y skuteczne. Nakoniec uwasz iakoby cie Bog dobrotliwy do siebie, y downetrznosci serca swego Przypuscił, abys stam tąd przez ogniste checi, iako przez złotą rurke sała, y wyssała wszystko dobre. Lecz ty zmagdaleną do nog Jezusowych upatszy, co Bog da na Przykład magdaleny u nog Jezusowych leząc mow czyn W imie Boze Amen

Rozmyslanie trzecie.

Fundament Zycia ten iest. Naprzod zesmy od Boga stworzeni, y do tego kon ca abysmy P Boga nasze^{o} chwalili, iego sie bali, onemu służyli, a potem zbawieni byli. Powtore wszystko stworzenie iest srotkiem pomagaiącym do konca stworzonego. Potrzecie zazyвac stworzenia mamy, y niezazywac do konca nam służącego, abo Pomagaią, abo przeszkadzaią.

Naostatek czy niewimy ktore nam są pozyteczne, y zbawienne stworzone rzeczy.

a ktore szkodliwe, Oboietnym Affektem bydz donich sklonnem to Funtament.
Modlitwa zwyczayna.) Preludyum Staw sie przed Bogiem Z pokora, iako moy
zes, aon cie naucza drogi Duchownei y zbawienny.
2 Preludyum Pros P Boga abys sie nauczyl ytrzymal sie tego
1 Punkt Zesmy znas samych nic nieiezdesmy, ale ile znas wlasnie nic, anic ma
my. 2 Zesmy sie zebysmy byli, ani kupili, ani przeplacili, ani zasluzyli, ani upro
sili, ale zlaski darmo zczodrobliwosci Boskiey, od samego nieprzebranego zrodla w
szystkiei dobroci Boga. 3 Jsz nas dosiebie, y dla siebie iako poczatku y konca stwo
rzyl, znicze, Cos, abysmy go poznali, milowali, chwalili, zniem pospolu zyli, iego zaw
sze zazywali. Zczego wszystkiego to usiebie zamkniesz. I Zesmy sobie nic powinni
bynamniei osiebie dbac, znac siebie do siebie sie odzywac mamy, poniewasz nic, anic,
zsiebie mamy. 2 wszystko, awszysko co iestesmy, powinnismy koniecznie, wedle Spra
wiedliwosci, iako dlugiem iakiem Stworcy naszemu oddawac. 3 te powinnosc, abo ra
czei dlug, niemozemy ynaczei oddac, tylko kiedy sie wszystkich, awszystkich samemu

tylko Bogu oddamy. J Uwasz tylko samemu Bogu J azadnemu inszemu stworzeniu ani zadnei ynszey rzeczy niebędziemy bynamniei udzielac. 4 to oddanie ma sie począc zazywota, atrwac wniebie nawieki, yiako sie tu oddawac będziesz tak wniebie Boga zazyiesz. Tu sie obroc do siebie. I Jezelisz siebie iako nicz wazył, ymiał do tego Czasu. 2 Jezelis Bogu od ktoregos wszystko wziął oddawał; 3 Jezelis niedzielił miło sci twoych do rzeczy stworzonych: 4 Jezelis pragnął gorąco zupełne wniebie, ytu naziemi samego siebie Bogu oddania. Obaczywszy to co trzeba postanow, yiako Bog do serca poda umawiay sie zsobą yzBogiem.

2 Punkt Uwasz 1 Ze Bog stworzyciel Człowiekowi dozywota wiecznego dostąpienia srotki dał wszystko stworzenie, ktore wniebie, naziemi, wziemi morzu, napowietrzu. cokolwiek iest iedne przyrodzone, drugie nadprzyrodzone rzeczy. 2. ze tak koniecznie wszystko stworzenie Człowiekowi poddano, ze wedle woli yzdania swego, iako chce zle abo dobrze, onych zazywac moze, choc by tysz iako sw postoł mowi leczały gdy grzysnikom usługuią. służą iednak bo tak Bog roskazał. Ztąd to widzisz, iako dziekowac mamy szczodrobliwei łasce Bozei

za tak obfite wylanie łask, y srotkow, przez ktore zupełnie, y doskonale dostąpic mo zemy Błogosławieństwa nasze° bylesmy tylko chcieli, a sobie sami nieszkadzali. Z Ia kie nasze głupstwo y szaleństwo, ktorzy takiemi srotkami opływamy, a onych iednak abo niechcemy, abo zaniedbywamy, co cżesto cżynimy. 3 Iako niebędziemy wymo wieni przed Bogiem wszystko sprawiedliwie sądzącem, ktoremu wieczei niedostawa to, tylko same° chcenia. Tu sie do siebie obrucisz. 1 Jezeli tak wiele srodkow dozbawienia zazywałes. Z Jezeli srodkow, iako srodkow, y do tego konca do kto rego są srotkami zazywałes, cżyli ych iako bydle, bez uwagi rozumu, wedle zmysłow uciechy zazywałes, 3; Jezeli stworzyciela wstworzeniu uznawałas. Cżcita chwalita co trzeba postanow y popraw sie.

3 Punkt Uwasz 1 ze naiblizszy srodek dozbawienia, iest uzywanie stworzenia. Z, Niewszelakim uzywaniem srodkow, ale tylko dobrem, dostąpic zbawienia. 3 To iest dobre uzywanie, kiedy zwszystkie° tego cze° uzywamy Boga chwalimy, nic a nic sobie, ani zadnemu stworzeniu nieprzywłaszczaiąc. 4 Ze wszystkie Pociechy, sma ki, rozkoszy wymyslne cokolwiek sie znaiduie pozytkow nam udzielił tylko zebysmy

mu powinną cześć, y chwałę, z tego wszystkiego oddawali. 5' Że to tem koncem
człowiek stworzony, y to iego same staranie, y urząd, Boga za wszystko stworzenie
chwalić, y miłować, bo inaczei by Bog żadnego pożytku stworzenia bez rozumne y nie
mego, nieruchaiące sie nimiał. za ktorych tys powinna. Z tąd to wniesiesz. I jakie
są złości ludzkie. takomstwo, ktore sie tak rozlicznemi, y wielkiemi dobrodzieistwy
nasycić niemoże, że tyssz cząstkę Bożą iedyną, to iest chwałę Boską ukrada. Z
Jako łatwo zbawienia dostąpić możemy, bylesmy nic Boskiei chwały ktora nam
szkodliwa iest nieprzywłaszczali. 3 Że człowiek każdy ktory zawszystko stworze
nie, y we wszystkim Boga niechwali, daremno żyie naswiecie. Jezeli bowiem iaka
cześć wczłowieku proznuie niepożyteczna bywa, y odrzucona. Aczosz ty człowiecze, kto
rys iest wstanie od wszystkiego stworzenia, wszystkim rozumem, za wszystko, noga,
zawszystkie ktore sie do Boga ruszać niemogą. kiedy nieczynisz nic od stworze
nia. odcięty y odrzucony będziesz. Tu co potrzeba Postanow, apopraw sie.

4 Punkt, Jsz dwie Reguły Wużywaniu stworzenia zachowac mamy. I Stworzenia zażywac

tylko tego, wten czas, tyle, tak, iako koniec zbawienia wyciąga. Z, ktorego stworzenia zazywac mamy. poznawac mamy. zwiary S, Zzywotow, yprzykładow B, yzporządzenia przełozonych. Ztąd to wniesiesz, iako potrzebne iest swięte ono Affektu odstworzenia oddalenie, yobumarcie, od wszystkie° do cze° zła chuc, ymilosc klii człowieka. abysmy nieupatrowali, chwalebnych okazałych, upodobaiących miłych rzeczy. Z zeta kazda milosc zła iest, ktory sie niemiarkuie koncem zbawienia nasze°. 3, Cosmy slubili posluszeństwo, mamy sie wszystkich, swszystkich narządy przełozonych naszych od^da^wac. Postawow, ypopraw sie koniecznie.

Rozmyslanie 4.

O Przeszkodach do Konca, to iest grzechach smiertelnych

Modlitwa zwyczaina) Prelu^s^ I Staw sie przed Boskiem maiestatem iako winowaica głowny przed sęndzią, nagorącym prawie.

Preludyum 2, Apros abys poznał iakos wiele złego zrobił. to wszystko sobie zbrzydził, Ałaske ieżeli może być otrzymał.

I Punkt. Nieruszaiąc nic grzychow twoych. w pospolitosci uwasz, iako ciezkie zte iest, grzech smiertelny. z okolicznosci. I Z osoby, Hieronim s mowi, wielka iest godnosc zakonnych, ale barzo wietszy upadek kiedy grzeszą. Mozesz tu so bie przypomniec Co w pismie s Leuitici 4 kazano tak za kaptana iedne° Ciołka iedne° Ofiarowac, iako za wszystek lud iedne° takze Ciołka. Chryzostom s' mo wi, cosz to iest, takze to wielki grzech iedne° kaptana, iako wszystkich ludzi, wszystkie grzechy. Tak iest, tosz mow, y o zakonnikach. Z z okolicznosci mieisca, Abowiem zakonnicy są na mieiscu wysokim dla tego kiedy upadaią, ciezko sie tłuką, do tego na mieiscu s bydz niedbałem, iest wielkie Bogu obrzydzenie, ia ko mowi. Cosz to iest ze kochany moy w domu moym uczynił występek, z na mieiscu s niesprawiedliwie zył, nieobaczy twarzy moiey. zgrzyszył ADam na mieiscu s w raiu. Anioł w niebie, Judasz w szkole Jesusowei, patrz iako skarani. wymawia Czasem od grzychu niewiadomosc, ktorei zakonik nima, ktory tak wiele razy umocniony Sakramentami, Profesyą Consecracyą &c, kiedy tedy trafi

sie zakonnikowi zgrzyszyc ze złosci grzeszy.

Z Punkt Uwasz ze grzech smiertelny nieulic[z]ony. Tak Apostoł do Zydow wrg
dziale 10. chcacy grzeszacym niezest odpuszczenie. y w R. 3dz. 6 przeczytai sobie.
Niepodoba mowi ktorzy ras oswieceni a znowu upadli, zeby przyszli do pokuty.
obrazil Boga Moyzesz, y Aaron, gdy Boga przeprassał, niechciał ych słuchac. Moy
zeszowi rzekł, niemow dalei ysłowka, ale Moizesz żarliwi ochwałe Bozą. Aaron
naiwyszy Kapłan; przecie iednak niemow nic, niewysłucham. Chryzostom S.
mowi swiedci ludzie, kiedy grzeszą, łacno ych poprawic, Duchownych zadną
miarą niepoprawisz. Jakosz tu grzeszyc.

✝ Punkt 3 wzakoniech niema miec mieisca grzech smiertelny. 1 Dla Sakramentow
Pokuty, y Nayswo Sakra' czeste° uzywania. 2 Dla czeste° rachunku Sumnienia
3 Dla porzatku zakonnego. 4 dla karnosci zakonny. 5 Dla cwiczenia wdo
brem ustawicznego. 6 Dla reguł. 7 Dla slubow. 8 Dla samego Boga ktory
iest obecżny. Popraw sie wczym sumnienie masz.

Rozmyslanie V

O Przeszkodach do konca, to iest ogrzechach Powszednijch.

Modlitwa Uprzedzaiąca Zwyczaina i Preludya iako naprzeszlei modlitwie.

I Punkt Uwasz iaka sie złosc zamyka wgrzechu powszednim. naprzod zmaza ktora tak sie Bogu niepodoba, kiedy ią widzi na Duszey ludzkiey. I Ze kiedy by ią pobaczyl nasamym Jezusie; samego by Jezusa znieba wyrzucil, ychrysty Boga by niewidział. Z ze choćby kto byl swięty, nad swiętemi. Chocby iak naswietsza Panna, amiałby taki grzech powszedni nasobie, przez wszystkię wiecz nosc niewszedl by do nieba, poki by tei zmazy niepozbyl. choc by byl Bogu mily: wedle slow Panskich. nic zmazanego niewnidzie do krolestwa niebieskiego. 3. Ze choc by to przemogl, zeby wszyscy ludzie nieobrazali naimnieiszem grze chem P Boga, ywszyscy swiętemi zostali przez iego grzech powszechny. Bog by tego tak dobrego skutku ani dopuscil, ani przyiął. Wtora Złosc. I Prze szkadsaią do wiekszei laski yzaslugi. Z Prowadzą do grzechu smievtelnego. 3,

Sa, Przyczyna, ciężkich mąk wczyscu. 4. że dla twego powszednie° iedne° grzechu, prze
szkoda, bywasz, ydoczesne°, ywieczne°, drugim dobra. mała czasem rzecz przeszkodzi
do dostąpienia godności. Ve Ester krolowi.

2 Punkt Uważ iaka ciężka iest męka namaluchne drobniuchne kąski byc rosiekany, cięższa
niżeli kiedy scięty abo ćwiertowano, tak własnie małe grzechy. ykrosty choc ma
luchne kiedy człowieka wszystkie° obsiedą, iak brzytka rzecz. Aty dla małych, y
błachych rzeczy podczas. dla iedne° człowieka, dla weirzenia iedne°, dla fraszki ia
kiey, iak wiele złe° nieczynisz, y dusze wstuczki małe siekasz y Boga, Coby
smy y bestyei, y psu nieczynili,

3 Punkt Jako trudno znosic maią grzechu powszednego. 1 że wszyst
kich swiętych y męczennikow y Nas Panny zasługami, krwie wylaną
mękami, nie może byc zgładzona z Tylko sama, krwią,, smiercią, zasłu
gami Chrystusa syna Boże°, J będziesz że przydawał tych grzechow
aby krew Chrystusowa bywała tak często wylana;

Starai że sie z SS Bożemi ktorzy naimnieiszem grzechem bali sie obrazic

Boga, Jako Jan s ktory zeby y naimnieyszem słoweczkiem był Boga nieobrazil, napuscza poszedł, s Catharzyna ktora tylko sie nieostroznie obeirzała skarana, s krystyna zeby zczyszca dusze niektore wybawiła Co nieczyniła, miey ze strasz wielką nad soba,

Rozmyslanie 6

O Przeszkodach do konca, to iest O wystepkach

Modlitwa y Preludia iako przed tem,

1 Punkt, przeszkody do doskonałosci Ciągnacim, Te pospolicie są: I: zycie nieporzadne, y ztrefunku; 2: Nieuwazenie przod y posprannie y wsamei sprawie: 3: Odkładanie Co czynic ma: 4: Zapomnienie Co czynic ma: 5: odwyknienie swietych zwyczaiow. 6 Zataienie Summie nia swego przed duchownem Oicem 7 skwapliwosc wczynieniu: 8: pomiestanie, y nieprzytomnosc siebie samego: 9: Umyslne na sumnieniu zataienie, wystepkow, niedoskonałosci, błędow abo tesz Nadchnienia y poruszenia Boskiego: 10: miłosc własna: 11: wylanie sie do zabaw po mierchiownych, y rzatkie siebie samego zebranie, 12 Affekt do osob iakich,

dla ktorych wystąpic, abo zebys ich nieobrazil, łatwo, czego bys y dla wszytkich swiętych czynic nie miał, 13: Taiemne abo iawne odwrocenie serca od osoby iakiei, lubo dla przyrodzonych obyczaiow przeciwnych tobie, lubo dla iakiey urazy, gdysz y ty sam daiesz urazy, y godzisz się od syna Bozego (iaki iest człowiek) bydz odwroconem ci będzie Bog od ciebie daleko, 14 słaba wiara o obecnosci Bozei,

2 Punkt, subtelnieisze przeszkody Te są, 1: miłosc własna wduchownych zabawach zmieszana; 2: lekkie weirzenie wsie, y wsprawy: 3: Respekt na ludzie, 4 małych rzeczy opuszczenie: 5: Uciekanie przed roboką, 6: Towarzystwo zludzmy prowadzące do bespieczenstwa,

3 Punkt, Na to wszytko dobrze weyrzei, bo nietylko od zbawienia odwodzą, ale y od zakonnego zywota, Azebys skutecznie postanowiła, tak sobie mysl kiedybys konała, iaka bys chciała bydz y cobys tam czyniła abys wniebie była To teras czyn, puki masz czas,

Rozmyslanie 7

O Rozmaitych ludziach w Zakonie,

Modlitwa Zwÿczaine.

Preludium :I: stan się w zakonie miedzÿ zakonnicami świętemi od Boga postanowiąną,

2 Apros abÿs swietÿch doszła zakonnosci,

1 Punkt, Pierwszÿ pułk zakonnikow iest tÿch ktorzÿ w zakonie tÿch rzeczÿ, ktorÿch uzÿwaią,, szukaią gwałtownie chocbÿ tesz zo braza sumnienia iako to urzedow, mieszkania iedzenia, kziązek koronek, obraskow A szukaią chÿtrze przez drugie czasem ÿ przez obez Ludzkie

2 Punkt, wtorÿ pułk ktorzÿ niecza obrazÿ sumnienia w uzÿwaniu rzeczÿ zakonnÿch, ÿ chcą doskonałemi bÿdz, ale zadnÿch srotkow do dobrego nie zazÿwaią, iako to chcą bÿdz pokornemi, bez upokorzenia, umartwieni bez umartwienia, Cierpliwemi bez Cierpliwosci, Ubodzÿ bez niedostatku,

3 Punkt, Trzeci Pułk ktorzÿ ÿ zakonnikami chcą bÿdz, ÿ dobremi zakonnikami, ÿ srotkow do zakonnosci zazÿwaią, Ale tak, kiedÿ chcą, ÿ iako chcą,, To iest chcą Cierpiec, ale kiedÿ im sie zda iaka, chcą,, od kogo

chca, iak długo ze y tak winszych cnotach,

4 Punkt, Pułk czwarty ktorzy y zakonnikami dobremi chca bydz y iako kolwiek kiedy kolwiek Bogu y starszem podoba sie we wszytkiem sie podaią

5 Punkt, Piąty pułk ktorzy nietylko sie na wszytko w zakonie podaią, ale z siebie chęc maią, aby byli daleko od pokazałosci wiadomosci Urzędow chwały, ale wszyscy sie do tego maią, zeby byli wzgardzonemi, nai podleiszemi, y w podłych się zabawach obierali,

Pierwsze trzy pułki barzo złe, sa, ale naipierwszy naigorszy czwarty piąty dobre ale piąty naylepszy, Rozmyslaiący niech uwazy w ktorem pułku iest A w ktorem potrzeba, Z dobremi dobrem będziesz a ze złem, złem niechai ze sie stara stanąc mocna, przy dobrych, naprawei stronie, ze by go potem nalemia, niepostawiano,

ROZMyslanie. 8:

O Pokorze, Zakonney

Modlitwa zwyczaina

Preludium pierwsze staw sie iako smiecie iakie wedle :s: pamta

na tem swiecie 2 Pros abys tak o sobie rozumiała,

1 Punkt, Dwoiaka iest wedle :S: Bernarda pokora :1: prawdy, kiedy sie człowiek uznawa, y sobie przyznawa co iest :2: woli Abo Affectu kiedy sie takiem powierzchu pokazuie, iakiem iest wewnątrz, y iakiem sie prawdziwie być uznawa. Pierwsza bez wtorey nic nieważy, y nie iest pożyteczna, wtora bez pierwszei bez rozumna iest: oboie oras, czynic doskonałego y pokornego prawdziwie,

2 Punkt, Trzy pospolicie stopnie kładą Duchowni Oicowie :1: gardzic wszytkiemi rzeczami na swiecie, y przypatkami, kłopotami niedostatkami &c &c 2 go idzie soba, tak na duszy iako y na ciele :3: gardzic że tobą gardzą,

3 Punkt Jnszy Duchowni tak pokore kładą :1: poddawac sie wiekszemu a nie przenosic sie nad rownego a nie przenosic sie nad małego, zowią ta ką pokore, Bogata, 3 poddawac sie naimnieiszemu, A ta iest doskonała uczyn nad tem Reflexyią, y mocne przed się wzięcia,

Rozmyslanie: 9

O Materyei, Affektach, y Pozytkach Pokory

Modlitwa y Preludia Przeszłe

1 Punkt, materya pokory iest :1: iest Bog lubo go upatrowac bedziesz ile iest godzien, y wystocie swoiey y wdobroci Bogatem lubo ile iest poczat kiem stworzenia wszytkiego wzgledem ktorego Cos ty iest :2: Chrystus Pan uwazaiac lubo nature, lubo nauki lubo przyklady, Cos ty wzgledem niego: 3: wszytko wespol abo zosobna rozbierai stworzenie a wkazdem znaidziesz ze cie czem przechodzi, sam diabel, y natura, y maloscia grzechow ciebie prze chodzi : 4: My sami, lubo wedle ciala, lubo wedle przyrodzenia iako brzydcy, y iak wiele Bogu winni iako nedzni,

2 Punkt, Affekty ktoremi sie poruszac ma pokorny te pospolicie sa, :1: wzgarda siebie samego: 2: nienawidzic sie: 3: niewierzyc y niedufac sobie 4: skarzyc na sie, 5: zapominac siebie, to iest potrzeb swoich, y ten nai lepszy Affekt,

3 Punkt, pozytki pokory sa te :1: milosc abo pragnienie wielkie modli twy : 2: niedbac [illegible] na zawstydzenia od drugich: 3: zaniedba nie wszytkiego stworzenia 4: wolnosc y mestwo we wszytkiem co do boga nalezy. 5: latwo sie dac rzadzic y prowadzic, Boga y starszem

: 6 : spuſczenie się na wolą Bożą prawdziwe Uczÿn Refilexÿie ÿ mocz ne przed się wzięcia,

Rozmÿslanie 10 :

O służbie Bogu z uszczÿrpkiem naſzem,

Modlitwa zwÿczaina

Preludium, stan sie iako sługa iaki przed Bogiem z Proś abÿs mogła usłużÿć takiemu Panu,

1 Punkt, przÿczÿnÿ dla ktorÿch służÿć Bogu powinniſmÿ zuſczÿrp kiem naſzem są te :1: Przÿkład Chrÿstusow, ktorÿ abÿ bÿł usłużÿł, te mu ktorÿ go posłał Oiciec, ÿ robił około zbawienia naſzego wÿniszczÿł sie az do smierci, a smierci krzÿzowei :2: kiedÿ nie tak służemÿ Bogu, nam raczei służemÿ, dla tego żadnei od niego tÿlko od nas, ach opłakaną, zapłatę, ÿ śmierć ÿ piekło, odniesiemÿ :3: Ze kto nie służy z uszczÿrpkiem siebie samego, ten miłość własną, tuczÿ, roszÿrza, ktora mu będzie zawſze wſzÿtkiego złego, ÿ turbacyei wſzelakiei zrzodłem :4: Jezeli dla Boga słu żÿc z uszczÿrpkiem nie będziemÿ Diabłu będziemÿ musieli, wedle Ewange liey kto

miłuie Duszę swoię na tem swiecie zgubi ią, to iest diabał ią, weźmie
2 Punkt, Co to iest służyć Bogu Zuszczyrpkiem naszem Jest, żadnego dobra swego, y pożytku sobie żadnego wsłużbie Bożei abo wzakonie nieszukac, ale Bogu sczyrze samemu, dla niego samego służąc, rzeczy przykrych nayn szukac, a podane abo przypadłe miłe przyimować y znosić, Co dwoiakiem sposobem bydz może I oddalaiąc wszytko od siebie coby tylko zmysły pocieszyc mogło Z czyniąc sobie wszelaką zawsze przykrość abo umartwienie,
3 Punkt, Co to iest Bogu dla Boga służyc są, nie ktorzy ktorzy sie bydz sługami Boskiemi mienią, ale fałszywie y tylko imieniem tacy są, sługami to bowiem że są sługami Boskiemi na swoi pożytek sobie obracaią, pokazuiąc sie takiemi, y poniekąd zlego podnosząc, Drudzy zas są, ktorzy nie sobie nieprzywłaszczaią, y niechcą, żadnei od Boga nagrodi lubo wieczznei lubo, doczesznei lubo do Ducha lubo do ciała należącei, ale dla samei miłosci Bożei y godnosci y pociechy, y smaku Boskiego służą, A poniewasz dwie są, działy w Bogu, Jedne ktore się do nas sciągaia, A drugie co wsamem tylko Bogu są, pierwsze są, bydz oicem, Stworzycielem naszem, y Dobrodzieiem

wtore sa, Istota zupelna dobroc Boska dla pierwszych kto Bogu sluzy nie iest doskonaly, y nie dla tego ma sluzyc, ale dla wtorych Tak ty czyn abedziesz zbawion,

Rozmyslanie II.

O Przykladzie Pokory chrystusie Panie

Modlitwa zwyczaina

Pod II: staw sobie Chrystusa Pana pokornego iako robaczka iakiego

Z Pros abys go nasladowala,

1 Punkt, wszytek Jezusa twego przebiess zywot, a obaczysz iako nieroz dzielne towarzystwo iego byto, ubostwo Bolesc wzgrda niewdziecznosc, Praca, a daremna, w ktorem Towarzystwie Pokorny iezus byl czescia, dla woli Boga Oica, czescia dla zbawienia naszego, obacz iakiem sercem y wytrwaniem, to wszytko odprawowal,

2 Punkt, Do tego przykladu chrystusowego stosui zywot twoi abo iako zol nierz do Hetmana, abo iako sluga, ustnach iaki do Pana y krola, abo iako czastka iaka do glowy, a zosobna kazda twoie zabawe y zycie twoie bystro upatruy, czy tesz zyiesz w takiem chrystusa twego Towarzystwie

3 Punkt, Bedziesz odwaznem wewszytkiem, y kozdem sposobem nakształt chrystusa zyc to iest nasladowac Boga, wstydząc sie zes do tych czas Rosko szniei zyta nizeli Pan twoi chrystus Jezus

Rozmyslanie IZ
Jako iest Droga Dusza nasza,
Modlitwa zwyczaina

Prel. I Staw sobie iakobys miała skarb barzo drogi Z pros abys nie utraciła,

1 Punkt Uwasz iako Bog sobie szacuie, y wazy Dusze ze nie tylko wszyt ko dla nich stworzył, ale tesz co y dla ciebie samego nagotował to iest ze sam soba, Błogosławiony nawieki, y ty samem Bogiem Błogosławiona bydz mozesz, y to tobie Bog dał, Dla Boga Bog iest, Ten dla ciebie, y wiecei bo dla ciebie Bog stał sie, ciałem, Dla Boga, Bog nakrzyzu zawieszony, y dla dusze, twoiei, dla Boga, Bog tak wiele nedze, y despektow ucierpiał, y dla dusze two oiei zas okrom tego wszytkiego Bog pod osobami chleba dał sie ze choc nie przistoynie przyimuiesz y bez uczciwosci naswietszy sakrament masz, twa

dla ciebie, mieszka dla ciebie,
2 Punkt, Jako chrystus Pan Dusze ludzkie wazy, zapomniawszy godnosci swoiey, tak wiele wzgardy podiął y bolesci będąc niesmiertelnem, stał sie smiertelnem, umiłował mię, y dał mi sie wszytek dla mnie,
3 Punkt, Cosz powszytkiem człowiekowi choc by y wszytek swiat miał, choc by wszytek swiat zbawił, y diabły zpiekła wybawił kiedy dusze swoie zgubi, I Jakosz odmiane, człowiek da za dusze swoie,
4 Punkt, Jako Bog sobie wazy kazdego zakonnika dusze, ktora uwolnił od wszytkiego starania na swiecie kłopotkow, niedostatkow á swoie maietnoscią, y dochodami swemi, (Bog nachwale oddanemi) one pilnie opatruie, abysmy do brzemi byli,
5 Punkt, Jako kozdy znas wazyc ma Dusze swoie dla ktorei tak wiele duchowienstwa, y nabozenstwa wynaleziono, postanowiona, tak wiele łask odpustow nadano, Tak wiele swiętych zwyczaiow wniesione, Taki porzadek, Tak wiele pomocy do dobrego, y od Boga y od ludzi Złego wszytkiego uczyn Reflexyia,

Rozmyslanie 13

Omiłosci doskonałosci, Boga Łaski Bozey, y Błogosławien

stwa Bozego,

Modlitwa zwyczaina

Prel 1 stan sie, iakobyc Chrystus mowił, Badz doskonała iako ociec moi niebieski. Z Pros abys była,

I Punkt Uwasz iako Dobroc Boska duszom naszem ktore wielce umiłował, nie tylko chce dobrze, ale tesz bardzo dobrze, dla tego wielce pragnie, abysmy sie starali y dostąpili, iak naiwiętszei doskonałosci, swiatobliwosci, y Błogosławienstwa wiecznego, Z czego ty wniesiesz I zes powinien szukac gruntownei y szczyrze doskonałosci: Z A doskonałosci własnei stanowi y zakonowi twemu: 3: Doskonałosci, miedzy wszytkiemi twemi wzakonie swietemi :4: doskonałosci wtwoiem Urzedzie, 5 Doskonałosci wkozdei zabawie, inaczei woli Boskiei niedosyc uczynisz, y miłości ktora cie miłuie Ztąd bedziesz sie Reflesowała iezelis sie otaką doskonałosc starała, Coc przeszkadzało, nie dostawało, pomagało, A męznie sie poprawisz,

2 Punkt Jezeli powinnismy miłowac doskonałosc Dusze naszei, daleko wiecei Boga, Naidroszego nadewszytko, uwasz to słowo nadewszytko, ze iednei rzeczy okrom Boga, nadewszytko nie miec, ze Bog wszytek dobry, miły piekny,

słodki, kochany ꝛc ꝛc Ze nagradza miłuiącem siebie gdy siebie samego za nagrode daie, miłuimysz Boga nie ze nam, ale ze sobie dobry ze godzien, a my nikczemne, niegodne stworzenie abysmy mu służyli, y iego miłowali,.

3 Punkt, mamy miłowac Naimysze dobro Duszе naszei to iest łaske Boską,, y chwałe niebieską, a miłowac mamy, nie ze są nasze dobra, ale ze sie Bogu podobało one nam dać, y ztąd wieksza sie dzieie chwała Bogu,

4 Punkt, Jezely miłuiemy Boga, starac sie mamy abysmy nie sami tylko one go miłowali, ale do iego miłosci wielu, y owszem wszytkich prowadzili, a ieze li tego dokazać nie mozemy przynamniei zawszytkich miłuymy, chwalmy, módlmy Boga Jako Jako pan wołał, ze to y babka moze miłowac Boga iako Doctor y bardzei,

Rozmyslanie Czternaste,

O miłosci, Czystosci sumnienia,

modlitwa y pludia iako przed tem,

1 Punkt, Czystosc sie tu rozumie nie ciała, ale serca y nie tylko taka ze iako bydło nie ma mysli szpetnych, tak y my, ale okrom tego zebyła była, taka czystosc sumnienia, ktora, by tu wszytkie mysli osobie, wszytkie spo

sobnosci y wygody ÿ dobra własne, wszÿtek affekt ku rzeczom skworzonem wszÿtko Co kolwiek srotkuie miedzÿ Bogiem a duszą, ÿprzeszkadza, abo kurbuie dusze, wÿczÿscita, omÿta piekne uczynita

2 Punkt Jaka czÿstosc, iest Corka miłosci Boga prawdziwa a miłosci goracei, pałaiączÿ, niebaniącei się, z miłosci bowiem roscie pragnienie podobać sie Bogu, Ztąd frasunek abÿs sie nic niepodobało, Ztąd warowanie sie, wszÿtkiego tego, czem bÿs sie niepodobała, Ztąd czuinosc nad soba, ÿ nad wszÿtkiemi rzeczami, Ztąd potem poidzie mianowana czÿstosc sumnienia

3 Punkt, Ze mało to byc czÿstemi, ale trzeba byc swietnem, ÿ ozdobnem, nietÿlko ma miec serce omiecione ale ÿ ozdobione iako wieczernik chrystusow wielki, obitÿ piekny, A to wszÿtko przez dostatek cnot, trzeba abÿ był bogatem wcnotÿ wÿborne, dzieło, od ważne żÿwotem nasladuiącem chrystusa,,

4 Punkt, I umiecione serce, ÿozdobione, niewiele przÿnosi, kiedÿ porządku niebędzie, wszytko sie niewÿda, kiedÿ mieszanina będzie, Cos tÿlko będzie, okazałosci niebędzie, dla tego kożdÿ Budowniczÿ duchownÿ Nie

dzay obaczy, aby swego czasu na swem mieiscu, swem sposobem, porzą
tkiem czynil wszytko, aby chwalic sie mogl z oblubienico, sporządzil we
mnie milosc abo z tem Co mowil sporzadzil stopnie na tem Padole placzu
asz sie obaczy Bog w syonie,

O taka sie czystosc sumnienia staraimy,

ROzmyslanie Pietnaste

O uzywaniu Reflexiei

Modlitwa zwyczaina

1 Preludium 1 staw sie iakobys miedzy zasadzkami nieprzyiacielskiemi tu na tem swiecie zyla, Co sie to zawsze iest ostrozny

2 Pros abys taka byla

1 Punkt. Uwasz iako potrawy choc naikosztownieisze, kiedy niebedą osolone, rzeczy choc naikosztownieisze y naipiekniey sze, kiedy niebeda od slonca oswiecone, abo malo, abo nic niewaza, tak y dziela cnot iezeli, z rozumem złączone niebeda, ani iasnosci, ani smaku zadnego miec niebedą, Rostropnosc bowiem iest, Cnot wszytkich nie slowem tylko, y sola, ale zywo

tem, dla tego Rostropnie sobie postępowac, to zaiste iest, podczciwie chwalebnie, y doskonale, po ludzku, wedle Boga zyc, A Rostropnie sobie postępowac nie moze, kto nie uwaznie zyie, abowiem to iest Rostropnosc uwazyc wszytkie okolicznosci miesca, czasu, osob, zc zc

2 Punkt, Zycie pospolite w zakonie, bez naganÿ, ÿ grzechu iest uwaznie sobie postepowac, tak bowiem zÿiąc wswiatlosci zyiesz, iako rozum roskazuie, ÿ rzecz wÿciaga, ÿ Bog sam prawda ÿ stotna wÿciaga ÿ zakonnosc ÿ karnosc, a tak zaiac, kto zbłądzi, A iezeli sie trafi zbłądzic, łatwo sie taki obaczÿ, ÿ poprawi,

3 Punkt Ta cnota wszÿtkiem zaiste potrzebna ale zakonnem naibardzei, ze zakon bez takiei opatrznosci ÿ czuinosci, stac nie moze, ÿ cokolwiek iest dobrego zkąd iest, ÿ puki to będzie wswoiei statosci pieknie zakon poidzie, A na cosz meditacie, Na co zamÿkanie sie narozmÿslanie, Na co Rachunek sumnienia tak czesty Wisÿtacÿie opowiada win zc zc tÿlko dla tego abÿsmÿ sie obaczyli abo zebÿ kto inszÿ abo przełozonÿ nas, ÿ zakon upatrowat we wszÿtko do naimnieÿszÿ rzeczÿ wgladat, kto tego nieczÿni, nie ma wiadomosci wrzeczach, nie iest dzilnÿ, iest gnusnÿ ozięblÿ, porÿwczÿ,

niecierpliwy, nie karny, zakamiały nieuzyty, nic mu sie niepodoba, niekontent z stanu mieisca uczyn nako Reflexiią, aprawde, powiedz,

Rozmyslanie szesnaste

O Miłosci Powołania Zakonnego,

modlitwa zwyczaina.

Prel 1 Mes sobie przed oczy powołanie, ktorego Apostoła,

: 2 Apros abys mogła poznać wielkosci Łaski Bozei

1 Punkt, Powołanie iest zywotem Dusze naszei, Dusza nasza nędzna puki byla na swiecie, Bogu służyć y zyc dobrze niemogła, ale skora do zakonu wstapiła zyie, bo Bogu służy samemu, Jezeli tedy miły nam zywot, czemu, nie powołanie nasze,

2 Punkt Powołanie iest Dobrodziei y zbawiciel nasz ktory nas zkrainy nie urodzainy ubogiey wyrwawszy, na pastwiska zaprowadził obfite, ktory od Tyranstwa okrutnego y niewoli swiatowei nas wyzwolimszy, do wolnosc synow Bozych popisał, miesy wszytkie y okowy ciezskie ktoremi iako nie wolnicy piekielni okowani byli zrzucił,

3 Punkt yest iako skarb iaki kosztowny zktorego wszytko dobre wycho
dzi, ze iusz nie stokrotna zapłate, ale tysiąc kroc stokrotna zapłate bierze
my mamy zniey, dobra wszytkie duchowne y doczesne, mamy wolnosc do nie
ba, mamy wszytko poczcziwie, mozemy wszytko okrom grzechu, bylesmy
takiemi byli iako opisano mamy zniey dostatek wszytkich potrzeb, bez kło
potu, zabiegow grzmotow, frasunku, mamy y pociechę od swiata, pociechę
od siostr, pociechę od starszych, y przyiacioł zc zc,
4 Punkt yest port bespieczny, zktorego do wiecznosci szczesliwei wniść
mamy, abowiem iest znakiem pewnem, kozdego powołania do nieba, y
nie tylko znakiem, ale y sporzadzenem do nieba y zbawieniem naszem,
wzieli mytrwamy,
5 Punkt Uwasz iako rzadki iest ktory by żył wedle powołania swego,
ktory by wiele waszył, chwalił, czcił, ktory by obyczaimy y uczynka
mi wyrazał powołanie swoie, wiele takich iest ktorzy zwodza, za
wodza, oszukiwaia drugich, ze czynia sie zakonnikami, a sa fał
szerzami Ogroby pobielone,
6 Punkt niedosyć zakonnikowi bydz dobrem, ale bydz dobrem wedle

Regul y powołania swego, Trzeba tedy aby a nic ani zakonnik do skonałosci nieopusczał ktorey by za łaską Bozą dostąpic mogł,

Rozmyslanie Siedmnaste

O miłosci wytrwania w zakonie, abo w zabawach

Modlitwa zwyczaina,

Prel I stam sobie iako człowiek niestatecznij iest podobnij łodzi na morzu kto ra zanammieyszem wiatrem chwieie się, abo podobnij wietrznikowi

Z pros owitrwanie y statek,

1 Punkt, Uważ iako człowiek nie miłuiący wytrwanie podobny iest buduią cemu na piasku, powstanie deść wiatr, wszytko obali, Tak kto na ponurchow nych nabozenstwach iako phariseus, na respectach ludzkich, na Affektach swoich, zakonnosc powodzi, za okazyią małą, upadnie, kozde scze pienie mowi Chrystus ktore nieszczepił ociec moi, bedzie, wykorze nione, to iest kto niechce nasladowac Chrystusa wdoskonałosci ia ko ociec niebiesky, iako mowi, Bądz cie doskonałemi iako ociec z nieszczes

ie upadnie, To grunt wÿtrwac iako Chrÿstus, ktorÿ mogac zstapic zkrzÿ
za niestapił,

2 Punkt podobnÿ iest obrazowi malowanemu, ktorÿ zda sie chodzic aon
stoi, zaprawde ymÿ postanowiamÿ, obiecuiemÿ, slubuiemÿ, aiako malo
wani stoiemÿ, nic nieczÿniemÿ Ras tak drugi ras inaczÿei, Tu chce
bÿdz dobrem, adługosz to, okazÿia, przÿdzie postaremu, Omoi Je
zu czemusz iusz niekoniec tego niestatku mego,

3 Punkt, Nasladui tÿch krow co Arke Panska prowadziłÿ ani naprawice
ani nalewice ustepowałÿ, ale prosta droga, Betsamicka szłÿ nieoglądałÿ sie
napozastało cielatka, tak ÿ tÿ zaprzaksszÿ sie wlekkie iarzmo chrystusowe
wdrodze przÿkazania Zakonnego postepui, nieoglądaiąc sie iako Lotowa
zona na zadna rzecz, niepostawaiąc, nieoczagaiąc, nietesknąc Jako one
zwirzęta Ezechielowe, tÿlko przed soba chodzili, gdzie duch popedział
tam szłÿ, Tak ÿ tÿ co masz wręku, do czego cie naznaczono, to czÿn
doskonale, zserca, z dusze,

Nakoniec zmow uwaznie psalm 60 ÿ 143 Przeczÿtai sobie do tego August
ina s Rozmowÿ Rozdział. 33 ÿ 34 onasladowania Cresona ksząki 3 Ro

Rozmÿslanie Osminaste
Omitosci slubom ÿ Regut Zakonnÿch
Modlitwa zwÿczayna

Prel 1 staw się, iako oblubienca Chrÿstusowa na wßÿtko powolna,
2 pros abÿs wierna bÿta,

1 Punkt Uwaß ze kozdÿ zakonnik iest zotnierzem, ÿ wßÿtek zÿwot iego zotnierstwem, a kozde iego dzieto, abo robo[illegible] potiezka oręze zot nirza tego sa, slubÿ, oręze zaiste lekkie, ale iako orle skrzÿdla nie ob ciazaiace, mocne zaiste, na Boga samego ÿ piekto walecrne, bÿtes tÿlko tego oręza zazÿwat zwÿciezÿtes, ÿ pamiatka, sama iest zwÿcięstwem, nigdÿsz tedÿ darmo niechai nieleza, abÿ niepordzewiatÿ, amÿ bez broni, zebÿsmÿ niebÿli obaleni, Uwaß ziaka pilnoscia, chowa zbroie ÿ oręze swoie zotnierz tak ÿ tÿ slubÿ swoie,

2 Punkt, Zakonnik kozdÿ iest iako budowniczÿ iaki Buduie bowiem dom nie ręka czÿnionÿ wniebie, dom doskonatosci, nakßtatt sÿna Bo zego, Tego domu fundamentem sa, slubÿ zakonne, abowiem bez:

slubow zaden stan, y zadna doskonałosc nie moze stac, tak dalece ze ÿ swiedcÿ ludzie chcac bÿdz doskonali, bes tÿch slubow, iezeli nierzeczą przÿ mniei checią, affektem, nie mogą, bÿdz, a poniewasz, slubÿ są, fundamenta doskonałosci, ÿ ich umocnienie y dobre postanowienie wszÿtkiego domu iest bespieczenstwo, zaiste ziaka, pilnoscią, fundamenta bÿwaią, zakładane, ÿ zachowane, złaka, ÿ owszem zwiętsza slubÿ maią, zachowane, abÿs do tego przÿsc mogła zakładai ze ie na opoce na chrÿstusie Panie, iako powiedziano á opoka, bÿł chrÿstus,

3 Punkt Zakonnik iest iako robotnik zapłata tego robotnika na tem swiecie zadna nie iest tÿlko slubÿ ÿ Regułÿ zakonne to mu bowiem bog dał za wszÿtko co na swiecie dla niego opuscił Dla tego iako sobie wazÿsz zapłatę, na ktorąs ciesko nielekko robił Tak tesz slubÿ ÿ Regułÿ sobie poważai, Tak bowiem iest ona perła ÿ ona rola, na ktorem bogatÿ skarb zakopanÿ, od ktorego kupiec niepierwei odszedł asz przedał wszÿtko, Jakob patrÿarcha cieszÿł się wielce umieraiąc ze miał cząstkę maietnosci swoiei, ktorą własną pracą nabÿł gdÿ do Jozefała mowił Daięc cząstkę moię, okrom działu inszego zdrugą bracią, á cząstkę tę, ktorąm własnie sam

nabyl Tak y my sie cieszmy teras gdysz obaczymy przy smierci ze niszkad pociechy miec niebedziemy tilko slubow a Regul zachowanie,

4 Punkt Zakonnik nie Reguly abo sluby ma milowac, ale zachowanie ich, niepozyteczna to milosc chwalic sluby Reguly iako swiete dobre, aucsynkiem, co inszego pokazowac, Reflectui sie tu na sie, dla czego Reguly y sluby, y dla ktorych okazyi niebywaia, od ciebie zachowane, a przed Bogiem prawde po wiedz iezeli tesz to godna rzecz aby dla nich Constitucyie y sluby byly opuszczone, y Bog byl obrazony, y doskonalosc sie psowala popraw ze sie,

Rozmyslanie Dziewietnaste

O slubie ubostwa Zakonnego,

Modlitwa Zwyczayna

Pre[l] 1 staw sobie pielgrzyma iakiego, ktory aby byl wolnieszy do chodze nia, lekko barzo, sie wyprawuie wszytkie ciezary z siebie sklada,

2 pros abys dobra ubostwa poznala,

1 Punkt Ubostwo iest cnota, ktora, dobrowolnie wszytkiemi rzeczami gar dziemy kontentuiac sie, bez czego sie zadna, miara, obesc nie mozesz Uwasz to slowo zadna miara,, Przes co wyrzucaia, sie wszytkie potrzebne

zbÿtnie rzeczÿ àbÿdz, zyc, bez nich mozesz, wedle Reguly twoiei, Tak chrÿ stus uczynil, ktorÿ to tÿlko mial bez czego sie, zadna, miara, obÿśc niemogl prze bieʃz zÿwot chrÿstusow wubostwie, obaczÿsz, co mial swego,

2 Punkt stopnie Uboʃtwa sa, :1: niemiec prawa wladzÿ, wlasnosci, Panstwa za dnego ani mocÿ, nad zadna, ÿ naimnieisza rzecza,, co iest istota ubostwa, Ztad niegodzi sie pozÿczac odmieniac darowac, bez woli starszego, Ztad trzeba nam pilno zachowiwac te, rzeczÿ ktorych uzÿwamÿ zdozwoleniem, gdÿʃz nie naʃze sa, chrÿstusowe nam tÿlko złaʃki iego pozwolone,:2: zebÿsmÿ tÿlko tego zazÿwali co starszÿ pozwoli,:3: zebÿsmÿ sie usmieckich orze czÿ potrzebne nam niestarali, choc bÿ dobrze ÿ starszÿ pozwolil, 4. zebÿ smÿ mieli, ÿ pragneli rzeczÿ naipodleiʃzÿch, iako ubogiem przÿstoi 5 zebÿs mÿ sie nieʃrasowali kiedÿ abo dla potrzebÿ iakiei, nam iaka rzecz bedzie odebrana, abo starszÿ kiedÿ zechce wezmie, ÿ owʃzem ztego sie weselili ÿ chlubili ze doskonalszemi nas czÿnia,,

3 Punkt wiele nas do tego Ubostwa wiedzie, okrom tego ze sam chrÿs tus Pan :1: ze ubostwo iest naisposobnieiʃzem srotkiem do doʃkonalosci dostapienia, iako chciwośc iest wʃzÿtkiego zlego zrzodlem, tak chciwo sci wÿkorzenienie wʃzÿtkiego dobrego Poczatkiem :2: ze iest murem

przeciwko zdradom czartowskiem :3: ze iest Matka, cnot ktora nas ÿ Bogu miła, ÿ ludziom czÿni, 4: ze iest pozyteczna do robot zakonnÿch ·5· ze nam niebo otwiera, ÿ błogosławienstwo wieczne Błogosławieni ubodzÿ po miedziono, oto wszÿtko starai sie usilnie, chcesz li bÿdz wniebie,

Rozmÿslanie Dwudzieste

O ślubie Czÿstosci Zakonnei,

Modlitwa zwÿczaina,

Prelud 1 stan sie idącą za Barankiem pasącem sie miedzÿ Liliami 2
Pros abÿs mogła za niem chodzic,

1 Punkt Cel ÿ koniec czÿstosci duszney ÿ cielesnei upatrowac mamÿ, abÿsmÿ bÿli iako Aniołowie, całoscią, ÿ pieknoscią, affektem ÿ mÿslą, do czego przez szesc stopniow przÿsc mozemÿ 1 iest oddalac od siebie Cokolwiek smiertelną zmaze przÿniesc moze na ciele, ÿ na mÿsli, 2 strzedz sie niedbalstwa wodrzuceniu powszechney zmazÿ, ÿ naimnieiszei 3 strzedz sie abÿ zadna szpetna fantazÿia, ÿ mÿsl nieburzÿła wnas pozadliwosci zaras, wÿrzucąc takie fantazyie :4: Ustawicznie sie bawic nabozniemi mÿslami z Panem Bogiem, ÿ umartwieniem, 5 poczciwosc ÿ statek

tak przy drugich, iako przy samem sobie zachowac, y owszem bardzei przy samem sobie,

2 Punkt wiele nas do tei cnoty pociaga 1 ze ia, Bog tak umiłował ze matke syna swego, zawsze czysta chciał miec, y panienki swiete mękami, wylaniem krwie, one sobie dostawały wszyscy swieci co mogło bydz naiciezszego to czynili by tylko iey dostapic mogli przypomniei sobie s Dominika: s: francisszka a naibardzei s Benedikta :2: ze wiele pozytkow przynosi go towe czyni serce do niebieskich darow, do niebieskich roskoszy pociech duchownych, y z bogiem sie bawienia :3: ze niebydz wtei cnocie nietylko ludziom ale samemu sobie obmierzły taki wes przykład z drugich takowych

3 Punkt sposoby dostapienia tey cnotey sa te 1: Pokora y poddanstwo Bogu, od ktorego tego daru ustawicznie trzeba zebrac, a z daru nietrzeba sie chlubic 2 cswiczenie się wcnotach rozmaytych :3: odrzucac rozmowy bespieczne mile, niebawic sie z takiemi z ktorych czuiesz poruszenie iakie w sobie, Towarzystwa sie z drugiemi warowac zbytecznego 4 strzedz sie wszelakich okazyi, z daleka, 5 wielka, straz miec, bardzo wielka nad zmysłami swemi :6: zachowanie Regul ziolaścza ktore sa oczystosci :7:

sczyrosc sumnienia na spowiedzi, 8 szukac pociechy w Nabozenstwie, 9. strz edz sie wolnosci, smieszkow, zartow ꝛc ꝛc O Błogosławiźni czystego serca

Rozmyślanie Dudzieste Pierwsze,

O ślubie Posłuszenstwa Zakonnego

modlitwa Zwyczaina,

Prelud 1 stan sie idąca, za Barankiem pasączem sie miedzy liliami

2 pros abys mogła za niem chodzic

1 Punkt Cel y koniec czystosci duszney y cielesney upatrowac mamy, abysmy byli iako Aniołowie, całoscia, y pieknoscia, affektem y mysla, do czego przez szesc stopniow przysc mozemy, 1. iest oddalac od siebie cokolwiek smiertelna, zmaze przyniesc moze na ciele, y na mysli 2 strzedz sie niedbalstwa wodrzuceniu powszechney zmazy, y naim ieyszei: 3: strzedz sie aby zadna szpetna fantazyia, y mysl niebursz ta mnas pozadliwosci zaras, wyrzucac takie fantazyie 4. ustawicznie sie bawic nabożnemi myslami z Panem Bogiem y umartwie niem 5: Poczczywosc y statek tak przy drugich, iako przy samem

sobie zachowac, y owszem bardzey przy samem sobie,
2 Punkt Wiele nas do tei cnoty pociąga 1 ze ia, Bog tak umitowat ze matkę, syna swego, czysta, chciał mieć y panienki swiętę, męk ami, wylaniem krwie, onę, sobie dostawały wszyscy swieci Co mogło bydz naicieszego to czynili by tylko iey dostąpic mogli przypomniei sobie s Dominika s francischa a naibardzei s Benedikta 2 Ze wiele pozytkow przynosi gotowe czyni serce do niebieskich darow, do niebieskich roskoszy pociech duchownych, y z bogiem sie bawienia 3 ze niebydz wtei cnocie nie tylko ludziom ale samemu sobie obmierzły taki. wes przyklad zdrugich takowych,
3 Punkt Sposoby dostąpienia tey Cnoty są, tę 1 Pokora y poddanstwo o Bogu, od ktorego tego daru ustawicznie trzeba zebrac, a zdaru nie trzeba sie chlubic 2 Cwiczenie się wcnotach rozmaytich 3: odrzucac rozmowy bespieczne mite, nie bawiac sie z takiemi z ktory ch czuiesz poruszenie iakie wsobie, Towarzystwa sie zdrugiemi warowac zbitecznego 4 strzedz się, wszelakich okazyi, zdaleka

5 wielka, strasz miec, abardzo wielka, nad zmyslami swemi :6·
zachowanie Regul zwlascza ktore sa, oczystosci 7 sczyrosc sumnienia
na spowiedz 8 szukac pociechy wnabozenstwie :9: strzedz sie wolnosci
, smieszkow, zartow zc· O Blogoslawieni czystego serca,

Rozmyslanie 22

o Goracosci Ducha

1 Punct potrzebna barzo iest goracos Ducha zakonnikowi, do slusby B· wslusbie Bozy, y Poslusbie B· y do kazdy ktora kolwiek iest slusba Boza Ty cztery czesci sa, doskonaly goracosci Ducha, aby do slusby B· predko przybyt wslusbie B· goraco postepowal, y poniey wgoracosci nieustawal y zawsze lubo sposobny lubo nie wesoly lubo smutny, poczciwa, abo nie rowno, zawsze ochotnie Boga chwalit, dla Boga wszystko robil,

2 Punkt Badz goracem, meznem y statecznem wsprawach wszystkich iest to skutek milosci B, milosc zas kiedy mezna iest, iest iako smierc, nic nieczuie, nic nieuwaza, wszytko zwyciesa, Dla tego mily zakonniku

ieżely wzakonie, lubo wnabożenstwie, lubo zabawach zakonnych iakich kolwiek teskniʃz, niepodobać sie nie miłosc, znak pewny że nie maʃz gorąco sci ducha, ales oziębły leniwy, gorącosc ducha niema nic trudnego,

3 Punkt Gorącości, iest to, iako zaprawa iaka ktora, Panu cokolwiek offia ruieʃz, zaprawiaʃz, że mu smaczne są, przecinnem zas sposobem, oziebłosc iest iakas iadowita trucizna, że Panu, samemu, kiedyby niebył niesmier telny, smierc by przyniosła, a poniewaʃz tego niemoże, obmierzłosć y zrzu cenie Błogosławionemu Boskiemu sercu czynią, żes oziębły (mowi) wyrzucę, cie zust moich, A przecie lekka rzecz zda sie zakonnikowi oziebłem bydz, Patrz, Bog ktory iest ogniem wszytko trawiącem ktory wszytko może, oziebło sci zniesć y strawic, niemoże,

4 Punct Gorącemu zakonnikowi nie może nic sie stac ʃzkodliwego, iako wo sk od ognia topnieie, tak wszystkie przecinnosci ciała swiata, dyiabła pokusy wszytkie y trudnosci, ustepuią, przed gorącem zakonnikiem, po wiada Bonawentura :S: że nagorącem garku niesiadaią, muchy, y ieden Duchowny Ociec drugiemu poradził Uday sie dogorącosci, a znaydzieʃz Pokoy,

Rozmyslanie 23

O Pobudkach do Goracosci Ducha.

1 Punkt, pobudka do gorącosci ducha iest, że mało y ladaco y słabo cnot mamy pokaze to zaras, sumnienie, gdy sie obezrzysz naprzeszty zywot trzeba tedy powetowac, pospieszyc zeby, y małe y słabe cnoty rosły y pomnazały sie, Nedzny zayste był by kupiec, ktory przez wiele lat chandluiąc ledwo szelag zyscze, daleko my nedznieyszy ktory kwiat zywota naszego, abo nic abo mało zasłuzylismy

2 Punkt, Druga pobudka iest słabość y niestatek wcnocie, wiemy że pod czas y zgrzybiała, y zastarzała cnota obaliła sie, meza wedle serca Boskiego y tak wwielu cnot wycwiczonego Dawida iedno mgnienie oka, ie dna przechadzka, iedno Proznowanie, iedna Altana skruszyła, y mimoecz obaliła, yjezeli tedy, kolumny niebieskie upadaią, y łamią, sie, a co sie be dzie działo zeszktem naszem, dla tego ma bydz cnota gorącoscią, naprawawana, umocniona, zachowano,

3 Punkt, Trzecia pobudka czas krotki, kt krotki bowiem zywot nasz, a

bowiem skonczony iest, obaczyſz przyskonaniu iak krotki był zywot kro
tki iest, ktoſz wie dzis czyli iutro koniec, krotki bo oziebły, dla tego choc
długo zyie, krotko zyie, abowiem iedna wgorącosci ducha godzina mietſza
iest u boga nizeli tysiąc lat oziebłych,

4 Punkt Wielośc lepiey y gorecy słuzących Bogu ktorzy choc młodſzy y laty
y wzakonie, biezą leca, do nieba anas Starszych uprzedzaią, iezelismy tedy
zaniedbali uprzedzac, ich, biezac zaniemi y doscignąc ich staraimy sie zeby
smy sie przed Bogiem niezawstydzili, Jako Aug: S: mowił Jako ci y te mo
gli, a ty niemozeſz,

5 Punkt Pobudka: S: ta wielośc nadchnienia Boskiego pobudek dodobrego
ustawicznych, zatwardziałe takie serce, zaslepiony taki człowiek, ktory teo
nieczuie y niewidzi, bezecnego, zapamietałego, niepoczciwego takiego
człowieka zowiemy, ktory sie ranami B: y meka niewzruſzy, A my co kto
rzy przes tak wiele lat niepobudzamy sie dodobrego, krew chrystusowa
nic wnas sprawic niemoze do tych czas

Rozmyslanie 24

O ynszych Pobudkach Ducha goracego

Punct · 1: Pobudza nas tak wiele postanowienia odwag, Resolucyey, ktore smy popisali Bogu Offiaruiac, ani wszymy nanie daleko wiecy nieczynimy iakosmy na Rozmyslaniu postanowili,

Punct · 2: wstyd, y zal wieczny, ze Zakonnicy kiedyby mieli byds poke pieni, nie dla czego ynszego tylko dla oziebłosci swoiey, aiezeli zbawieni beda, tedy barso nisko beda, wzgledem drugich ktorych mogli przewyzszyc wniebie, kiedyby byly goracemi,

Punct : 3: Nadzieia, ze mozemy nagrodzic prszeszte, oziebłosci, y niedbalst wa zywota przeszłego iak wielesmy dobrych uczynkow zaniedbali, iak wiele cosmy robili ladaiako, modlitwy, iakie, mysli iakie, Przynamniey tesz wzdy kiedy niech sie ocknie uboga y nedzna dusza nasza, aniechay wzbudzi wsobie tak wielka, goracośc zeby wszystkiego powetowała,

Punct 4: Serce nasze ktore iest takiey Condycyey że przes oziebłośc bywa im daley tem barziey skurczone, akto wie iezeli nie wkrotce

tak sie zamknie, ze ani odrobiny, ani promyczka łaski B. abo nawiedze
nia B.o niebedzie mogło przyiąc, ktora moze bydz wietsza nedza,
Punct: §: Pobudza nas naostatek żebysmy nieutracili tego co mamy
iezeli oziębłemi bedziemy, wiele ich niewierza, dla tego tesz wiele wpie
kle gore. A prawda iest co powiedział CH – kiedys oziebły, wyrzuce cie
Obaczmy sie. P.' Ame,

Rozmyslanie ostatnie, iakiem sposobem Ducha na bytego zatrzymac

Modlitwa uprzedzaiaca zwyczayna. Prelud. Pierwsze, staw sie przed Bogiem iakoby cie nauczał sposobu zycia napotem abys. usłuchała y czyniła Pros. Pana Boga Tu sie tylko nauki podadza, zebys ie uwazywszy lat zyc postanowiła

Naprzod nakazdy rok odprawuy to rozmyslanie abo ynsze ktore sie podo ba wedle czasu sposobnego oddaliwszy sie od wszystkich zabaw a samemu tylko Panu Bogu słuzyc, zniem sie samem tylko nabozenstwy zabawiaiąc, wszystka sie udawszy nacwiczenie, wcnotach, y umartwieniu Anay barzi

naupatrowania zywota swego przeszłego, Co tak moze bydz : 1 : Jako sie miałas ku Bogu, a tu nalezą modlitwy, Rozmyslania, msze Communie, y ynsze co do Boga nalezą : 2 : Jako ku przełozonem y starszem iakos szanowała, miło wała, wazyła iako Chrystusa : 3 : Jako ku społ zyiącym rownym sobie abo mnieyszym, a tu nalezą powinne poszanowanie pospolita (pospolita nie prywatna abo zmysłona miłosc : 4 : Jako ku poddanem, tu nalezy rownie wszytkich miłowac, y o wszystkich sie iednaka starac, karnosc, czuynosc, łagodnosc wrządach, y roskazowaniu, a niewydawac sie ma przełozony zszkoda duszę swoiey nawrzedzie swoiem Chcąc wygodzic drugim : 5 : Jako ku sobie czescią wz gledem ciała czescią wzgledem duszę, tu naleza umartwienie zmysłow y passyey abo na mietnosci swoich, wzgarda wczasuw, chec do cnoti statecz na, to iest pokora, miłosc, Cierpliwośc ; 6 · Jako ku slubum Ubostwa, wo drzuceniu rzeczy zbytnich, Czystości czy Anielska wmysli słowach, wopatrzeniu, iaka zabawa zobcemy zc zc · Posłuszenstwo czy proste, slepe, ochotne, : 7 : Jako ku Regułum pospolitem, y szczegulnem urzedum abo zabaw twoich, Co przeczytac y przezrzec sie : 8 : Jako ku po

rządkowi do mowemu y rospoządzeniu czasu, 9: Jako ku rachunkum su
mnienia :10: ÿako ku życiu pospolitemu zakonnemu 11 ÿako ku gorą
cosci Ducha co dziennÿch wsprawach swoich :12: ÿako wzabawach
powierzchnÿch do czego należÿ pomiarkowanie nie mÿlanie sie do
zabaw, do tego uważÿc dla czego ÿ dla iakich pobudek te zabawÿ
przÿimuie, czÿ sposłusseństwa czÿ zcheci, czÿ zmiłosci, czÿ dla prozno
sci, ÿ upodobania sie drugiem to czÿnie, czÿ dla moieÿ prÿwatÿ, iednem
słowem ieżeli iest prosta ÿntencÿia :13: ÿako ku wÿstepkum, ÿ namie
tnosciom własnem nieuskromionem, wczem naczesci wÿstepuie :14:
ÿako ku cnotom ktorÿch niemasz, apotrzeba wktorÿch sie niecwiczÿs
apotrzeba To wszÿtko trzeba uważÿc, wtem sie przerzec, pilnie, ana
znaczÿc co złe, co poprawic, ÿ nato oko wmodlitwach, ÿ w Examinach
zawsze miec, to wmodlitwach Panu Bogu zalecac, ÿ ato prosic: A
tem wszÿstkiem bedzie sie uczÿła goracosci ducha, A ieżeli bedzie
potrzeba wÿspowiedaÿ sie zprzeszłego żÿwota, ÿ wziąc rade do dobre

a poprawic sie,
Drugi sposob. do zatrzymania Ducha, Nakäzde pul rocze iezeli moze temze sposobem porachowac sie iako przed tem nakazdy rok tylko wtem rocznica, ze na kozde pul rocze tylko przes trzy dni zabawic sie a potem sluby swe zakonne przy komuniey prywatnie odnowic,
Trzeci, sposob - nakazdy miesiąc co moze bydz przes dzien äbo dwa przy ynszych zabawach, tylko, starać sie abys barziey sie do Boga miała, milczenie barziey chowała, dłuzey sie modlitwami bawiła, ätem czasem znalaszszy czas rzetelnie na przeszłe puncta Co roznie wsgla data,
Czwarty sposob Na każdy tydzien zwłaszcza wniedziele, uczynic sobą rachunek iakos przeszły tydzien przezyła, obaczyc defecty, cnoty abo postepek, abo niepostepek ä mocno postanowic poprawic sie Ado brze tak zasmiesza, poki sie barzy człowiek, uważać, kedy ma przeszkody Cnot, y przyczyny wystepkuw - amianowicie uważać, iako modlitwa Co dzienna, examina, czytanie. Xiązek duchownych, Paciersi

odprawowanie tak w Chorze iako y prywatnych w modlitwach w umartwie
niach, na urzedzie, w czem czesto przestepuiesz, w czem zły przykład dany domowem
abo obcem

Piaty sposob na kazdy dzien rano na modlitwie zawsze wzbudzai do goracosci du
cha, stawiwszy sobie przed oczy ile moze bydz wszystkie zabawy swoie przy
szłe, przes ten dzien, na ktore prosta yntencyia uczyniwszy, protestowac sie ze
cokolwiek bede czyniła, to wszystko szczerze dla samego Pana Boga iak
naydoskonali odprawowac, myslac sobie, czy tesz to iusz nie ostatni dzien,
ktorego sobie na wieki zarobic masz, y to tesz zas ieszcze nic dobrego nie
uczyniła, przynamniey teras czynic postanow,

Szosty sposob iest ustawicznie przed kazda sprawa, y po sprawie ze
brac sie z soba, y obaczyc, cos y iakos Amianowicie czesto acty cnot s
do Pana Boga wzbudzac,

Siodmy sposob na pewne swieta uroczyste lubo tesz zakonu twego
Abo, na dzien Patrona twego, abo do ktorych swietych masz nabozen
stwo, w te bowiem uroczystosci stosuiac zywoty swietych z soba trzeba

nayḃarziey sie nabozenstwem bawic, y wczem mozesz choc nnamnieyszey rzeczy oniych nasladowac,

Osmy sposob iest, Dzien wescia do zakonu zawsze obserwowac, y rachowac sie mowiąc, Na cos przyszła,

Bernar Bernarda Swiętego

O Troiakiem Miłosierdziu Mowa,

Zmiłui sie nademną, Boze, wedle wielkiego miłosierdzia twego, Jako grzechy iedne są, małe, drugie srednie, trzecie wielkie, Tak y miłosierdzie iedne małe, drugie srednie trzecie wielkie, Wielki tedy grzesznik, wielkiego miłosierdzia potrzebuie, aby gdzie przebrał wystepek, przebrał tesz y łaska, Małe miłosierdzie iest: kiedy czeka, a nie ras karze grzesznika, Małe, mowie, nie wsobie, ale względem inszych, Bo inaczei wielka to y bardzo wielka ze czeka y cierpi grzesznego, złego człowieka Bog, abowiem nie czekał grzeszącemu Aniołowi ale go zepchnął, grzeszącemu tesz pierw szemu człowiekowi odwłoki nieuczynił, ale zaras wypędził z Raiu

Teras iuſz czeka, wybacza, cierpi, lat dziesięć, dwadzieſcia aſz do ſtaro
sci, y zgrzybiałosci,
O kiedy bysmy uważyli iakie y iak częſto grzechy co dzien dzieia, sie
ci zaſz, nie za lekkie grzechy mamy, ktore Pan Bog zaras wiecznie ska
rał, Niedziwui mysz się, ze prorokowi ustąpiły nogi, bieg się przewinęły
lat ponieważ zarliwem się stał nad nieżbonemi pokoi grzeſznych wi
dząc, Jezeli to grzeſznicy sami mowią, iakosz bardzei wie Bog lecz to iest
łaſka y moi krzyża Chrystusowego, Zyię ia, mowi Pan, niechce, smierci grze
sznika, ale aby raczei się nawrocił, y zył, Jakoby chciał rzec, chocby nie
chciał zydowin Zyie ia, Niechce smierci grzeſznikow, ktorym Umarł dla
grzeſznikow, Chce, aby była pozyteczna smierc moia, y obfite przez nie było
odkupienie, *To tedy Miłosierdzie Pańſkie ze oczekiwa karac, gotowy od
puſcic nie w ſobie, ale względem drugich nazwałem, abowiem to same do
zbawienia niepozyteczne, iowſzem sądu potępienia przyczyną, ze mu
ſza mowic, Tos uczynił, a milczałem,

Sluchaimy Apostoła wedle zwyczaiu swego ostro mowiącego, Abo bogactwami dobroci Boskiey y Cierpliwoscią długą gardzicie, A za niewiecie że Cierpliwość Boska do pokuty was przywodzi, A ty sobie w zatwardziałosci twoiey, y w sercu niepokutuiącem skarbisz gniew, dzien gniewu, skarbisz mowi sobie skarby gniewu, za skarby łaski y miłosierdzia ktoremi gardzisz, y wypędzasz od siebie miłosierdzie Panskie, Ale dla czego, dla zatwardzenia twego, y serca niepokutuiącego.. A ktosz zmiekczy to zatwardzenie, ieżeli nie ten ktory przy męce swoiey, opoki skruszył, A kto da serce pokutuiące, ieżeli nie ten, od ktorego iest wszytko dobro, A to iest drugie miłosierdzie, większe niżeli pierwsze, ktore sprawuie, Aby pierwsze niebyło bez pożytku, y nie obrociło się na potępienie smierci, daiąc pokutę, bez ktorei oczekiwanie nietylko nie pomaga, ale wielce szkodzi A to wtore miłosierdzie y w małych grzechach może być, ponieważ w tych ktorych sie uwarować nie możemy, puki iesteśmy w ciele grzesznem, do zbawienia naszego Pokuta Codzienna należy.

Wielkich zas grzechach, ktore do smierci wieczney prowadzą, potrzeba nie tylko pokuty, ale tesz y wstrzemiezliwosci, Zaprawde trudna rzecz iest, y samei mocy Boskiei podobna, przyięte raz grzechu iarzmo z siebie złozyc, abowiem kto czyni grzech, sługą iest grzechu y niemoze byc uwielbiony, tylko mocną ręką. A to iest wielkie miłosierdzie wielkiem potrzebne grzesznikom, oktorei powiedziono, Zmiłui sie nademna, Panie wedle wielkiego miłosierdzia twego, Tosz powiedziano y o czterech Corkach miłosierdzia wielkiego, ktore są. 1. frasunek sumnienia. 2. Pochamowanie się do grzechu. 3. Moc sprzeciwiaiąca się pokusom. 4. zdrowy Affekt, To iest kiedy bowiem temu, ktory grzechem iakiem obciązony tepes podaie, Pan Bog frasunki iakie, ktore umysł ludzki opanuią, a odpędzą szkodliwe Ukochanie grzechu, to iest pierwsza miłosierdzia wielkiego Corka, kiedy nieprzepuszcza okazyiei, abo wokazyiach pokusom niedopuszcza kusic słabosci naszei iest wtora Corka, kiedy zas moc daie sprzeciwiac się co wiekszego iest, zwłaszcza kiedy pokusę czuie, męznie sobie postępuie, y nie zezwala, iest trzecia, kiedy nakoniec co iest doskonało, przydzie

pokusa nie tylko iei niezezwolasz, ale tesz nieczuiesz, iest Czwarta Corka wielkiego miłosierdzia, : Zmiłui ze sie Boze nademna, wedle tego miłosierdzia twego wielkiego Amen,

O Dwoiakiem, Bankiecie, S: Bernarda

Robota na smiecie Naimilszey N.N. przypomina nam wygnanie nasze, y Ubostwo, ba y niesprawiedliwosc nasze. Dla czegoz bowiem umieramy co dzien, w postach wielkich, w niespaniach ustawicznych, w pracach y, y kłopotach bez miary, czy podobno na to stworzeni ie stesmy, Uchoway, Boze tak rozumiec, bo chociai człowiek narodził sie na prace, ale zadna miara na pracą nie iest stworzony, narodze nie iest wina, dla tego, y karaniem, wszytkiem nam ieczyc z pro rokiem potrzeba, w nieprawosciach poczęty iestem, y w grzechach poczęła mie matka moia, Daleko iest od nas wszytkich pierwsze stworzenie, bo ani wi ny, ani karania Bog niestworzył, Co o smierci mowi pismo swięte, Z nie nawisci Diabelskiey, smierci przyszła na swiat, y na ynszem mieisca,

Bog smierci nieuczÿnili

Dla tego kiedÿ ręce robią, nieprzeto oko zamira się, ani ucho niesłucha, tak daleko więcÿ, kiedÿ ciało robi, dusza niechai nieproznuie, Niechai uwaza przÿczÿnÿ prace, wpracach, abÿ to samo karanie, pokazało mine, dla ktorei cierpi ÿ gdÿ widzi zawiniona ranÿ, sume ranÿ niech uwaza, Takiem bowiem uwazaniem bÿwamÿ upokorzeni pod wszechmocna ręka Boska, ÿ słodka, iakąś poboznoscia, umÿsł zupełnÿ, nędznem się pokazuie przed oczema iego. Złąd ci nas pismo s naucza, Zmiłui się nade Duszą twoią, podobaiąc się Bogu, J bez wątpienia, ze ta ktora Bogu się podoba nędzą naszą, łatwie moze otrzÿmać miłosierdzie, ÿ nie mowmÿ złąd ze zasłuzÿlismÿ miłosierdzia Boskiego Duszom naszem, Jzeli bowiem w prostosci serca wiele przed się brać niebędziemÿ, wiele miłosierdzia Boskiego otrzÿmać mozemÿ

Jeden wam sposob podam, abÿscie złąd inszÿch dochodzili rzeczÿ, Azali nie miedzÿ dwiema skałami pokraw pełnemi postawieni iestesmÿ, Bankie

tuiacych, y zley yzowei strony, baczemy, sami glodni, Jak zaiste, tak,
czemusz iednak my tacy, smieiemy się, zartuiemy, Lekkomyslnie sobie po
stępuiemy, zkąd picha, zkąd wyniostosc oczach a zali nie widziemy
stolow, nieuwazamy potraw, Roskoszy niepoznawamy, Stoly te są
ziedney strony, roskosznie zyiacy ludzie, cokolwiek zmysly poządaią,
tego zazywaia, zdrugiey strony siedzą ktorem Bog zporządzil krole
stwo, aby iedli, pili, przy stole, wkrolestwie Oyca swego, Zobu stron
widze podobnych mnie ludzi, Braci moich, siostry moie, ale, niestety mnie
do zadnego stolu niegodzi się sciagnąc ręki, od pierwszego, to iest sto
lu swieczkiego zakazuie y Broni profesiia, zakon moi, od drugiego,
bronią zwiąski ciala, ze ani do pierwszego, ani do wtorego smiem przy
stąpic stolu, Cosz czynic mam nędzny człowiek, ieno pozywac chleba
bolesci, zeby ini lzy moie y wdzien y wnocy byly pokarmem okiedy
by kto zniebieskich onych bankieknikow poruszyl się nademną, mi
losierdziem a wgębe skomlącemu pod stolem szczenięciu, by naimnieisza,

Roskosz onych, odrobine zrucit, abowiem tesknic do potraw swieckich, chorey to duszy znak, y nieduchowny taki człowiek To iednak iest chwalebno i kiedy taka nędze, y głod z miłosci Bozei cierpliwie znosi, y nabożnie do Boga swego mowi, dla słow warg twoich, ia zachowywała drogi twarde A taka mysl poczynaiących iest iako mleko iakie dziatek małych, Ale skoro postepowac pocznie dusza, y gorącą pocznie rozumem się rządzic, wszytko zaprawde iako szkodliwe, y trucizna, rozumie, y iako gnoi iaki maiąc z prorokiem płacze, nad niemi ktory sie gnoiem karmia, A zas swięta, iakąs y pokorna, pycha, tem wszytkiem gardzic będzie y animuszem wielkiem rzecze, że nie Błogosławiony to ten, ktory to ma, ale barzo nedzny, Błogosławiony zas ktory ma Pana Boga swego

Jednak gdy sie lituie nad temi, znaidzie że sie tesz gorni obywatele nad niem litowac będą, iezeli weirzy ku niebieskiem. bo gachnom, y roskoszom wrękach Panskich aż do konca, ztąd będzie

ze ktory przed tem zpadołu tego, łzy wylewaiąc płakał mowiąc, dla ciebie umartwieni bywamy cały dzien, weirzawszy wzgorę obfitsze wylewac będzie łzy mowiąc Biada mnie ze mieszkanie moie przedłuzone iest Ame

KROTKIE ZEBRANIE, ZYCIA ZAKONNEGO

Ktorem do Doskonałosci przez Trzy Stopnie za Boską pomocą przysc sie może

Zywot duchowny iest, sposob zycia poboznego, wedle prawa Boskiego, ktory wsłuzbie Boskiei, wzbawieniu Dusze, y wdoskonałosci zamkniony bywa

Zywota tego trzy są naiprzednieisze częsci

Pierwsza iest poczynaiących, tych, ktorzy wszytkie przeszko

dÿ do łaſkÿ Boſkiei od siebie oddalaia,
Wtora poſtępuiących, tÿch, ktorzÿ oustawiczną pomoc do postępku duchownego staraią się
Trzecia iest, doſkonałÿch, tÿch, ktorzÿ złączÿc się z Panem Bogiem przes miłosc serdeczną uſiłuią

PIERWSZA CZESC

O oddaleniu przeſzkod do Łaski Boſkieÿ

Łaſka Boſka, poniewaſz iest początkiem, ÿ zachowaniem, naſzego zbawienia naprzod potrzeba przeſzkodÿ uprzątnąc,

Przeſzkodÿ są Te

Częscią powierchne Częscią wnetrzne, Powierchne są, Trzei Nieprzÿiaciele głowni, Bozei, ÿ zbawienia naſzego 1. Diabeł z pokuſami swemi 2. swiat z prozności ami 3. Ciało z żądzami, wnetrzne są, grzechÿ, ÿ wÿstępki wſzelakie, ÿ onÿch początki

Kto tedy za Łaską, Bożą, żywot Duchowny począć chce, iego to naipierwsze staranie być ma, aby przeszkody przerzeczone od siebie koniecznie oddalił,

Temi sposobami.

Diabeł z pokusami swemi ma być odrzucony, przes stateczny upor, przeciwko namowam ustawicznem y Rozmaytem do złego, y przez uciecżkę do P. Boga prosząc o pomoc przeciwko pokusom,

Swiat z swemi proznosciami, to iest z bogactwy, z Roszkoszami, y z honorami, ma być odrzucony przez wyrzeczenie się, stateczne, onych wszytkich,

Ciało z pożądliwosciami swemi ku rzeczom swieckiem, chamowane ~~być~~ być umartwieniem, ustawicznem, we wszytkiem,

Grzechy y występki przeszłego żywota, maią, być obmyte, przez uczynki prawdziwe pokuty swiętei, y przez prawdziwe nawrocenie do Boga,

Początki, grzechowsa, : 1. Pożądliwość ziemskich rzeczy z Namiętnoscie

nie porządne 3 miłość nieumiarkowana samego siebie, 4: Rosądek y własna wola, To wszÿtko przes ustawiczna wzgardę siebie samego wÿkorzeniać mamÿ

WTORA CZĘŚĆ

Postępuiącÿch w drodze duchowneÿ, ta ma bÿc ustawiczna chęć abÿ srotki ÿ pomocÿ wszÿtkie do postępku duchownego ustawicznie zachowali

Srotkow iest Troiaki rodzai

Pierwszÿ zamÿka wsobie Cwiczenia duchowne codzienne, iakie sa, modlitwÿ Rozmÿslania, czÿtania Xiazek duchownÿch, msza swieta, Rachunek sumnienia ÿ tem podobne,

Wtorÿ nalezÿ do dobrÿch uczÿnkow ustawicznego wÿkonania, Cokolwiek nam wprawie Boskiem ÿ Ewangelieÿ iest opisano, Jako to, uczinki pobozne ku Bogu uczÿnki miłosierdzia ku Blizniemu, Uczÿnki pokorÿ ku nam, Uczynki Cierplimosci, ÿ spuszczenia się na wola Boska,

Trzecÿ Zamÿka wsobie cnotÿ, ktore naleza do pomnozenia sie własce Bozei ake sa: 1: Dobre zazÿwanie wzietei łaskÿ, to iest abÿsmÿ spravnÿ

naſze umieli kierowác ku chwale Bozei, y ku naſzemu zbawieniu, ÿ Bliznich naſzich 2 Przÿgotowanie duſzeÿ naſzeÿ do przÿiecia, nowei łaſkÿ Bozeÿ, co bÿwa przez dalsze poſtepowanie wcnotach ÿ dobrych uczÿnkach. 3 naibarziei pomagaia, zrzodła same, 4 zktorÿch łaſka Boſka hoinie wÿpłÿwa, iakie sa, Sakramentow swietÿch pokutÿ ÿ komunieÿ nabozne uzÿwanie Nabozenstwo oſobliwie do Troice Przenaſwiętſzei Nabozenstwo do męki Jezuſa Pana ÿ naſwietszego sakramentu nabozenstwo do ducha swiętego do naſwietſzeÿ Pannÿ Mariei ÿ do wſzÿtkich swietych,

TRZECIA CZĘŚĆ

O złączeniu sie z Bogiem,

Doſkonałych w Duchownem zÿwocie, to iest naprzednieisze staranie, ÿ ten koniec, Bogu ÿ Panu swemu bÿć przÿtomnem, przez poznanie ÿ miłości iego, ÿ przes nasladowanie iego doſkonałosci,

DO CZEGO, TEGO, POTRZEBA.

Naprzod Duſze naſzeÿ przÿſpoſobienia, zebÿsmÿ pobożnie, z

Panem Bogiem bawili się, to iest przez czystość sumnienia, iak naiwięk
szą, przez prostą, Intencyią, w sprawach naszych, przez gorącą, chęć, służyć
Panu Bogu, y podobać się, iemu we wszytkiem żywocie naszem

Potem w cnotach gruntownych ustawicznego Cwiczenia, y codziennego w
nich postępku, a zwłaszcza, w nabożeństwie ku Bogu, w miłości ku Bliźniem
w upokorzeniu nas Przed Bogiem, y ludźmi, y w ponoszeniu krzyża
chrystusowego, prac, wzgard, y krzywd, dla miłości Bożey y bliźnich

Naostatek złączenie sie serdecnego z Panem Bogiem naszem naprzod
przez Rozum naszego uważanie, rozmyslaiąc często rzeczy Boskie y
niebieskie 2. Przes wolą nabożne Affekty ku Bogu wydanem, dla
iego wielkiey dobroci, y dla niezliczonych iego przeciwko nam Dobrodzie
stw 3 Przez nasladowanie Doskonałości Boskich, ktorem, wszytkie
siły nasze, y wszytek żywot nasz, na podobieństwo Cnot iego, stosuimy
y na to usiłowanie nasze kładzmy, aby przes łaskę, iego osobliwą, stalismy
sie doskonałemi, iako Ociec nasz niebieski doskonały iest, y przyniem

bedac scisle iednem duchem znim byli.

Ku wiekszei chwale iego

NAVKI NIEKTORE DVHOWNE

I. korone wzakonie praca uprzedza y bitwa, 2. Bespieczny w zakonie zyie, nie ktory sobie, ale Bogu zyie, 3. Zawsze ustepuie zakonnik ktory wswem powolaniu, nie zawsze postepuie, 4 Zakonnik ktory o cudzem ma staranie, sobie y swem rzeczom niewygodzi: 5: Bogu sluzyc nie moze zakonnik, ktory nie panuie nad soba, 6 Nie iak dlugo wzakonie iestes ale iakos dobrze zyl Patrz. 7 kradziesz czyni, ktory bez pozytku wzakonie zyie,: 8: Jako umrze zakonnik w Bogu ktory przes zywot swoi, dla Boga nie robil,: 9: Zle sie sprawuie w Celi. ktory abo wniey nie robi zchrystusem, abo nie pracuie dla chrystusa, 10 Nieumie sie mazyc zakonnik ktory wiele sobie pobłaza, II: chce, Bog miec sluge swego serdecznego niero skosznego: 12 Nie Bogu sluzy ale sobie ktory wsluzbie Bozey

owczasy stara sie swoie. 13. Biada, Biada, temu, ktory miedzy dobremi Złem iest, 14 Nie iest pokorny Zakonnik ktory nie chce aby niem gardzono, 15 Nie iest Ubogi, ktory ubostwa, nie czuie niedostatkow. 16. Nie iest czy stem, ktory zaras nieodpedza pokus, 17. Nie iest postuszny, ktory wpostusze nstwie, idzie za własnem zdaniem, 18. Zakonnika, zdobic wprawdzie na uka, ale Cnota korunuie, 19 Biada Tobie ktory inszych słowem nauczasz, ale przykładem psuiesz, 20. Trucizna zakonnikowi, własna wola, 21. Gdy gdzie idziesz, pamietai zes zakonnik, a nie malarz, 22. Biada Zakonnikowi, ktory bardzei miłuie zdrowie, nizeli doskonałosc 23. Sługa Bozy nie zyie aby iadł, ale ie aby zył, a Bogu słuzył, 24 Sługa Bozy dla miłosci iego, niedba na własne niewczasy. 25. Niedba ły zakonnik, uciecha Diabelska, 26. Zakonnik dworny, zapomnien samego siebie, 27 Jm więcei robisz dla chrystusa tym więcei powi nienes chrystusowi, abowiem to iest twoi pozytek, 28. Niech niebedzie w zakonniku, aby głos był Jakoba, a ręce Esaego, 29. Język zakonnika iest serca y mysli trąba 30. Zakonnikow przykłady, smierc y zywot

swieckich, 31. Jako bedziesz swiattem swiata iezeli sobie nie
swiecisz, 32 Nie umie zyskać Chrystusa, ktory nieumie cierpiec dla
chrystusa, 33 Dobry Zakonnik niemniei miły Bogu, chory, iako y zdrowy,
34 Nie bedzie wołania w Jnfirmaryey, kiedy Cierpliwosc będzie wcho
rem á miłośc w Jnfirmarzu, 35 Nie zakonnie zyie, ktory sie nie
strzeze powszechnych grzechow, 36 yezeli sie powszechne grzechy
w swieckiem Bogu niepodobaia, dalеko wiecey w zakonniku, 37 Za
konnika prozmuiącego Diabeł łowi y chwyta, 38 Zakonnik swar
liwy Praktyk Diabelsky, 39 Nie iest Towarzyszem Bogu, ktory
nie miłuie modlitwy, 40 Jeszcze niewyszedł z swiata Zakonnik
ktory miłuie, swoie powinne, 41 Jako piłą, igra, Diabeł z zako
nnikiem swiatowem, 42. Jnszem pomoc, á sobie zaszkodzic, głu
pstwo iest nie miłośc, 43. Dobry zakonnik gardzi swiatem, y cieszy sie,
ze niem swiat gardzi, 44. sługa chrystusow chce byc swietem a nie
byc widziany swiętem 45. Niceś chrystusowi niedał, iezelis mu serca
twego wszytkiego niedał, 46 Zakonnik gorący Bicz na czarta 47

Zakonnik gniewliwy, piorun piekielny, wszytko mieszaiący 48. Za konnik Cichy, ozdoba zakonu, 49 Coc zes opuscił swiat, kiedy poku ty nie czynisz wzakonie. 50. Sługa chrystusow Cierpliwie znosi, mało gada, a wiele robi dla chrystusa. 51. Zakonnik posłuszny, perła zakonu kosztowna, 52. Zes opuscił swiat dobrze, ale starac się, aby cię swiat opuscił, lepsza, 53 Ten prawdziwy Zakonnik ktory rzec moze, Bog moi y wszytko mo ie 54 Propryetarz w zakonie, wiecei traci, nizeli kradnie 55. Niespo koinie zyc bedzie passyia, choc by drugie umartwione były. 56. Niesta rszego ale siebie poddany zwodzi ktory miasto, niechce, mowi niemogę, 57 kto swego starszego nie ma za Boga Bog go tesz niebędzie miał za syna 58 Jezeli wzakonie miedzy dobremi nie iestes dobry iakosz na swiecie miedzy złemi był bys dobry 59 ktory wzakonie pokoi chce, miec zbracią, zadnemu niechai nieprzygania 60. Niewdzię czny tęn Zakonnik iest ktory rozumie ze więcei uczynił zakonowi nizeli, od niego wziął,

Bernarda Swiętego.

Na dzień Narodzenia Naświetszey Matki Bozey

Narodzoney Panny przyimuie Niebo Obecnośc, ziemia Pamiatkę szanuie, Takci to wniebie wszytko sie dobro pokazuie, ătu naziemi, tylko nam trohe kosztowac daią, Tam rzecz ătu imie tylko, mowi David, Panie ymię twoie nawieki, â pamiatka twoia od narodow, do narodow, Rodzenie zaiste nie Aniołow ale Ludzi

Chcesz wiedziec ze pamiatka iei iest wnas, naziemi, Zywot wieczny iest zrzo dłem nieustawaiącem, ktory wszytek swiat, posiela, ânietylko posila, ale y upaia, z rzodło ogrodow, krynica, wod zywych, ktore cieka, poteznie z libana a potok ten Rzeki, ucießa miasto Boskie, A kto iest zrzodłem zywota, tylko Chrystus, Gdy chry stus mowi Apostoł pokaze się zywot nasz, tedy y wy pokazecie się znim w chwale, Zaiste sama zupełnosc wyniszczyła sie, aby nam była sprawiedliwoscia, poswieceniem, y odpuszczeniem nie tylko zywotem, chwała, y Błogosławienstwem, spłyneło to zrzodła âsz do nas, po ulicach spływały wody, chociai obcy nie będzie pił znich, stąpił przez kanał strumyszczek on niebieski ale niepokazał się, bydz zrzodłem ale deszcz ta Jk oschłem sercom naszem wlewaiąc, iednem wiecei, drugiem mniei Dostabni zai ste kanał, aby wszysci zupełnosci iego brali, ânieprzebrali

Obaczylisçie iusz mnie mam, kto to iest temi kanałem, ktory pełne zrzodło

z serca Boskiego wziąwszy, nam go wydał, chociasz nie tak iako iest wsobie, ale iako poiąc mogliśmy wiecie, komu powiedziano, Zdrowaś łaskis pełna, Y będzie my sie dziwowac, zkąd sie taki y tak wielki kanał znaleść mogł, ktorego wysokość, iako iaka drabina podobna oney patryarchy Jakoba, nieba dotykała, y owszem nieba przewyszała, aby ono żywe wszytkich wod ktore są, nad niebamy dosiąc mogł zrzodło, Dziwował sie y salomon, y iakoby nigdy sie niespodziewaiąc mowił, Niewiaste męzną kto znaidzie, Dla tegoc tak długo narodowi ludzkiemu, potoki łask zbywały za nie było takiego miłego oktorem mowiemy kanału, Jniebędziesz się dziwował, ze tak długo był ten kanał oczekiwany, iezeli sobie przypomnisz wiele lat Nóe masz sprawiedliwy, na fabryie Arki strawił, gdzie ledwie co dusz, tylko osm zbawione, y to barzo wiele względem tego czasu,

Ale iako ten kanał nasz, zrzudło ono tak wysokie dosiągł, Jako rozumiesz, czy niepotęgą pragnienia, gorącością nabozenstwa, Czy nie czysta y do skonała modlitwa, Jako napisano, modlitwa sprawiedliwego przebiia, niebiosa, Aktosz sprawiedliwy, iezeli Maria, niesprawiedliwa, z ktorey słonce sprawiedliwości chrystus narodził się, Jakosz tedy ona do niedostępnego

przystapila maiestatu, tylko kolacac, proszac, szukaiac, Dla tego, czego, szukala znalazla, ktorei powiedziano Znalazlas laske, u Boga, Cosz to iest pelna iest, laski, á Laske przecie znalazla, godna zaiste znalesc czego szukala, ktoriei wlasna nie iest dosyc zupelnosc, ani swoiem chce byc ukontentowana dobrem, iako napisano, kto mnie piie ieszcze pragnac bedzie, prosi aby zbywalo, nie sobie tylko, ale nazbawienie swiata wszytkiego Duch-s-mowi stapi nacie,, á naikosztownieiszy on Balsam wtakiey obfitosci, y zupelnosci zplinie, ze choine wyplywac bedzie na wszytkie strony,

Tak ci iest, ... y czuiemy, y weselac sie twarzy nasze woleiu, iusz wolamy, olei wylaney, Jmie twoie, A pamiatka twoia, od narodow, do narodow, choc sie wylewa, nienaderemno wylewa sie ale niegínie, dla tegoc mlodziuchne dusze, miluia Oblubienca swego, á nie troche,

Obacz tu oczlowiecze Rade Boska, uwasz iakie sa Rady madrosci przed wieczney, iakie Rady poboznosci Boskiey, kiedy niebieska, rosa, boiowysko miał zrusic, Runo wszytko wprzod zrusil, A kiedy miał odkupic wszytek narod ludzki wszytek koszt y summe wlal na maryia, , A to na co, Podobno

zeby sie była wymowiela Ewa, przez Curke, y skarga meza ku białeygłowie iusz sie uspokoiła, Nie mow iusz wiecy O Adamie, Niewiasta ktoras mi dała mi z drze wa z zakazanego, Rzecz raczei, Niewiasta ktoras mi dał, nakarmiła mie owocem błogosławionem, Pobozna zaiste Boska rada, ale ieszcze podobno iest co taiemnego, a niewszytko prawda iest podobno cokolwiek takiego, słodkosc mleka iest bedzie podobno iezeli mocno ubiiać bedziemy (to iest uwazać) y tłustosc masła.

Głebiey tedy uwazaimy, iakiem nabozenstwa Affekem od nas chciał aby była poszanowana, ktory wszytkiego dobra zupełnosc połozył w maryei, ze cokolwiek iest w nas Nadzieie, Cokolwiek łaski, Cokolwiek zbawienia, od niei to wszytko zpływa, ktora postepuie, pełna roskoszy. Ogrod zaiste wszytkich pociech, ktory nietylko przewiał, ale nad przewiał przychodzacy on wiatr południo wy Boski, zeby zewszad spływały, y nad spływały wszelakie wonnosci, to iest słodkosci wszelakie łask Znies to słonce swiata tego, a gdzie bedzie dzien Znies maryia, Te iutrzenke morska, morza zaiste nie lkiego Cosz, tylko Ciemnosci geste, y cien smierci Zostanie Ze wszytkiego serca wszytkiemi affektami, checiami miłosciami maryia te Czcimy,

abowiem wola tego iest wszytka, ktory nas wszytkich chciał mieć przez marija,, Bałeś sie do Oica przystąpić, słysząc tylko lekałeś sie uciekałeś do lisci figowych, Otosz ci dał posrednika, syna, a czego u Oica tego taki syn nie wy może, wysłuchać go dla samego poszanowania, abowiem ociec miłuie syna, Czy y do syna lekasz sie, Brat ci to twoi y ciało twoie skuszony we wszytkiem bez grzechu, aby był miłosiernem, Tegoć Brata marija data Ale podobno maiestatu, wniem będziesz sie obawiał Boskiego, że chociasz stał sie człowiekiem, ale Bogiem być nieprzestał

Chcesz mieć, przyczynce do niego, uciekai sie do maryei, Tu iest w maryei samo człowieczenstwo, y bez wątpienia rzekne,, że y ona wysłuchana będzie dla poszanowania swego, wysłuchać matke syn, y wysłucha ociec syna, Naymilszey N N Ta grzesznikow do nieba dra bina, Ta moia náwiętsza nadzieia, Ta wszytka Jstota Nadziei moiei, Cosz, abo może syn od pędzić marija, matke abo może znieść iey wzga

rde, I możesz być niewysłuchana, abo syn niewysłuchany Zaiste nic złego,
znalazłasz mowi Anioł łaskę u Boga, y szczęśliwie zawsze ta znalazła łaskę,
y ta sama łaska iest, ktorei potrzebuiemy, mądra Panna, nie mądrosci
salomonowey, nie Bogactw, nie Honorow, nie potęgi, ale łaski szukała y prosiła
A my czegosz żądamy na tem swiecie, łaski szukaimy a przez marya szu
kaimy, abowiem ona czego szuka znaiduie, y daremno być nie może szu
kaimy łaski, a łaski u Boga, abowiem uludzi łaska omylna Niechay in
szy szukaia, zasługi, y zapłaty, my znaleść łaskę, staraimy się Cosz
abo to nie łaska, że Tu w zakonie iestesmy, zaiste wielkie to miłosierdzie
Boskie, Cozesmy my, My krzywoprzysiescy, my Cudziołoznicy, my zboicy, my
lotrowie, my smiecie swiata tego, Poradzcie sumnienia wászego N N, a obaczycie że
gdzie zbywało grzechu, tak wielkie łaski rzdano Marya nie chce nagrody ani za
płaty żadney, ale szuka łaski,

Naostatek Cokolwiek ona iest, co Bogu ofiarowac chcesz, Maryei zalecic pa
mietay aby tasz droga, szczodroblimego dawce łasky, wrucily się zkąd wypłyne
ły, Prawda mogł ci Bog znalesc inszy kanał, ktorem być łaskę miał

Alec chciał zaraz y powoz do niebie zgotować Podobno bowiem rece twoie, abo pełne krwi, abo pełne podarkow, dla tego to troche co Bogu ofiarować chcesz naitaskawszem onem, y naigodnieyszem maryei rekam ofiarować, Starai sie oddac, iezeli niechcesz bydz wzgardzony A bowiem Rece naswietszey Panny maryei iak naibielsze Lilie, y niebe, dzię sie frasował on namilszy miedzy liliiami kochanek ze niczego nieznaydzie, kiedy Cokolwiek w Rękach naiswietszy matki swoiei maryei znaidzie, Amen

* Przydatek do nauki 4. Tonie to odnawianiem intencyi abo Szczalgierziccia wspierania. Tonie takze ofiarowaniem iej samu Bogu. Tonie sprostowaniem obrony do Pana Boga.

* do nauki. 6. To wszystko usiebie rozebrawszy. tak iest skutecznie. y bacznie wypełniac będzie występek swoy. 1. weźmie sobie tydzien. abo z niedzieli abo tegy y miesiąc czasu przez który by zaległ swoim występkiem. 2. nakozdy dzien rano powstaniu szczególnie postanowi usiebie, wystrzegac sie one występku, w takim czasie, w taki przygodzie yohazyi, na takim mieyscu. z tą osobą zu-

shu

wedlie teo iako doznał isz upadac zwykł. 3. to postanowienie ponowi
przez dopołudnia tylko razow, więcey 4. abo 5. a ponowi ie pewnego znamienitnego
czasu każdy raz. 4. przed obiadem, przy rachunku sumnienia. abo kroń nie.
przez krotki czas: porachuie sie zsobą w tym. 1. iesli rano uczynił postanowi
anie strzegł sie wystempku. 2. iesli toż postanowienie ponowił 5. razow. 3. ie
sli ponowił czasow naznaczonych. 4. iesli wpadł w ten wystempek. wiele raz
ow. Tak sie porachowawszy, iako sie winnym, ze niedbałem, y upadłem znaydzie
tak sie sam skarze, ukorzy poprawe postanowi. a przez odwieczerze takze post
anowi sie strzedz, y 5. razow w pewne czasy ponowi, wwieczor sie takze zsobą
porachuie, ukarze poprawi, za takim dozorem, wwypełzenie wystempku. zakon
wystempek. przy łasce boży długo trwać wczłowieku niebędzie. Dla lepszego przy
ecia tey nauki, z pożytku zniey wielkiego, y pewnieyszego dam przykład. Jestem nie
cierpliwy, wszczony, zazdroszczący, ospały y niepilny w zabawach. nieporządny. wielom
owey. sposobliwy obiecuie y niespokoynie. łacno posądzaiący. y stempieiący drugie. le
dacząc sie lekaiący. podobaiący sie sobie łatwie. etc etc. Jezdem mowię niecierpliwy. y tak
kiy do gniewu choc wnetrznego: osobliwie te czasu, w ty okazyi. od taki persony. gdy
mi niewygodzi. gdy nieposłucha, gdy obmawia, gdy niedbale sprawi. to sie ia gn
iwe wsobie, milcze ani lżyc raczę, niełagodnie patrze: ciężko mi przyszło słowo, rze
wnie sie zżarza wsobie, rozbiiam sobie postempek ie zaraz. etc. To wiem do siebie. wie
dząc bale sie przez miesiąc. (abo pełny rzadko bedzie) z tym moim grzechem walczył. a
go pod rozum podbiię. w każdy dzień przez miesiąc, rano uczynię postanowienie zgubi

nie przed Panem Bogiem. Zawże zgrzeszyłam tem grzechem gniewliwości y
zwracac słuszne zniechlyszenie, często, w takiej okaziej. y takiej, od takiej perso-
ny: postanawiam przed maiestatem twoim Boskim strzedz się tę. Jeśli
się stała okazja gniewu, taka, abo taka, abo iakaszkolwiek inna: zmilcze
łagodnie rzekę, mile odpowiem, a jeśli co zganić będzie trzeba, zbaczeniem
z rozgotkiem. ite. Toż postanowienie uczynię zaś nowe, przez poranek razy 3.
czasow porannych, tanąc abo inszym, abo skróconym słowy: 1. na modlitwie abo
po modlitwie. 2. przed robotą. 3. po robocie. 4. po czytaniu. 5. w kościele na
mszy abo pewnie przed obiadem. abo po obiedzie. Też postanowienia y odnawia-
nia ie, poruczenie się y ... zgrzyw winnym bele. Jako jest wyżej opisa-
no. Co się oniecierpliwości rzekło naprzykład, toż się ma rozumieć o każ-
dym innym występku.
* do nauki 8. 17. niech się tam zostawi dnia zadnie, nie opuszczaj któr-
ego by nie uczynić osobliwe czego na wspomożenie dusz w czyścu cierpiących. Niech
zawsze chowa w sercu miłośne nad takimi duszami politowanie zielone te, jile z
nich jest czynic, aby ztych moc co naprędzej były wyzwolone, a niech to nie jest
także staranie o tych duszach s. (acz jeszcze nieblogosławionych) jest wiel-
ce pożyteczne człowiekowi, y p. Bogu barzo przyjemne. Abowiem takie dusze wspo-
żone były każdym zgoła uczynkiem y cierpieniem, własnie były otprawionymi. y
na ich wspomożenie. p. Bogu oddawajmy.

Zabawa Przy ofierze Mszy Swiętey

Niedostępny W Majestacie niepoięty w Mądrosci nieogarniony W Wszechmocnosci Niewymowny Wiecznosci Boze moy stawam Przy Ofierze Nay-swiętszego Ciała y krwi Jezusa Pana mego Zebym Ci oddała pokłon y chwałę boś mnie nato przepasci nikczemnosci y grzechow wyprowadził Stawam Przy Ofierze Nayswiętszego Ciała y krwi Syna Twego przez ktorą wyznawam Naywyższą władzą mocy panowanie Twoie nadwszelkiem stworzeniem y nademną wyznawam że w Ręku Twoich masz Zycie moie śmierć moie y wiecznosc. Stawam Przy Ofierze Nayswiętszego Ciała y krwi Jezusa Pana moiego

Przez ktore dziękuię Tobie Boże moy za wszystkie
Łaski y dobrodzieystwa Swiętym y mnie uczynione
a osobliwie za to żeś mnie stworzył odkupił oswięcił
y do Swiętego Zakonu powołał; Stawam przy Ofierze
Nayświętszego Ciała y krwi Syna Twego przez kto
chcę nadgrodzić y dosyć uczynić sprawiedliwoś
Twoiey za grzechy całego swiata, ale oraz y za grzech
moie za ktore żałuię, Stawam przy ofierze Nayś.
Ciała y krwi Jezusa Pana moiego przez ktorą upr
szam Ciebie Boga moiego żebyś mi dał mocną y
stateczną wiarę, gruntowną nadzieię, nieuruszoną
miłość Twoię, Żal y prawdziwą skruchę za grzechy
ostatnie wytrwanie w łasce Twoiey Amen

Zabawa Pierwsza Pod Czas Mszy Swięty
y Komuniy Duchowney Przez krotkie Zebra
nie Zycia Iezusowego

Tyżes to iest Chryste Iezu ktorys iest
przedwieki Zrodzony Bog z Boga, swiatłosć
z swiatłosci Bog prawdziwy z Boga prawdzi
wego ani stworzony ani uczyniony ale
zrodzony przedwieki z pul istotny Oycu

Tyżes Ty iest Synu Boski ktorys iest
wczasie z Maryi Panny urodzony Bog
y Człowiek w złobie miedzy bydłęty złozony
pieluszkami uwiniony, od trzech krolow
adorowany, do Egiptu zanieśiony znała

ret wychowany wdomu Jozefa y Maryi przez
trydziesci utaiony zposrodku doktorow dwana
scie lat maiąc znaleziony
Tys to iest Synu Boski wJordanie od Jana
ochrzczony od Oyca przedwiecznego za syna
ogłoszony na pustyni przez dni y nocy czter
dziesci postem y głodem zmorzony
Tyzes to iest Chryste Jezu ktorys dwana
scie uczniow obrał y Apostołami nazwał kto
rys przez trzy lata pracy swoiey wgłodzie y o
statnim ubostwie nie miał gdzie głowy skłonic
ktorys trędowate oczysciał, chore leczył, opęta
ne od czarta uwalniał grzesznych nawracał
Tyzes to iest Chryste Jezu ktorys przez trzy
lata prac swoich okrutne zawziętosci nienawi
sci zazarte gniewy y bez rozumne kontradyk

cye niewinnie a z cichoscią znosił. Tyżes to
iest Chryste Jezu ktorys dniem przed smier
cią Twoią w wieczorniku nogi ucżniow umywał
ocierał a całował przy ostatniey wieczerzy Nay
świętszego Ciała y Krwie twoiey postanowił
Tyżes to iest Synu Boski ktorys się w ogrodzie
krwawą pocił w smutku y gwałtowney melancho
liy na modlitwie długo powtorzoney przedwał na
wolę Oyca swego całego siebie Rezygnował
Tyżes to iest Chryste Jezu ktorys iest od Ju
dasza zdradzony pocałowaniem wydany od nie
zbożnych związany zdeptany uwłoczony zu
roganiem niewdziecznych ludzi prowadzony
zeplwany godnym smierci osądzony na twary
stłuczony gorszym nad Lotra osądzony w brake

w biały szatę na publiczne szyderstwo odziany
Tyżeś to iest Chryste Jezu którego Ciało przy
pręgirzu okrutnie smagano zranioną, którego
głowę wskróś przez mozg y oczy przenikaiącym
głogiem otoczono. Tyżeś to iest Chryste Je
zu któryś ważnym drzewem krzyża żelżywe
go obciążony z miasta iako życia niego:
dny wyrzucony na gorę między dwiema
zboycami na krzyżu wywyższony octem y żół
cią poiony. Tyżeś to iest Synu Boski któryś
się za twoich nieprzyiacioł modlił łotras po
kutuiącego do łaski przyiął. Tyżeś to Chry
ste Jezu któryś przez trzy godziny na gwo:
zdziach rozpięty wisiał y nieznosnych
delikatnego Ciała boleściach konaiąc byc

dusze Nayś. polecił a potym skłoniwszy głowę
umarł. Tak iest Nayukochańszy Oblubieńcze
duszy moiey Chryste Iezu Synu Boski, tak mnie
wiara Twoia uczy takeś dla mnie żył cier-
piał y umarł wierzę wszystko o Tobie O Nayrzy-
sza prawdo, Iezu w Tobie wszystkę ufność na
dzieię moię gruntuię Ciebie nadewszy-
stko kocham y żałuię dla miłości Twoiey
za grzechy żałuię Przez te wszystkie ży-
cia Męki Smierci Twoiey okoliczności pro-
szę day mi gruntowną wiarę mocną nadzieię
ogniską y stateczną miłość Twoię żal y skruchę
prawdziwą za grzechy łaskę do zwyciężenia
wszystkich pokus, wytrwania w łasce Twoiey do śmierci
amen

Zabawa druga Pod Czas Mszy S. albo Komuniy S. Przez Szukanie Jezusa W Tajemnicach y Mieyscach Męki Jego

Gdzież Się Znaydę Naykochańszy Mlu: bieniczze duszy moiey, gdzież się Znaydę Nay slicznieyszy Synu Boski oraz Synu Maryi Chryste Jezu: powiadaią mi Żeś był w wieczerniku tameś Nayś: Ciałem y krwią Twoią Za silił dwunastu uczniow tamżeś im nogi wy wał, powiadaią mi Żeś był w ogrodzie y tam Ci gwałtowny smutek teskniea Żal wycisnął pot krwawy Nayś: Ciała Twego powiadaią mi moy Jezu Że Cię w tymże ogrodzie poca łowaniem wydano związano y przez publiczne

drogę wtoczono zdeptaną. Szukam Cię moy Je:
zu w domu Arcykapłańskim ale y tu Cię iuż
znaleść niemogę, powiadaią mi żeś przez ca
łą noc nieznośnę zelżywości cierpiał by
łeś tam na twarzy zasłoniony zplwany ubity
Szukam Cię moy Jezu w domu Sędziego ale y tu
niewidzę ciebie tylko śmieiących się z cie
bie powiadaią żeś tu na pałacu był wszyderską
białę szatę odziany wyśmiany wypchnięty
iako niegodny oczu ludzkich. Szukam Cię
moy Jezu w pośrodku Jerozolimy ale y tu nic
znayduię tylko słup kamienny krwią zbro:
czony rózgi biczę łancuszki żelazne potar
gane powiadaią mi żeś tu od okrutnych y
wściekłą zaradłością zażartych katów pięć

pięć tysięcy pięćset piędziesiąt ran śmier
telnych odniesł wsubtelnym Nayś: Ciele
Twoim powiadaią mi y to żes był y Ciernistą
wą koroną zkaliczony y wpurpurę nadzyder
stwo publiczne y naygorszych lekkich y sswy
wolnych ludzi wystawiony; Szukam Cię moy
Jezu na gorze Kalwaryskiey tu niewidzę
tylko krzyż y gwodzie y włocznią zkrwa
wioną a Ciebie gdzie znaydę O Nayśliczniey
nieyszy Jezu Boże serca mego krolu bole
ści a Panie dziedziczny duszy moiey gdzieś
mi Cię podziano ale na cosz ia Ciebie poo:
grodzie podomach porynkach y gorach
szukam Jezu moy Tyś Cito iest wposrod
ku serca mego w Nayswiętszym Sakramen

cie utaiony Boze moy Tys cito iest ktory
rozum moy promieniem wiary twoiey oswie
casz Tys cito iest ktory pamiec moie zy
ciem twoim Nayswietszym męką twoią y
smiercią napelniasz; Tys cito iest ktory
ogniem zyzym milosci twoiey gdle moie
zapalasz; ach moy Iezu ktoz był przyczy
ną tak ciezkiey zniewagi zelzywey
meki y smierci twoiey, poziem y znam
dosiebie zem sie y ia grzechami moie
mi znacznie przyłozyła do tego; o iako
cie zate dobrocżynnosc kocham y dziekuie
o iako sie grzechami brzydze. iam miala
bydz naziekone meki pokłpiona Tys mie
zastopił pokłpieniem na smierc, iam mia

ta całą wiecznością na ciele y duszy gore
Tyś mnie zastąpił zranionym ciałem
zasmuconą duszą twoią iam miałam być
poioną kielichem żółci siarką wiecznego
zatracenia Tyś mnie zastąpił żółcią
octem napoiony Nayśłodszy Iezu chwa
lę wielbię kocham y szacuię niepoiętą
Dobroć twoię, potępiam y przeklinam
złość moię Amen

Zabawa 2 Przy Ofierze Mszy Swietey

Nayciezszy Iezu Boze serca mego Boze duszy moiey
zatapiam dusze moie w krwi Twoiey tey ktoros
przypocie krwawym na Modlitwie wylał boleię
nad temi uciskami ktores na ten czas cierpiał
opłakuię za grzechy moie ktore były przyczyną tak
wszelkich katowni smutkow Duszy Twoiey a przez te
katownie Serca twego Iezu prosze Cie day mi Łaske
zwyciężaiące pokusy boia bez Ciebie nic nie moge
day mi pomnożenie wiary, nadziei, miłosci; day mi
[...]ł skruchę nadprzyrodzoną doskonałą za grzechy
moie oddal odemnie lenistwo w sprawie zbawienia
mego; Nayciezszy Iezu Boze Serca mego Boze duszy-

moiey Zatapiam dusze moie w krwi Twoiey tey
ktorąś wylał przy okrutnym biczowaniu boleię w ser
cu nad temi katowniami niewinnego Ciała twego
Załuię za wszystkie grzechy a osobliwie za grzechy
ciała mego ktore były przyczyną katowni twoich
a proszę Cię moy Iezu przez te katownie Nayś. Cia
ła Twego day mi łaskę zwyciężaiącą na nieczystość
y pokusy ciała, day mi pomnożenie wiary, nadziei
miłości Twoiey day mi żal y skruchę doskonałą za
grzechy moie oddal odemnie pokusy ciała
Nayczystszy Iezu Boże Serca mego Boże duszy moiey
Zatapiam dusze moie w krwi Twoiey tey ktoraś wylał
z Głowy Cierniem y głogiem zelżywym zkaleczoney
boleię nad tą katownią y zelżywością Majestatu Twego
a oraz załuię za grzechy moie ktore były przyczyną

tey Męki Twoiey przez te bolesci Naydzietszy Głowy
Twoiey prosze Cię moy Jezu oddal odemnie pokusy
myśli Imaginacyie nieporządne bluznierskie ni-
dowierzaiące powątpliwe, pyszne day mi pomnoże-
nie wiary, nadzieie miłosci Twoiey day mi żal
y skruchę serdeczną doskonałą za grzechy moie
Nayciezszy Jezu Boże serca mego Boże duszy moiey
Zatapiam dusze moie w krwi Twoiey ~~twoiey~~ tey ktorą
wylał do ostatniey kropli na krzyżu przybity, boleię
nad wszystkiemi katowniami Twoiemi a oraz żału-
ię za grzechy moie ktore były przyczyną tego coś
cierpiał a przez te wszystkie bolesci ktores doskan-
nia znosił prosze moy Jezu day mi łaske dotrwania
w dobrym aż do konca utwierdź mnie w gruntowney wiern

wnadziei niezwyciezoney w Miłosci niezgaszoney
nigdy, day mi Cierpliwosc w uciskach day mi kan-
nac w łasce Twoiey Amen

Zabawa 3 Podczas Podniesienia Nayś. Sakramentu

Supplika o dary dla duszy y Ciała

Nayslodszy Jezu przez wszystkie Taiemnice Wcie-
lenia Twego, odkupienia naszego a osobliwie
przez ofiare Twoią, y niegdys na krzyzu y teraz na
Ołtarzu dla nas odprawiona prosze Majestatu Twe-
go ia naylichsze stworzenie Twoie zebys mi to dac ra-
czył co mi widzisz y chcesz byc naypotrzebniey-
szego, Day mi zycie y trwanie y smierc w gorącey
miłosci y Doskonałey słuzbie Twoiey, Day mi pokore
Cierpliwosc, wzgarde y poznanie mnie samego

daymi zgode ziednoczenie zupełne anigdy nie
wczym nierozdzielne zwolą swiętą twoią, daymi
dar modlitwy umartwienia naduszy y ciele, miłos
krzyza y utrapienia męzność y roztropność, wpo
kusach zwycięstwo, od grzechu wolnośc, y odwszelkiey
miłosci moiey własney, daymi iednostaynie y bez
braku miłować wszystkich bliznich moich dla cie
bie y dla tego iż są okupem krwi twoiey chociaż
są albo niesą mnie życzliwi, mnie przynay:
mniey uczyn naczyniem twoim douniżenia u
martwienia mnie, adowychwalenia y uwielbienia
Ciebie, Day tym wszystkim ktoryches zemną miło
scią twoią złączył pomnożenie łaski twoiey

postępek w Cnotach Świętych potrzebny y przystoy:
ny w rzeczach doczesnych powodzenie stateczne
w łasce y miłości twoiey aż do śmierci wytrwanie a:
po śmierci nas wszystkich społne Ciebie Boga
moiego na wieki zażywanie amen —

Zabawa 4 Komuniy Duchowney

Oznawam y wyznawam Cię Nayslodsza Miłości moia
Panie Jezu w tym Nayświętszym Sakramencie z Bo:
stwem Duszą Ciałem y krwią twoią mnie obecnego Ża:
łuię za wszystkie grzechy moie któremi m Cię Nay
godnieyszego y Naywiększe Dobro moie kiedykol:
wiek obraziła y poprawic się a Tobie we wszystkim
służyć doskonale chcę, Pragnie Cię Dobry Jezu Du[sz]a
moia; pragnie Ciało, pragną wszystkie siły Serca

mego pragnę ia sama wszystka przyiąć Cię teraz
w tym Sakramencie y złączyć się z Tobą serdecznie
dlatoż by mi to dał żebyś Ty Dobroci moia y Godności Wie-
czna y Miłości słodka a mocna moy Jezu wszedł do
serca mego żebyś się opanował sobie żebyś ię nasy-
cił y napoił y utuczył miłością łaską upodobaniem
woli twoiey, żebym ia zapomniała wszelkiey pocie-
chy żądze y miłości własney. a Tobie Bogu moiemu
y z Tobą Bogiem moim żyła zawsze teraz y wieczn[ie]

Gdy Kapłan Hostyą Świętą Łamie Przy Mszy Świę:
Nayskuteczniey przy Czas do wysłuchania Modlitw
Który prosił o pięć rzeczy

1. Proszę Cię Panie Jezu przez boleści twoie na krzyżu

ułzybdlesci moich smiertelnych
2 Prosze o skruche serdeczną za grzechy moie
3 Prosze Cie przez oddzielenie Duszy twoiey od Ciała
zebys mi przybył w godzine one straszne skona:
nia mego, y wszystkie strachy y widzenia czarto
skie odpędził odemnie
4 Prosze Cie zebys mnie darował Ciałem y krwią twoią
Swiętą na drodze wieczney Szczesliwosci do Nieba
5 Prosze Cie zebys mi otworzył niebo y uczynił mnie
godną Dziedzictwa niebieskiego ktores mi męką
twoią Nayswietszą wysłuzył, w tym morzu Miłosier:
dzy krwi twoiey Panie Jezu Chryste Boze y Człowie
cze prawdziwy, utapiam wszystkie grzechy moie
serdecznie zanie załuiąc, prosze aby tam zatonęły

y przy scistym Rachunku w godzine smierci wspomni
sie nie były dotey niewinney Meki y smierci Twoiey
Zbawicielu moy uciekam sie teraz y w dzien smierci
moiey wierze ufam Miłuie Cie, Za grzechy całego
Zywota mego z Serca Załuie, sprawy moie wszystkie
dnia dzisieyszego tu Zatapiam, aby były oczyszczone
od grzechu, broń mnie Panie moy utraty Łaski Twoiey
y wszystkich wiernych Twoich osobliwie tego zebym nie
przestepowała Przykazań Twoich, y wszystkich krew
nych Dobrodzieiow moich, y tych wszystkich ktorzy
mi sa zycżliwi Miłosierdziu Twemu oddaie y Twey Bo
skiey opiece abys Dusze ich strzegł od wszelkiego
niebespieczenstwa Duszngo y Cielesnego abysmy
sie społecznie chwalili Błogosławili nawieki Amen

Gdy Xiądz Pokomunii Swiętey mowi Modlitwy tymowi
Swięty Boze Swięty mocny Swięty Niesmiertelny kto
rego Majestatowi teraz ofiarowany iest na Ołtarzu
swięty nieczinny Baranek Bog Człowiek chrystus
Iezus, przyimiyże Ofiarę od Kosciołu twoiego yzro
ku nas wszystkich sług twoich a dla niey uczyń
obfite miłosierdzie twoie nad wszystkim narodem
Ludzkim, nad kosciołem twoim, nad krolestwem
naszym, nad tym konwentem, nad tym mieyscem nad
wszystkiemi moiemi ktorych sia w tobie kocham
nademnną samą niewolnicą twoią, abysmy wszyscy
miłosierdzia twego na duszy y na ciele zazywaiąc
własce y wsłuzbie twoiey zawsze się pomnazali y wniy
az do ostatniego tchu zycia naszego trwali apotym

Ciebie wiecznie w Krolestwie twoim Zazywali Przez
tegoż Jezusa Chrystusa Zbawiciela Naszego ktory
z Oycem Wiecznym y Duchem Swiętym Zyie y krolu
ie Bog ieden na wieki wiekow amen 148

Zabawa S. Serce z Bogiem Zabawne Przy komunii abo
Przy Ofierze Mszy Swiętey

Co Rozumiesz Dusza moia tego momentu ktorego Ły
masz u siebie Ciało Jezusa Boga twego, iako wiele S:
Serafinowie Cherubinowie y Inni wszyscy wybra:
ni czynią, aktow Miłosci pokłonu Bogu twoiemu
wszystkie te akty Doskonałe zbieram oraz w sercu
moim y Tobie ie oddaię Chryste Jezu ia grzeszni
ca oczu twoich niegodna aprobuie te wszystkie
Miłosci Swiętych twoich w Niebie day mi Swiętą Łaskę

Zebym Cię z niemi kochała nawieki

2 Co rozumiesz Duszo moia tego momentu ktorego u Ciebie Bog twoy Jezus w Nayświętszym Sakramencie Zostaie iako wiele iest na ziemie porożnych kraiach Swiętych y sprawiedliwych Ludzi ktorzy tego wtasnie czasu z tobą mysło o Bogu iego adaruią kochaią go Cierpią dla niego otoz y te wszystkie akty Swię- tych Sług twoich Tobie Samemu wiadomych zbie: ram w Sercu moim Chryste Jezu y tak ie appro buie iako ie Ty Sam widzisz w sercach ich, dayon Chryste Jezu Łaskę z twemi Elektami dotrwania w dobrym az do konca

3 Co rozumiesz Duszo moia tego momentu ktorego iest u Ciebie Bog twoy Jezus Chrystus w Nay Swię

tszym Sakramencie iako wiele iest na Ziemi
pogan Heretykow, niezboznych Ludzi ktorzy
Boga nieznaią Maiestat iego obrazaią otoz
moy Jezu chcę Ci za tych wszystkich nadgrodzic
wzgardy zapomnienia obrazy ich, wiarą moią
nadzieią Miloscią we wszystkim powolnoscią
4 Co Rozumisz Duszo moia tego momentu ktorego
u Ciebie iest Bog Twoy Jezus w Nayswietszym Sa
kramencie iak wiele iest w piekle potępiencow
ktorzy Boga Twoiego bluznią przeklinaią otoz
moy Jezu pragnę tego w całym sercu moim zebym
Ci y za tych nadgrodzila więci z iako zazdroscią
tam Ciebie bluznią y przeklinaią Boze moy
pragnę ia Ciebie kochac y Blogoslawic zawiek

się nakrzonością miłosci twoiey znam Boze
moy niepoięty Dobroć Twoie y kocham y sza:
cuie ię w Tobie nadewszystko, znam Boze
moy Godność y Majestat Twoy y adaruię cię
na każdym mieyscu, znam Boze moy spra
wiedliwość twoie y lękam się iey znam Bo
ze moy niewymowną Piękność twoie y pra:
gnę ią widzić na wieki amen

alkt skruchy za grzechy

Zrodło Łaski nieustaiącey y złosciami Ludz
kiemi Dobroci nieprzyzwyciężona pdłoz krzyz y
śmierć Twoie między grzechami moiemi a spra
wiedliwoscią twoią prosze przepuść mi złosci mo

Abowiem teraz dla miłosci Twoiey wszystkim
ktorzy mnie obrazili z chęcią odpuszczam 150 wy-
ciągniy teraz Ramiona Twoie o miłosci wieczna
a grzeszną Duszę moie na Łonie szerokiey
Łaskawosci Twoiey racz miłoscią swie przyiąc
bo chocbym mogła na wieki żyć na swiecie
nigdy tym Cię takiemi grzechami nie obra
zała y obrazac nie chcę amen
aspiracya Częsta do Pana Boga
Godnam Panie azeby się przeciwko mnie
wszystkie obostrzyły języki ponieważem Cię
do tych czas nieumiała kochać y wdzięczną

byc darow Twoich przemieniam iako wszy-
stkie Serafinow pochwaly twoie y całym ...
ie poświęcam Sercem, day im Naypotrze-
bnieyszą Łaskę do zbawienia Zawsze cz...
bkci moie amen

na wiekszą chwałę Boga na
honor Nayś. Panie Matce Boskiey
y Swiętym Jego a Patronom moim

enedictus Bommer,
Piarum Presbyter.

Rectoratus Seminarii Metropol.

Annus	
Nativitatis.	Ordinationis.